• SAVAITINIS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.

Kaina Metams:
Suvienytose Valstijose - - $2.00
Europoje ir kitose šalyse - $3.00

APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO

Su visokiais reikalais reikia kreipties šiuo adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, I
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - - - $2.0
Foreign Countries - - - $3.0
ADVERTISING RATES ON APLICATIO
All Communications and Money Orders m be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th Street Chicago, Ill.

ORGANAS { LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ FEDERACIJOS, SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ R.-K. AMERIKOJE IR LIETUVIŲ R.-K. PILNUJŲ BLAIVININKŲ SUSIVIENIJIMO AMERIKOJE.

Metai {Vol.} VI. CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 2 D. SPALJO (OCTOBER) 1914 M. No.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

"MOTINĖLĖS" METINIS SUSIRINKIMAS.

"Motinėlės" metinis susirinkimas atsibus 24 dieną lapkričio, 11 val. ryto, Luchow svetainėje, 14 gatvė, New Yorke.

Raštininkas
kun. M. A. Pankauskas.

REMKIME IR PLATINKIME KATALIKIŠKĄ SPAUDĄ.

Žymus masonas Constant yra pasakęs: "Jei katalikai mokėtų kaip reikia ginties, nieks nedrįstų ant jų užpuldinėti".

Ir tai tikra teisybė.

Beabejo, kad ir Amerikos lietuviai visokių ištvirkėlių nebūtų taip pajuokiami ir niekinami, jei mokėtų kaip reikia ginties. Visokie doros ir proto degeneratai šiandieną nedrįstų pradėti griauti Amerikos krikščioniškos pasaulėžvalgos, jei matytų, kad tie tikintieji lietuviai moka apsiginti ir turi tam tikrus ginklus.

Šiandieną, Amerikos lietuviams katalikams tebestovint rankas nuleidus ir ramiai tebelaukiant minėtų degeneratų seilės nešamųjų visokių mokslų, susilaukėmė to, kad katalikų vėliava, augštai gerbiama visame pasaulyje, pas vienus Amerikos lietuvius nuvalkiota.

Šiandieną Amerikos lietuviai, nesigindami nuo ištvirkusios spaudos, susilaukė to, kad patys pradeda nustoti tos nuovokos, kuria vedami paprastai žmonės atskiria teisybę nuo melo; pradeda nustoti teisėtumo, jau nebesugaudami jo ribų. Amerikos lietuvių tarpe ištvirkimas doros ir proto pasidarė begėdiškas ir drąsus ir ėmė kalbėti pas juos visomis nepadorumo kalbomis. Trumpai tariant, Amerikoje lietuviai iš prigimties skaisti siela umu laiku ištvirko ir apako.

Išdykėliai, nebepakenčiami visur, atrado sau vietos pas Amerikos lietuvius, ir savo prakalbomis, raštais ir knygomis ėmė jiems griauti krikščioniškos kultūros atramas.

Amerikos lietuviai tapo užkrėsti proto ir doros trunėjimo bacilomis, pradėjo trunėti, sudarydami pavojingą kitiems trunėjant tarpą, ir virto vos pakenčiamu, nepageidaujamu Amerikoje gaivalu. Taip toliau būti neprivalo. Lietuviai Amerikoje neprivalo leisti save suvedžioti išdidėjusiai išdykėlių spaudai. Amerikos lietuviai, kad atgavus pamestą vardą krikščioniškai kultūriškos tautos, kaip viens vyras privalo stoti į kovą su visa kas šlikšta, kas nedora, kas nekrikščioniška pas juos. Lietuviai Amerikoje, kaip kitos tautos privalo ginti savo garbę ir savo katalikiškos vėliavos garbę.

Tiesa, Amerikos lietuvių katalikiškos visuomenės priešas negarbus, už tai pati kova už teisybę ir dorą garbi, ir ginklas jai kultūrinis ir garbingas. Juo yra rėmimas ir platinimas katalikiškos spaudos.

Anot šv. Tėvo Pijaus X "Kiekvieno tikinčiojo yra šventa priedermė remti ir platinti katalikiškus spausdinius.

Gražūs raštai yra labai naudingi ir teikia gausiausius nuopelnus".

Taigi imkime remti ir platinti katalikišką spaudą. Stokime į kovą su krikščioniškos pasaulėžvalgos priešais, ir išpildykime gero lietuvio katoliko priedermes prieš Dievą ir prieš savo tautą.

Neatsilikdami nuo pažangiųjų katalikiškų tautų, įsteigkime ir mes "Lietuvių katalikų spaudos Draugiją".

Tos draugijos tikslas būtų sutraukti vienon organizacijon visus tuos, kuriems rūpi katalikiškos spaudos išsiplėtojimas. Draugija leistų naudingas knygas; tos gi draugijos kuopelės (su 1 dol. metinio mokesnio) jas išplatintų savo tarpe. Prie tos draugijos galėtų prisidėti, kaipo jos sekcija (skyrius) ir mūsų perijodiškoji spauda, mūsų katalikiškieji laikraščiai.

Tokios Draugijos veikimas būtų tai nepaprastas darbas. Būtų tai krikščioniškos pasaulėžvalgos platinimas, būtų tai apaštalavimas. "Kas platina gerus spaudinius, sako T. O. Roh'tas, yra apaštalu".

Kas svarbiausia, tam apaštalavimui prikeltumėm minias! Lietuvių liaudžiai Amerikoje, paprastai skiriamai vien juodajam darbui atsidarytų durys į kultūros rūmą, kuriame varomas prakilnus visuomenės darbas*).

A. Ačas.

*) Chicagoje darbuojasi tam tikra komisija, kuriai pavesta sustatyti projektą konstitucijos "Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos". Netrukus šis projektas bus paskelbtas "Drauge".

"Draugo" redakcija.

"LIETUVIŲ DIENOS" TVARKA.

Tautos Fondo Valdybos nuomone, "Lietuvių Diena" — 26 lapkričio — reikėtų taip praleisti, kad iš jos būtų kuodidžiausia nauda ir mūsų dvasiai, ir taip-pat suvargintai mūsų Tėvynei.

1) Būtų labai pageidaujama, kad tose mūsų kolonijose, kur yra lietuvių bažnyčios, — sutinkant ir norint to gerb. kun. klebonams — kad būtų atlaikytos iš ryto gedulingos pamaldos už mūsų brolius, žuvusius šioje baisioje karėje;

2) kad tai dienai visi lietuviai pasirūpintų ingyti Tautos Fondo Valdybos pagamintą tautišką ženklelį (vytį) ir tą dieną nešioti jį prisisegus prie atlapo. Vietiniai komitetai del tų ženklelių malonės kreipties į "Tautos Fondo" sekretorių adv. A. Šlakį (3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.), atsiųzdami išanksto po 5 centus už kiekvieną ženklelį. (Pelnas iš jų eina Tautos Fondui).

3) Tą dieną nereikėtų daryti jokių iškilmingų vaikščiojimų gatvėmis, nes ta diena mums, lietuviams, nėra džiaugsmo diena, bet diena atlikimo svarbių tautiškų priedermių.

4) Tos dienos vakarą visų kolonijų lietuviai turėtų parengti vakarus be šokių ir be svaiginamųjų gėrimų, sudarant rimto turinio pragramą: su prakalbomis apie dabartinį Lietuvos padėjimą ir reikalus, su vaidinimu rimtų dramatiškų veikalų, su deklamacijomis, dainomis ir tt.

5) Gerbiamieji vakarų vedėjai ir kalbėtojai turėtų raginti atsilankiusius į vakarą prie aukų tėvynės reikalams. Parinkti kolektoriai turėtų pereiti per salę ir surinkti, pagal politiškojo seimo nutarimo, vienos dienos uždarbį, ar kiek kas gali. Visų, aukojančių dienos uždarbį, ar šiaip nemažiau, kaip $1.00 reikėtų surašyti vardus ir pavardes del paskelbimo paskui laikraščiuose.

6) Būtų pageidaujama, kad vakaruose būtų parengtos lioterijos su išlaimėjimu įvairių daiktų, paaukotų Tautos Fondui.

7) Visą vakarų gryną pelną reikia skirti į Tautos Fondą.

Tautos Fondo Valdyba.

LIETUVIŲ DEKLARACIJA.

(Praėjusiame 'Draugo' numeryje talpinome atstovo M. Yčo paaiškinimą, kuris buvo inteiktas su lietuvių deklaracija vyriausiajam karvedžiui, bet neturėdami pačios deklaracijos, negalėjome jos indėti. Dedame ją dabar taip, kaip ji atspausdinta "Lietuvos Ūkininko No. 35. "Draugo" Redakcija).

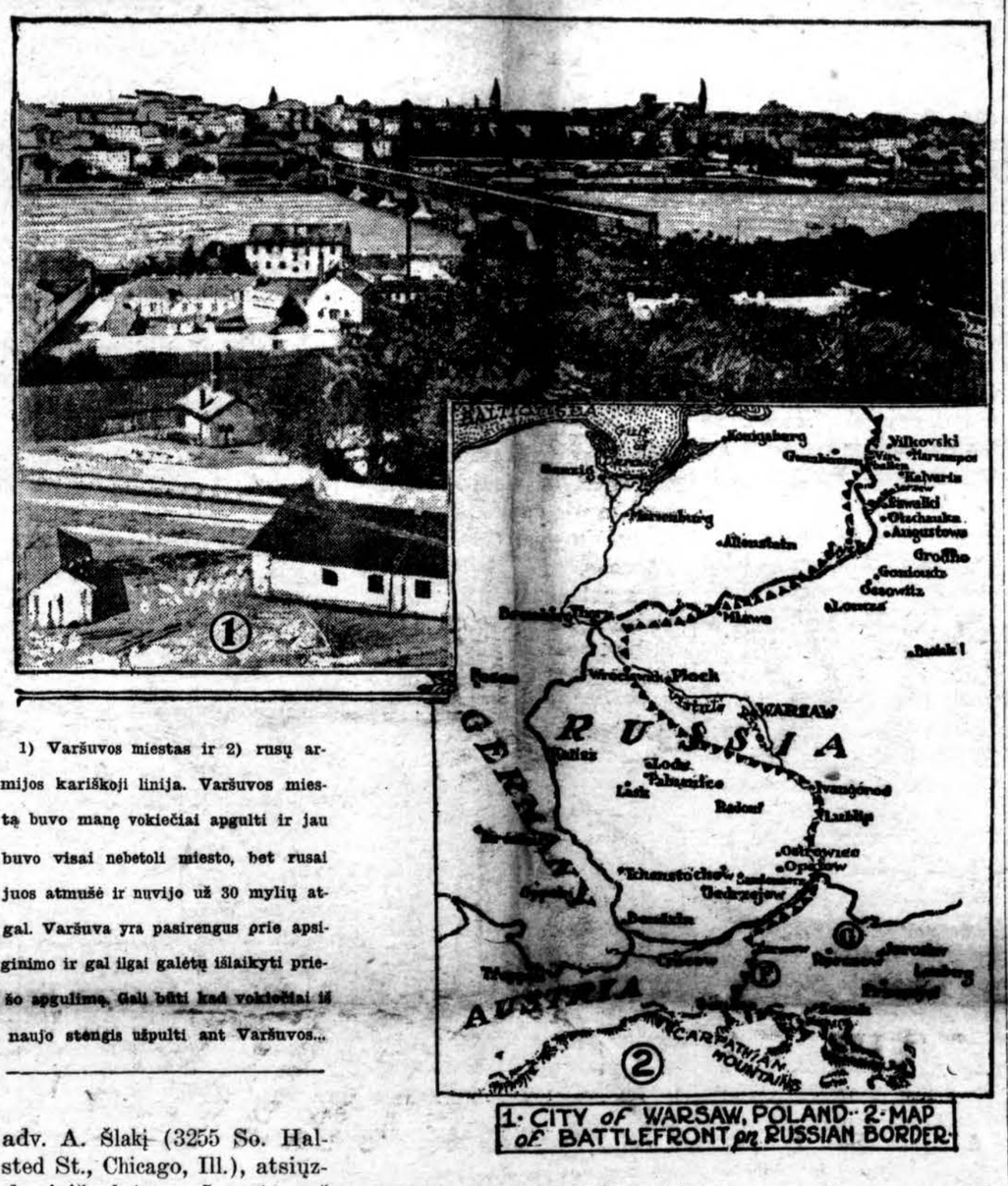

1) Varšuvos miestas ir 2) rusų armijos kariškoji linija. Varšuvos miestą buvo manę vokiečiai apgulti ir jau buvo visai nebetoli miesto, bet rusai juos atmušė ir nuvijo už 30 mylių atgal. Varšuva yra pasirengus prie apsiginimo ir gal ilgai galėtų išlaikyti priešo apgulimą. Gali būti kad vokiečiai iš naujo stengis užpulti ant Varšuvos...

1: CITY of WARSAW, POLAND 2: MAP of BATTLEFRONT on RUSSIAN BORDER

Vien lietuvių giminės šakaprūsai, vokiečių slėgiama, visai žuvo, ir nugalėtojų pasisavintas krašto vardas — vien tik tas ir bėra, kas beliko nuo jos. Žemaičiai buvo nekartą traukę sunkųjį vokiečių jungą ir, pagaliaus, viena jų dalis, vadinamieji dabar Rytų Prūsai, atkirsta nuo liemens, pateko vokiečiams vergauti.

Paskutiniais amžiais lietuvių tauta yra daug aukų sudėjusi ir daug permainų iškentėjusi. Nežiūrint svetimų intakų ir nežiūrint tai, kad ji daug nustojo savo žmonių, jos išsižadėjusių, ji sugebėjo išsaugoti savo ypatybes ir savo kultūrą.

Dabar užstojo didžios svarbos valanda. Mes vėl petis į petį su rusų tauta einame į vargingingą ir sunkią kovą su kryžiuočių įpėdiniais, su besočiu, visus rijančiu germanizmu, kurs, penkis amžius buvus po smarkaus smūgio, jam suduoto, dabar vėl pakėlė galvą ir gresia slavams.

Mes tikime, kad ši kova bus paskutinė grandis tam pergalių grandiniui, kurs prasideda ties Žalgirio (Griunvaldo) laukais, kur vokiečiai buvo sutriuškinti. Mes tikime, kad gyvenų anapus sienos mūsų kraujo broliai bus ištraukti iš vokiečių jungo ir vėl suglausti su mumis, nes Rusų istorinė misija yra vaduoti ir vienyti tautos. Rusija jas suvienys ne suryti paskui, bet tam, kad jos ramiai dirbtų su ja drauge kultūros darbą.

Visą lietuvių tautą šiuo tarpu stiprina ta viltis".

Ingaliotiniai:
(pasirašė)
D-ras J. Basanavičius,
Donatas Malinauskis.

Vilnius, Rugp. 4 d., 1914 m.

VOKIEČIAI MANO ATAKUOTI LONDONĄ IŠ ORLAIV
TURKIJA NERIMAUJA.
BASIKĖSINIMAS ANT PRANCŪZIJ
PORTUGALIJA APSKELBĖ KARĘ.
VOKIEČIAI ATMUŠTI PRANCŪZIJOJ.
NUSKANDINTAS RUSIJOS KREISERIS "PALLADA".
ŽUVO JAPONŲ KREISERIS "TAKACHIHO".
LIETUVOJ TVERIAMI PAGELBOS KOMITETAI.
LIETUVIŲ DEKLARACIJA.

IŠ KARĖS.
VĖLIAUSIOS ŽINIOS.

HARWICK, Anglija. Anglų kreiseris "Undaunted" ir keturi torpedos laivai nuskandino vokiečių keturius kontratorpedinius laivus Holandijos pakraščiuose.

LONDONAS. Telegrama iš Rotterdam'o praneša Londono laikraštin "Daily Mail", kad vokiečiai jau randasi tarp Turnes ir Dunkirk'o ir skubiai eina prie pastarojo.

Tuo pačiu laiku ateina žinios, kad belgų kariuomenė suturėjo vokiečius arti Nieuport.

LONDONAS. Gauta žinių, kad lenkai sukėlė maištą prieš vokiečius, kurie jau tvirtai pasirengė perleisti žiemą Lenkijoj. Valstiečiai, miestelėnai ir inteligentija sudaro liuosanorių skyrius ir susižinoję su rusų valdžia muša vokiečius iš užpakalio ir iš šonų.

Gen. Kluck'as atstatytas. Vokiečių generolas Kluck'as, viršininkas dešiniojo sparno ir kuris net prie Paryžiaus buvo daėjęs, vieno mėnesio laike spirėsi prancūzams ir gana pasekmingai vedė karę tapo atstatytas nuo vadovystės neva už tai, kad vokiečiai pralaimėjo mūšį prie upės Marne.

40,000 rusų žuvę prie Przemyslio. Austrijiečių kariška vyriausybė praneša, kad rusų žuvę ties Przemysliu 40,000. (Ar tiktai nepadaugino Red.)

Japonų kreiseris nuskandintas. Tokion praneša iš Tsing-Tao, kad netoli nuo ten japonų kreiseris "Takachiho" užėjęs ant minos nuskendo.

Anglų nuostoliai. Gen. John French oficijaliai paskelbė, kad [illegible] žuvo [illegible] 12 rug[illegible] spalių 56

oficierių ir 12,980 kareivi priskaitant prie jų ir sužei tuosius.

Baisūs išnaikinimai. A skaito, kad turtas sunaikint ties Namuru, Liege ir Antve po siekia 100,000,000 doler

Italija vis dar abejoja. It lijos politika nesimainysian taip skelbia pati valdžia. M rusio užrubežinių reikalų m nisterio M. di San Guilian vietą užėmė Salandra, kuri taip-pat manąs laikyties neu tralės politikos.

Rusai ant visos linijos at koja priešus. Sulyg žinių ga tų iš Petrogrado, rusai ved smarkias atakas prieš priešu ant visos linijos. Rusai pa mė viršų tarp Przemyslio upės Sano. Austrijos armij kuri imasi su rusų armija, k riai vadovauja gen. Ruski nuolatos turi traukties atga Vokiečių armija vien tiktai g na atakojamas pozicijas.

Japonai užėmė vokiečių sa las. Iš Tokio praneša, kad Ja ponai užėmė salas Marianne Maršal, Rytų Karolinos ir Va karų Karolinos salynų. Vis jos prigulėjo Vokietijai skyrus Mariannos salyne s lą Guam, kuri priguli Jung tinėms Valstijoms.

PETROGRADAS. Mirė nu žaizdų didžiojo kunigaikšči Konstantino sūnus Oleg Kunigaikštis Olegas žeistas viename iš mūsų Su valkijoj. Jis laikė rankoj Rusijos vėliavą, kada j pataikė priešo šuvis. Bu vo nugabentas Vilniaus ligo ninėn, kur darant jam opera cijas pasimirė. Miręs kuni gaikštis buvo gana gabus po etas.

Rumunija negalės stoti ka rėn. Rumunijos pasiuntiny Rusijoj C. Diamandy apreiške rusų valdžiai, kad Rumunija negalės padėti karėj rusams nei jų draugams, nes jinai yra priversta sutraukti didum savo kariuomenės prie Duno jaus upės ant Vengrijos rube žiaus.

Turkijos armija siekia 700 000. Romoj gauta žinių, k vokiečių oficieriai suorganiz vo Turkijoj armiją iš kelių de šimtų tūkstančių. Kas bus veikiama su tąja armija da nežinia. Greičiau, kad Tur[illegible]pano pradėti karę.

...aug skaitė karės žinių. ...s McGreary, Chicagos ...ojas, sėdėdamas kedėje ...ūte skaitė karės žinias. ...pašokdamas nuo kedės ...: "Vokiečių armija ve...skui mane" ir šoko pro ...š trečio augšto. Laimė, ...lar nelabai susižeidė. ...rai pripažino, kad jo šis ...gimas buvo iššauktas ...lidelio karės žinių skai...

...ai nuskandino du vokie...aivu. Londone gauta ...Petrogrado pranešimai, kad vokiečių du po...niniai laivai nuskandino ...ų laivyno laike atakavi...sų kreiserio "Palada", ...taip-pat nuskandintas ...sais ant jo buvusiais ...mis, kurių skaičius sie...8 ypatų.

...iečių orlaiviai rengiasi ...ti Anglijon. Berline ...žiamos žinios, kad skait...s Zeppelinų orlaivių lai..., siekiantis net 80 su...tas Kiel'e ir laukia vien ...i ciesoriaus paliepimo, ...keliauti į Angliją ir pra...ą bombarduoti iš oro.

... Richard Derby ir jo ...a, kuri yra Roosevelt'o ...ė atvyko šiomis dienomis ...aryžių ir pradėjo darbuo...prie Amerikoniškų ligon...ų. Jie pasakoja, kad vo...ų kulipkos, nors ir pada...rilias žaizdas visgi nėra ...daug pavojingos, bet už ...rapnelių sužeisti karei... sunkiai beišgydomi. ...merikos gyventojai, pridu...r. Derby, neturi supratimo ...kaip baisi yra karė".

...opiežius išreiškė pasibai...mą karę iš orlaivių. Šven... Tėvas, sulyg žinių Pary...us laikraščio Matin, tele...favo Paryžiaus arkivyskupui ...išreikšdamas pasibaisėjimą ...vokiečių daromais atakomis iš orlaivių.

...rupo dirbtuvės gamina ...as kanuoles. New Yor... sugrįžo Edisono laborato... inžinierius A. F. Gall, ku... pasakoja, kad vokiečių ...ppo dirbtuvės rengia nau... kanuoles, kurios savo di...u viršys visas lig šiol ...dojamas. Naujos kanuo... šaudys nuo 20 iki 25 my...

...erbijos kunigaikščiai su...ti karėj. Pranešama laik...iuose, kad Serbijos sos...inpėdinis kunigaikštis Alek...dras lengvai sužeistas vie...me iš mūšių. Jo brolis ku...aikštis Jurgis sunkiai su...tas ir nėra vilties, kad pa...ė.

...usų kreiseris "Pallada" ...ndintas. Petrograde pa...ad vokiečių povan...ianiai laivai nuskandino ...ų kreiserį "Pallada". Žu...568 žmonės. Laivas "Bry...", kuris plaukė sykiu su ...allada" išsigelbėjo. Taip- ...išvengė nelaimės ir krei...is "Admiral Makarov".

...Balkanų karės obalsiai. ...odkalniečiai randasi netoli ...esto Ragusa, austrijiečių ...rbaus uosto. Miestas Ra...sa pagal pranešimą turės ...siduoti. Pasitvirtina žinios, ...d juodkalniečiai uždavė ...arkų smūgį austrijiečiams ...s Kalinovicais. 200,000 au...rijiečių kariuomenės buvo ...ušta atgal. Ant Lovč kal... juodkalniačiai užvežė sun... kanuoles, suteiktas jiems ...ncūzais ir bombarduoja ...stą Katar.

...elgijos sostinė perkelta ...ncūzijon. Įvykus Belgijoj ...ioms permainoms po už...ui Antverpo Belgijos so... stinė perkelta Prancūzijon. Ministeriai, visokie viršininkai jau nukeliavo į Prancūzijos miestą Havre. Karalius Albertas pasiliko prie savo armijos.

Naujas Rumunijos valdonas. Mirusio Rumunijos karaliaus Karolio įpėdinis Ferdinandas jau užėmė Rumunijos sostą. Naujas Rumunijos karalius pabriežė savo kalboj, pasakytoj laike vainikavimo, kad jis rūpinsis iš visų savo spėkų suteikti Rumunijai tvirtybę ir gerovę.

Ciesorius Vilius Lenkijos karaliumi. Išbėgęs iš vokiečių nelaisvės rusas, atvykęs į Petrogradą, pasakoja, kad vokiečių kareiviai Lenkijoj išdalinėjo lenkams sodiečiams lapelius, ant kurių iš vienos pusės buvo nupieštas paveikslas Motynos Dievo Čenstakavo, ant antros gi pusės buvo paveikslas Vokietijos ciesoriaus Viliaus su sekančių parašu: Vilius Didysis, Vokietijos ciesorius ir Lenkijos karalius. Lenkų laikraštija tokį vokiečių pasielgimą vadina begėdiškumu. Rodosi tinkamesnio tam vardo sunku ir surasti.

Anglijos kariuomenė Afrikoj pakėlė maištą. Mieste Cape Town, Pietinėj Afrikoj oficijaliai paskelbta, kad anglų kariuomenė esanti po komanda pulkininko Maritz pakėlė maištą ir žada pereiti vokiečių pusėn. Visose apielinkėse paskelbtas karės metas.

Teismas Austrijos sosto įpėdinio užmušėjams. Serajeve, kur randasi užmušėjai Austrijos sosto įpėdinio ir jo žmonos, jau padaryti pirmi žingsniai prie jų teismo. 25 ypatoms, kurios šiokiuo ar tokiuo būdu dalyvavo pasikėsinimuose ir užmušime, perskaitytas apskundimo aktas. Vyriausiu kaltininku yra Gavrilo Prinzip. Pagal surinktų žinių užmušimą parengusi serbų politiškoji partija vardu, "Tautos Apsauga", kurios sėdyba randasi Bielgrade. Prinzipas, pagal skundo, turėjęs dar užmušti Bosnijos gubernatorių.

Varšuva pavojuj. Anglijos valdžia kreipėsi į Jungtinių Valstijų konsulą Varšuvoj su prašymu, kad jis paimtų po savo globa Anglijos pavaldinius, gyvenančius Lenkijoj, jeigu Varšuva papultų vokiečių rankosna. Jungtinių Valstijų pasiuntinys De Soto telegrafavo Washingtonan, klausdamas patarimų, nes vokiečiai Varšuvą neužilgo gali užimti.

Rusijos valdžia greičiausiai atiduos Varšuvą be mūšio, kad išvengus miesto išnaikinimo.

Turkai veja graikus. Londone gauta žinių, kad 1,500 graikų išvyta iš Turkijos miesto Eregli. Kaipo priežastį tokio pasielgimo turkai paduoda reikalą sustiprinti šias pozicijas karės reikalams.

Portugalija apskelbė karę. 14 d. spalių Portugalija apskelbė karę Vokietijai. Ir dar turėsime viena valstiją daugiau ant karės lauko, be to dar, vokiečių priešas.

Rusų kariuomenė susirėmė su kurdais. Iš Londono praneša, kad įvyko keli susirėmimai ant Persijos rubežių tarp rusų kareivių ir kurdų. Kurdai atėmė nuo rusų 2 kanuoles ir užmušė 50 kareivių ir 3 oficierius.

Žuvo du prancūzų generolu. Užmuštas karėje gen. Rondony, viršininkas 3 brigados prancūzų kolonijos armijos. Generolas Marcot, viršininkas 81 pirmos prancūzų divizijos užmuštas mūšy[illegible]

KARĖJ IŠTIKUSIOS PERMAINOS.

Karės laukuose šiomis dienomis įvyko svarbios permainos. Vokiečiai užėmė Belgijos stiprią tvirtovę Antverpą. Laike devynių dienų vokiečiai po smarkių ir kruvinų mūšių užėmę vieną garsiausių tvirtovių, kurios paėmimas skaitėsi negalimu daiktu.

Anglija, Rusija ir Prancūzija nepriduoda didelės svarbos Antverpo puolimui. Strategijos žvilgsniu tas atsitikimas nesuteiks jokių svarbių permainų. Visgi reikia pripažinti, kad Antverpo puolimas gali būti skaudus draugiškoms valstijoms, ypač Anglijai. Juk vokiečiai dabar randasi jau gana arti Anglijos parubežių. Jeigu dar Ostendos miestas papultų į vokiečių rankas, Anglija pasijustų nesmagiame padėjime. Holandija negalėtų atsispirti vokiečių spėkai ir vokiečiai pasijutę Belgijos ir Holandijos viešpačiais lengviau galėtų perkelti savo veikimą ant Anglijos žemių, kurias skiria nuo viršminėtų šalių, tik siaura perplauka. Bet tai tiktai spėjimai, kurie galės ir neišsipildyti, nes vokiečiams ne su viena tik Anglija prisieina kovoti. Rusija, Prancūzija ir dar keletas mažesnių priešų neduoda jiems ramumo.

Puolimas Antverpo labai svarbus tuo, kad visos valstijos pamatys, kad prie dabartinio karės ginklo pagerinimo neverta statyti didelės tvirtovės, nes jos neatsiekia savo tikslo. Baisiausios kanuolės viską suardo, sunaikina.

Vokiečiai užėmę Antverpą, uždėjo ant jo gyventojų 100,000,000 dol. kontribucijos, kurią turės užmokėti nuvarginta, nuskriausta tų pačių vokiečių šalis.

Belgijos karalius su visais savo augštesniais valdininkais pasislėpė Ostendoj. Skelbiama, kad kai-kurie iš Belgijos valdininkų su svarbiausiais dokumentais persikėlė į Prancūzijos miestą Havre.

Gyventojai išteriotos šalies bėga Holandijon, Danijon ir Anglijon. Dideli skaičiai pabėgėlių atvyko į šias šalis ir jų valdžios turi daug darbo, kol suranda visiems vietos.

Dabartinė karė baisiai suspaudė nelaimingą Belgiją. Iš puikios, prekyba, pramone atsižymėjusios šalies neliko nei ženklo ir vien tiktai delto, kad šioji šalis radosi vokiečiams ant kelio einant į Prancūziją. Ne viena Belgija šiandieną dejuoja, girdisi verksmai, plaukia graudžios ašaros mūsų Tėvynėj Lietuvoj. Juk ir ten kaltės nesurasi, juk ir ten žmonės nieko nekliudė, ramiai sau dirbo; karė prašiepė nasrus ir visur vargas, nelaimės ir kraujas. Dejuoja Lenkija, Juodkalnija ir kitos.

Šiaurinėj Prancūzų viešpatijos dalyje jau penkios savaitės kaip inirtę, kerštó pilnos stovi dvi galingos armiji viena prieš kitą. Viena iš jų susideda iš prancūzų - anglų kariuomenės ir iki paskutinio yra pasirengus ginti savo tėvynę nuo priešo. Antra vokiečių, ant žūt ir būt, stengiasi sulaužyti pirmosios armijos eiles ir, pergalėtojų garbe prisidengus, su ugnimi ir karda krauju aplieti šalies laukus. Ligšiol stovi tos armijos nepergalimos, nenuveikiamos, ir negali viena kitos pavergti. Visas pasaulis su nekantrybe laukia ką suteiks ateitis, nes pasekmės vienos ar kitos pergalėjimo bus jos šalies nuveikimu.

Kad geriau suprasti, delko taip ilgai tos armijos negali viena kitos nuveikti, reikia atsiminti, kad šių laikų karės vedimas yra visai skirtingas nuo senobinių.

Privedus iki didžiausio tobulumo karės baisiuosius įrankius: šautuvus, kanuoles, dabartinėse karėse susirėmimai laikomi plačiose protarpėse vienos kariuomenės nuo kitos. Tiesiog per desėtkus verstų žudo kareiviai vieni kitus. Seniaus karėje daugiausiai svarbos turėjo ypatiškas kareivio narsumas, jo išsilavinimas, vietos pažinimas, dabar gi tie dalykai jau nebeturi tokios svarbos.

Viršininkai kariaujančių armijų, talpina kareivius į tam tyčia padarytus griovius, pridengia juos nuo priešo akių, stato svarbesniose, strategijos žvilgsniu, vietose kanuoles ir prasideda šaudymas. Jeigu kanuolėms vienos iš kariaujančiųjų pusių pasekmingai pasiseka nustabdyti kanuolių veikimą priešingos pusės, — mūšis laimėtas. Pozicija užimta. Kada pasiseka abiem pusėm taip pastatyti kanuoles, kad jų negalima sunaikinti, jų veikimo nustabdyti, gali mūšis trauktis labai ilgą laiką. Kariuomenės pulkai negali pasirodyti ant karės lauko laike kanuolių šaudymo, nes kanuolių šuviai juos su žeme sumaišytų..

Tiktai sunaikinus priešo kanuoles, galima skaityti mūšį laimėtu.

Toks mūšis dabar ir eina šiaurinėj dalyj Prancūzijos.

Vokiečiai turi puikias kanuoles, kurios gina jų pozicijas prieš prancūzų užpuolimus. Vien tiktai laikas, nuvargimas, o gal ir ateinanti žiema privers vieną ar kitą pusę pasitraukti.

Pastaruoju laiku karės cenzūra pasidarė labai aštri. Praleidžiami vien tiktai valdiški pranešimai, jokių paaiškinimų, jokių patėmyjimų negalima suteikti. Tokiuo būdu iš šiaurinės dalies Prancūzijos nedaug gaunama žinių.

Vokiečiai ir prancūzai tvirtina, kad jų armijų padėjimas geras. Vieną sykį pasitaiko, kad vokiečiai padaro pažangą, antrą syk prancūzai vėl juos nustumia atgal ir taip be galo.

Gaunama žinių iš valdiškų šaltinių, kad kairysis sparnas prancūzų ir anglų armijos išpalengva eina pirmyn ir neužilgo atsiduros prie jurių pakraščių ties Calais, taip-pat pranešama, kad prancūzai atrėmė vokiečių užpuolimus tarp Arras ir Oise taip-pat ir Vogezų kalnuose.

Anglija truputėlį pradeda nerimauti. Vokiečiams užėmus Antverpą, jie be abejonės stengsis užpulti Londoną iš orlaivių. Rengiamos prie apsigynimo. Londono gyventojai, puolus Antverpui labai sujudo. Valdžia išleido atsišaukimus, kuriuose gyventojams ties Tamizos upės intaka patariama, kaip tik užgirs šuvius pasislėpti sklepuose. Šuviai praneš, kad jau pasirodė vokiečių orlaiviai.

Anglijoj šaukiama visus kariuomenėn. Išleidžiama daug visokių lapelių raginančių ginti savo tėvynę nuo priešo.

Lordas Beresford, Anglijos admirolas, tvirtina, kad visa Anglija yra apsupta vokiečių šnipų, kurie labai daug pridaro šaliai nuostolių. Jis reikalauja nuo visų Anglijos piliečių, kad jie vestų kuoaršiausią kovą su šnipais.

Iš rytų karės padangių ateina gana svarbi naujiena: pranešama iš Vienos, kad vokiečiai nuvijo rusus nuo Przemislio. Iš Petrogrado aiškina, kad strategijos žvilgsniu pamesta bombarduoti Przemyslį, nes prisiėjo reikalas armijai susispiesti ant tinkamesnių pozicijų. Kaip ten nebūtų, visgi vienas dalykas aiškus, kad rusai nieko nelaimėjo ties Przemysliu ir ar juos vertė strategiški dalykai ar kiti kokie, tai tas jau kitas dalykas.

Paskiau vokiškos žinios plačiai skleidžia visur, jog rusai Galicijoj ir šiaurėje nuo upės Visios priversti yra traukties atgal. Daug miestelių, kurie buvo patekę į rusų rankas, dabar paliekami.

Varšuvai gresia pavojus patekti į vokiečių rankas. Buvo jau paskelbta, kad neužilgo vokiečiai su austrijiečiais užims Lenkijos sostinę, bet paskiaus sulaukta žinių, kad rusai atmušę vokiečius nuo Varšuvos ir nuviję juos gana toli atgal.

Eina gandas, kad ir Lvovas, Galicijos sostinė, atimta iš rusų. Rusų valdiški pranešimai griežtai užgina visoms žinioms paeinančioms iš austrijiečių ir vokiečių šaltinių ir paduoda, kad rusams puikiai sekasi Galicijoj, kuri bemaž visa randasi rusų rankose. Tiesą pasakius ir negalima tikėti per daug vokiečių žinioms, nes jau nesykį pasirodė jos klaidingomis.

Austrijoj badas, vargas ir cholera. Suirutės ir sumišimai.

Baltijos jurėse įvyko mažas susirėmimas tarp rusų ir vokiečių laivyno. Vokiečių povandeniniai laivai nuskandino rusų kreiserį "Pallada". Apie 600 žmonių žuvo. Kreiseris "Pallada" vienas naujausių rusų kariškų laivų.

Visai nieko negirdėti apie Austrijos karę su Serbija. Austrijiečiai paskelbia retkarčiais, kad jiems sekasi ir gana, bet reikėtų paabejoti ar ištikrųjų taip yra. Pradžioje karės serbai pasirodė narsiai, ir ne vieną smūgį sudavė austrijiečiams, turbūt ir dabartiniu laiku gerokai pešioja austrijiečius.

Japonai turi pasisekimą Tolimuose Rytuose. Vokiečių nuosavybės pamažu pereina į japonų rankas. Vokiečiai, jeigu jiems nepasiseks apginti Kiau-Čhau yra pasirengę išsproginti visas tvirtoves, kad tiktai jos nepatektų į priešo rankas.

Ant jurių be mažų susirėmimų nieko ypatingo nepasitaikė. Belgai nuskandino 32 vokiečių prekinius laivus, nuskendo rusų kreiseris "Pallada" ir kiekviena kariaujanti valstija naikina, kiek išgalėdama savo priešo mažus prekinius laivelius.

KAIP VOKIEČIAI UŽĖMĖ ANTVERPĄ.

Vokiečiai užėmę Antverpą, pertikrino pasaulį, kad ir stipriausios tvirtovės negali išlaikyti jų didžiųjų kanuolių bombardavimo.

Belgai gynėsi narsiai 10 dienų. Jie dėjo visas pastangas, kad nepasidavus, bet spėka paėmė viršų ant narsumo ir vokiečiai liko Antverpo valdonais.

Belgai apleido pasktunį fortą trimis dienomis vėliaus nekaip Antverpo miestas pakliuvo į vokiečių rankas.

Vokiečiai su baisiu inirtimu šveržėsi prie Antverpo. Vokiečių artilerija bepaliovos veikė, vokiečių orlaiviai skraidė ant miesto ir svaidė bombas, kad sukėlus gaisrus, suirutę ir sujudimą tarp Antverpo gyventojų. Baisus, neapsakomai sunkus buvo padėjimas belgų, bet jie kentė.

Dar vienas, antras, trečias vokiečių užpuolimai ir suprato apgynėjai, kad neapgins, kad ankščiau ar vėliau reikės pasiduoti. Kariuomenė apleido patį miestą, pasiliko tik viename forte mažas skyrius kareivių. Iškabinta ant bokšto Notre Dame katedros balta vėliava ženklas pasidavimo. Miesto galva su kitais valdininkais išėjo patikti vokiečius ir suteikė jiems miesto raktus, atsiduodami į vokiečių rankas.

Užbaigus visus oficijalius reikalus vokiečiai inėjo į miestą.

Vokiečiai uždėjo ant miesto 100,000,000 dolerių kontribucijos, kurią gyventojai Antverpo turėjo tuojaus sudėti.

Visus sandelius su valgomais produktais vokiečiai sau pasiėmė. Miesto gyventojai palikta be maisto. Negana, kad gyventojus Antverpo apiplėšė vokiečiai uždėdami ant jų milžinišką kontribuciją, bet dar, atėmę visą provijantą, paliko juos badauti. Bemaž visi miesto gyventojai persikėlė į Holandiją.

Gaisrai Antverpe pridarė labai daug nuostolių, nebuvo kam gesinti. Puikiausi namai, įstaigos pelenuose.

Antverpo užgulimas buvo vedamas vokiečių gener. von Beseler, jo armija priskaitė 35,000 žmonių. Vokietijos ciesorius tuojaus apdovanojo gen. ordenu "Nuopelno".

Brangiai prisiėjo vokiečiams užėmimas Antverpo, žuvo jų ne vienas tūkstantis prie jo mūrų.

Rumunijos naujas valdonas karalius Ferdinandas.

KAIP TRAUKIASI RUSŲ ARMIJOS LINIJA.

Rusų armijos kariškos linijos traukiasi ant 300 mylių ilgio nuo Baltijos jurių iki Karpatų kalnų. Rusų kariuomenė prie Virbalio, ties Nemunu veržiasi į vokiečių šalį ir jau turi užėmus nemažą plotą vokiečių žemės. Rusų rankose randas Lykas, toliaus rusų kariuomenės linija traukiasi per Lomžos pazicijas, eina ties pačia Visla ir jos kairiuoju krantu į pietus Galicijon, kur išilgai upės Sano siekia Karpatų kalnų. Rusijos armijos kariška linija yra paremta daugybe stiprių tvirtovių. Rusų kariuomenės linija, kuri randasi Lietuvoj ir traukiasi Nemuno pakraščiais remiasi įžymių tvirtovių Kauno ir Gardino, Lenkijoj rusų kariuomenė gali pasidžiaugti tvirtovėmis Modlino, kuri gina Varšuvą iš žiemių. Neprastos yra tvirtovės Zegrze, Osovcas, Lomža, Ostrolenka, Ostrovo ir Pultuskas, už jų toliaus randasi labai stipri tvirtovė Balstogė (Lietuvoj), toliaus seka Ivangorod, Gerai sustiprintas Novo Aleksandrovskas irgi nemažą pagelbą gali suteikti rusų armijai.

Miestas Varšuva, kuris kiek metų atgal buvo iš tvirtovės perkeistas į paprastą miestą, laike šios karės išnaujo sustiprintas.

Tos visos tvirtovės turi didelę svarbą ir ištikus mūšiams jų apielinkėse gali pilnai suturėti priešo veržimąsi.

PASIKĖSINIMAS ANT PRANCŪZIJOS PREZIDENTO.

Paryžiaus korespondentas 'Exchange Telegraph'o' praneša Londonan, kad buvo padarytas pasikėsinimas ant gyvasties Prancūzijos prezidento Poincare. Vokiečiai norėjo jį nudėti, kada prezidentas buvo apsilankęs ant karės lauko.

Vokiečių šnipas danešė vokiečiams, kad Poincare randasi prancūzų abaze ir apsigyveno gen. Joffre būte. Vokiečiai tuojaus pasiuntė vieną iš geriausių savo orlaivininkų, kuris turėjo numesti bombas ant būto prezidento Poincare ir gen. Jeffre. Tuo tarpu vokiečių orlaiviui pastojo kelią prancūzų orlaivis, kuris tuojaus pradėjo karę su pirmuo-

Belgijos gyventojai bėga nuo karės baisenybių.

ju, pergalėjo jį ir sunaikino. Prezidentas Poincare apdovanojo orlaivio savininką Framūzą Garbės legijos kryžiumi. Prancūzų generalis štabas po to atsitikimo tuojaus pamainė savo buvainę.

VIDUJINIS AUSTRIJOS PADĖJIMAS.

Austrijos viešpatija susilaukė neramių laikų, iššaukus karę, Austrija turės daug ką prakišti. Jos armijos, sulyg gautų žinių, ant kiek jos yra teisingos, sumuštos ir išblaškytos. Dapildymui viso blogo ir vidujinis Austrijos padėjimas visai pablogėjo. Daug vietų apimta revoliucijos ir labai svarbių sumišimų ir sukilimų. Austrijos valdžia buvo priversta atitraukti dalį savo kariuomenės iš karės lauko delei sustabdymo vidujinių suiručių.

Visa Austro - Vengrijos šalis pasijuto revoliucijos sukuryje. Prie to privertė Austrijos gyventojus sunkios sąlygos gyvenimo ir nepakenčiamas padėjimas.

Austrijos suirutės daugiausiai iššauktos bado, nes valgomųjų daiktų sandeliai jau baigia tuštėti, kainos baisiai pakilo ir trūkumas pinigų labai atjaučiamas.

Gyventojai neieško kame slepiasi tikros bado priežastys, tiesiog kaltina valdžią ir apskelbia jai karę. Viena, Austrijos sostinė vadovauja visam sumišimui, ir nepatenkintų skaičius su kiekviena diena auga ir laukiama didelių suiručių.

Javų kainos baisiai pakilo. Tris syk daugiau reikia mokėti, nekaip buvo prieš karę.

Pas Austrijos ministerijos pirmininką buvo apsilankius deputacija nuo pramonininkų, kurie reikalavo nuo valdžios, kad jinai pasirūpintų, kaip nors pagelbėti gyventojams, nes kitaip iškils didžiausios betvarkės.

Labiausiai gyventojai pergązdinti nepaprastai augšta duonos kaina. Ir toji kaina vis auga ir auga.

Ūkininkai pasinaudodami karė begėdiškai pakėlė kainas ant daržovių ir kitų valgomųjų produktų.

Pramonininkų delegatai aiškiai nurodo tą viską ministerių pirmininkui ir reikalavo greito iš jo pusės veikimo. Pirmininkas pasižadėjo padėti visas pastangas, kad nors kiek užbėgus už akių suirutėms ir badui. Kaszin tiktai ar išpildys pažadėjimus, nes Austrija kaip ir Rusija žadėti daug ką žada, bet su išpildymu nesiskubina.

Viena dabar gerokai sustiprinta ir rodosi rengiasi sutikti rusus, jeigu jiems ateis noras apsilankyti Austrijos sostinėje. Neteisingomis pasirodė žinios skelbiančios, kad Austrijos valdžia išsikėlė iš Vienos.

Dabartinė karė Europoj tikra visų kraštų nelaimė. Juk ir Austrija, kad nebūtų taip ūmai pašokus į karę, gal nebūtų pamačiusi tiek vargo ir nelaimių, kurios baisiai nuvargins ir dar gali pakenkti jai politiškuoju žvilgsniu. Apgalėta Austrija turės palydėti daug savo provincijų, tuo tarpu vidurinės riaušės ir badas ekonomiškai jai pakenks, taip, kad Austrija ilgai atmins dabartinę karę.

KAREI PASIBAIGUS — PAKILS EMIGRACIJA.

Karei prasidėjus ir insigalėjus Europoj žymiai sumažėjo emigracija į Jungtines Valstijas. Galima pasakyti, kad skaičius emigrantų atvykstantis dabar į Ameriką yra tiktai mažas lašelis

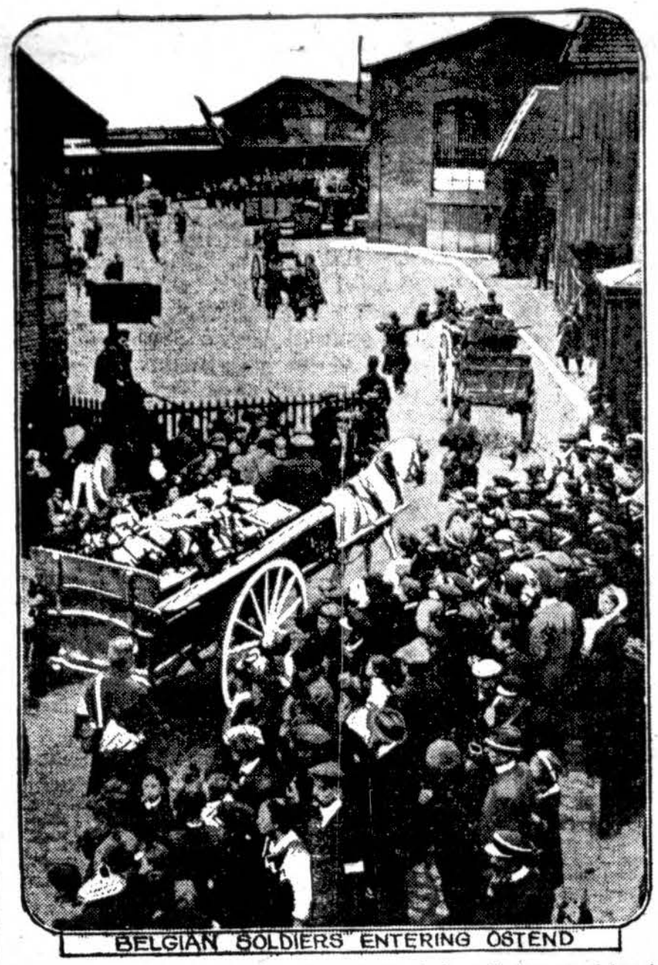

Belgijos kareiviai ineina Ostendos mieston, kad sustiprinus savo karuomenę, kuri po puolimo Antverpo sus ispieė Ostend'e ir padėjus jiems atspirti vokiečių užpuolimus

vandenynuose, palyginant su skaičiumi emigrantų prieš karę. Jeigu šiandieną skaičius emigrantų sumažėjo, nėra ko stebėties. Susinešimas Atlantiku pertrauktas ir vos tiktai keliose vietose dar šiek tiek eina judėjimas. Antra iš daugumos Europos kraštų sunku šiuo tarpu ir išvažiuoti. Emigracijos skaičius sumažėjo ir del to, kad bemaž visa dalis darbininkų kaip jaunų taip ir paaugusių intraukta į karę. Mums gi aiškiai žinoma, kad visų šalių jaunimas ir vidutinio amžiaus žmonės sudarydavo 90 nuoš. emigracijos. Ir ta, labiausiai užpildanti emigracijos judėjimą gyventojų dalis, pašaukta po ginklu ne vien tiktai kariaujančiose valstijose, bet ir neutrališkose, pav.: Rumunijos, Italijos, Žuvėdijos ir kitų .

Karė sustabdė emigraciją, bet karė ją ir padidins. Pasibaigus karei, išanksto galima pasakyti, kad emigracijos vilnis užlies Ameriką. Sulauksime Amerikoj tokių laikų, kaip po 1905 metais, kada be paliovos per ilgą laiką keliavo tūkstantimis Europos gyventojai.

Daugybę priežasčių galima nurodyti, kurios suteiks Amerikai daug naujų darbininkų.

Karės laiku tūkstančiai žmonių nustos savo viso turto.

Karės apimtose vietose visos gyventojų mantos, padargos nueis su dūmais. Karė išnaikino žmonių gerovę, jų ilgų metų darbą nuvarys niekais. Neskaitant jau nuostolių padarytų žmonėms, kurių žuvusiais, užmuštais priskaitys po karės nebe tūkstančiais, bet milijonais, kurie buvo stipriausiais šalies darbininkais, kurių nustojimas yra didžiausia skriauda, nes jų nebeatgaivinsi, nebeprikelsi, karė yra naikintoja kultūros ir žmonių pažangos. Kiek laiko reikės praleisti, kol bus atitaisytos karės padarytos skriaudos, kitų ir nebepataisysi, kiek reikės darbo, kad sugražinus kariaujančioms šalims sveiką išvaizdą. Ir kiek reikės pastangų, kad dažnai nieko nekalti gyventojai, turės iš naujo savo gyvenimus lipdyti.

Karė sunaikina viską ir sunaikintose karės šalyse, sunku bus turtus ingyti. Reikės ieškoti tinkamesnių vietų, kur galima būtų uždirbti pinigų, kad pataisius savo gyvenimą. Ir be abejonės tokia vieta bus Amerika. Amerika iš šito gales pasidžiaugti, nes Europos karė suteiks jai prekybos, pramonės srityse didelius laimėjimus. Amerika nuosenai siekiu visų emegrantų. Čia galima, dirbant ir taupant, sudėti sau šiek-tiek turto. Negalima sakyti, kad Amerika suteikia emigrantams didelius lobius. Ne. Dabartinis surėdymas, kada visos spekuliacijos, pramonės šakos, prekyba randasi kapitalizmo gniaužte, sunku darbininkams daug ką laimėti. Pragyvenimas eina brangyn, užmokesnis už darbą nedaug persikeičia, taigi tiktai dideliu taupymu, gali emigrantai sudėti pinigo, kad sugrįžus į seną tėvynę, pagerinti savo ukes ir t. t.

Visgi tas geriau, kaip nieko. Europoj po karei sunku bus ingyti to, ką suteiks Amerika ir dauguma nukentėjusių nuo karės bėgs į Ameriką ieškoti laimės.

Europos karė dar ir iš kito atžvilgio padidins skaičių emigracijos. Negalės Europoje pasilikti viskas po senovei. Turės įvykti šiokios tokios politikos permainos, kurios, kad ir geriausioje šviesoje dabar perstatomos, suteiks daug keblumų. Galės gimti persekiojimai. Tautos nuskriaustos pakels balsą ir pareikalaus atlyginimų. Milžinai nenorės atsižadėti to, kas jiems priklausė nors ir neteisotai, tai ir išnaujo turėsime visokių politiškų prasikaltėlių, kurie keliaus į Ameriką, kad jos tradicijinėj liuosybėj atsikvėpti.

Amerika turi daug vietos sutalpinti visus tuos emigrantus. Tiktai galima paabejoti, kad didelės emigrantų minios, pablogys čia uždarbį. Bet pažvelgus giliau, galima numanyti, kad pribuvimas naujų darbininkiškų spėkų, pakels pramoniją ir jų padėjimas, kad ir nebus puikus, visgi bus vidutiniškų.

Dauguma Europos kraštų stovi ant slenkščio pramonijos bankruto. Dauguma šalių nebegauna iš Europos seniau siunčiamų išdirbimų. Ekonomiškai susilpnėjus Prancūzijai, Anglijai ir Vokietijai, Amerikai pasitaiko puiki proga pakilti augštai pramonijos srityje ir užgriebti į savo rankas tas rinkas, kurios seniau buvo užpildomos Europos išdirbiniais ir išnaudoti savo labui. Tokiuo būru nėra ko bijoties, kad emigrantams Amerikoj prisieis blogai. Jeigu pramonija augs tai ir darbininkams bus geriau.

Nemažai gal sulauksime savo ir brolių iš Lietuvos. Be baimės galėsime laukti pasididinimo skaičiaus lietuvių Amerikoj, nes yra viltis, kad nereiks Amerikoj bado kęsti.

HOLANDIJAI GRĘSIA PAVOJUS.

Įsigalėjus vokiečiams Belgijoj, ypač po paėmimui Antverpo, Holandijos padėjimas nekoks. Vokiečiams labai rūpi įsiveržti į Angliją ir patogiausia vieta jų užpuolimui Anglijos yra Holandija. Holandijos valdžia pasijuto keblame padėjime. Iš pradžios karės ji apsiskelbė neutrale ir tvirtai tikėjosi pasilikti nuošaliai nuo karės karščių. Bet dabar įvyko tokios svarbios permainos, kad Holandija, kaip ir Belgija turės atjausti ant savo sprando visas karės baisenybes. Tas klausimas dabar labiausiai ir užima Holandijos valdžią. Vokiečiai neužilgo mano pareikalauti, kad Holandija praleistų jų laivus, kaip prekinius taip ir kariškus per Skaldos perplauką, nes vokiečiams toji perplauka labai reikalinga pasiuntimui savo laivų Antverpan. Jeigu Holandija atsakys vokiečiams, kurie šiuo laiku jau yra užėmę Belgija, vokiečiai panaudotų savo spėkas ir Holandijai pasipriešinus, kiltų karė.

Labai indomų straipsnelį šiame reikale patalpino vokiečių laikraštis "Illinois Staats Zeitung". Vokiečiai, kaip matyt iš to straipsnelio labai įsitikėję savo teisybe ir galybe, kad jų nuomone tiktai tas gera, kas jiems patinka.

Šiame straipsnyje sakoma: "Holandija šioje karėj užsilaiko neutraliai ir jos neutralė pozicija turi būti užlaikoma ir toliau. Bet jeigu Holandija užgins vokiečių laivams plaukti jos vandenimis į Antverpą, tas parodys, kad Holandija remia Vokietijos priešus, ypatingai Angliją. Vokietijos valdžia negalėtų Holandijai atleisti tokio pasielgimo, kaip ir Belgijai, kada ši leido prancūzų kariuomenei spiesties prie savo rubežių. Dabar kįla klausimas ant kiek Holandijos valdžia yra po intekme Anglijos ir ar atsakys vokiečių reikalavimams. Anglija stengiasi visokiais būdais įtikrinti Holandija, kad ji neklausytų Vokietijos ir žinoma, pasiūlys. jai pagelbą. Kaipo svarbiausiu intikrinimu bus, kad Holandijai pasipriešinus vokiečiams, pastarieji turės daugiau keblumo ir Anglija su Prancūzija turės pergalę ant jų. Anglija dar galės nužengti toliaus, nes jai yra labai svarbiu dalyku nedaleisti vokiečiams susispiesti prie savo rubežių. Visas klausimas randasi Holandijos rankose. Jinai pamokinta Belgijos nelaimėmis turėtų išrinkti sau tokią poziciją, koki jai daugiau naudos galės suteikti. Viena, kad Holandijos kariškos spėkos silpnos, antra ji nėra prisirengus prie karės. Kad ne Anglijos pagelba, kuri karei iš tikus galės ją sušelpti, vokiečiai laike vieno mėnesio užimtų Holandijos miestus Rotterdamą ir Amsterdamą. Anglija gerai supranta dalyko stovį ir jai vien rūpi, kad, kaip galima ilgiau, patraukus ir išlaimėjus šiek-tiek laiko. Antverpo nupuolimas nugązdino Angliją ir dar labiau ją baido toji mintis, kad neužilgo vokiečiai užims Ostendą. Anglija padės visas spėkas, kad intraukti Holandiją į karę, kuri jai nesuteiks nieko tik vien prapultį".

Tai šitaip kalba vokiečių diplomatai, bet iš jų nieko kito negalima buvo ir tikėties, kur mato sau naudą ten ir lenda. Bet ištikrųjų pažvelgus į dalyko stovį, tai jau Holandija nėra nei taip silpna, nei nepasirengus, ir jos kariuomenės skaičius gana didelis. Aiškiausiu dalyku yra, kad Vokietija bijosi, jog jos pergalės Holandijos tokiomis pat baisiomis aukomis bus nupirktos, kaip kad ir Belgijos. Tiesa. Belgija išteriota, miestai sunaikinti, bet kiek gi ten turėjo žūti vokiečių, už kiek žmonių gyvasčių vokiečiai nupirko Antverpą ir kitus miestus?

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

VILNIUS. *Viešbutis Lietuviams.* Lietuvis p. K. nusamdė didelį būtą prie Labdarių gatvelės. Vieta patogi. Nuo stoties galima važiuoti tramvaju. Prie viešbučio manoma intaisyti valgyklą, kur galima bus gauti pietus ir vakarienę. Taipgi galima būsią sužinoti Vilniaus inteligentų ir šiaip jau visokių įstaigų antrašus. Tokio viešbučio Vilniūje dar nebuvo, dabar gi lietuviams važiuojantiems Vilniūn su reikalais bus didelis patogumas.

Vilniūje randasi nemažai vokiečių nelaisvių, kurie būdami sužeistais papuolė į rusų rankas. Juos prižiūri gana gerai. Nelaisviai pasakoja, kad jiems būnant tėvynėje vyresnybė skelbė, kad rusai nelaisvius kars ir taip toliaus. Iš pradžios nelaisviai bijojosi priiminėti valgį, tečiau meilus apsiėjimas išblaškė jų baimes.

Lenkų dvarponių susirinkimas, vadovaujant buvusiam nariui Valstybės Tarybos Korvin — Milevskiui, atsakydami į atsišaukimą į Vilniaus gyventojus pasiuntė didžiajam kunigaikščiui Mikalojui telegramą, išreikšdami didelę padėką ir pranešdami, kad jie yra pasiryžę ginti tėvynę nuo bendro priešo.

Užsidarė Vilniūje daug amatninkų ir pramoninkų įstaigų. Pasidaugino bedarbių skaičius. Miesto Dūma rengiasi sutverti komisiją šelpti bedarbius.

Verkų dvare atsidaro ligonbutis sužeistiems karėje. Dvaras priguli Spinekai. Pirmiaus jį valdė vokiečių kancleris Gogenloe.

KAUNAS. Brolių Vailokaičių ir B-vės Prekybos ir Pramonijos Draugija perkelta iš Kauno į Panevėžį, kur ligi pasibaigsiant karei ir pasiliks. Didžioji Europos karė daugelį žmonių užspėjo sunkiame piniginiame padėjime. Brolių Vailokaičių Bendrovė atjausdama tai praneša visiems, kurie turi sudėję savo pinigus Draugijoje, kad gali gauti reikalingą sumą pinigų del pragyvenimo laike karės nežiūrint į tai nors terminas ant kurio pinigai sudėti, dar neišėjęs.

BIRŽAI. M. Yčas V. Dūmos atstovas norėjo leisti naują lietuvišką laikraštį "Tėvynės Balsą", bet negavo valdžios leidimo.

RINKŪNAI, Garliavos parap., Mar. apskr. Čia dažnai sustoja traukiniai su sužeistais kareiviais. Moterėlės iš apielinkės kuo galėdamos stengiasi jiems padėti. Vienos atneša pieno, kitos obuolių, net dešros su duona, kaikas ir papirosų jiems nuperka. Dalinant nežiūri ar jis mūsiškis kareivis ar vokietis. Sako gal kur ir mano sūnelis, brolelis ar vyras kitur ras tokį žmoniškumą.

IŠ BALTIJOS.

MINTAUJA. Kaikurie latviai padavė vyriausybei prašymą, kad Kuršės gubernija būtų vadinama nebe "Kurliandskaja" bet "Kuržemskaja". Mat žodis "land" (šalis) yra vokiškas.

Latviai intaisė savo lazaretą sužeistiems kareiviams ant 75 lovų.

LIEPOJA. Žadama čia intaisyti naują ligonbutį. Tam tikslui lenkų ir lietuvių visuomenė mano pasidarbuoti bendrai.

RYGA. Raudonojo Kryžiaus ligoninėj gydosi dabar apie 40 sužeistų.

Katalikų Komitetas. Susidaręs čia Katalikų Komitetas sužeistiems ir pašauktųjų karėn šeimynoms šelpti, jau pradėjo išdavinėti pašalpas 45 šeimynoms.

Rygos Lietuvių Pašalpos Draugijos visuotinas nepaprastas susirinkimas, dalyvaujant 100 narių nutarė paaukoti 100 rublių Raudonajam Kryžiui ir 500 rublių paskirti lietuvių komitetui šelpimo šeimynų, kurios nukentėjo iš priežasties karės. Nutarta taipgi šelpti žmonas vyrų išėjusių karėn, pradedant nuo dienos karės pradžios. Užpuolusius karės lauke ir už laimingą sugrįžimą likusiųjų nutarta užpirkti iškilmingas mišias.

Viralą moterims pašauktųjų į karę iš Rygos išduoda du syk į dieną.

PETROGRADE SUSITVĖRĖ LIETUVIŲ KOMITETAS.

Rusų laikraštis "Rieč" rašo, kad, vadovaujant Valstybės Dūmos nariui M. Yčui, buvo sušauktas visų Petrogrado lietuvių labdaringųjų draugijų susirinkimas tikslu apsvarstyti apie suorganizavimą pagelbos lietuviams, nukentėjusiems nuo karės. Pirmučiausiai nutarta šiame susirinkime sutverti fondą gelbėti emigrantus atvykstančius Petrogradan per Torneo.

Lietuvių emigrantų šiuo laiku priskaitoma daugiau 200 ypatų. Daugiausiai tai paprasti darbininkai, keliaujantieji Vokietijon ieškoti uždarbio. Išrinktas komitetas iš penkių žmonių, kurin inėjo Valst. Dūmos atstovas M. Yčas ir p.p. Strazdas ir Juozapaitis.

Komitetas išleido į lietuvius atsišaukimą.

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS.

(Nuoširdžiai prašome visų, kurie gaus iš tėvynės laiškų, aprašančių dabartinį Lietuvos padėjimą mums prisiųsti. Talpinsime "Drauge" ir būsime už tai dėkingi. "Dr." Red.)

1. Magdalena Bajorinienė iš Dvarviečių
Tauragės valš
Kauno gub. —
m. rašė savo
į Chicago
(Tauragės pa
primušta 24 lie
ma pasveikinu
liais, tardama:
— su Tamstų at
A.. Dabar pas r
ga: iškilo karė,
lių, išvarė; pasil
nos karvės, ant
lės. Kas dieną
smerčio ir nežinc
ar badu numirsi
je sudegsime, ar
sime. Pavydėjo
parleisti, o rasit
reiks. Prašom
parleisti greitai
pinigų, jeigu tur
rės pinigų, tiems
kia bėda. Jūs l
rike, o mes ašar
Gyvulius turim a
tys į vietą nuvaryti
liones — į Šaulius
Nežinom, rasit die
nelės neliks nei vie
paskutinę gromatėlę
Sudiev! Palikit sve
sit daugiau nepasima
Tavo prisiega Ma

2) Laiškas prisi
Hartford, Conn., nese
tas iš Lietuvos.
Brangusis Jonai!

Laišką nuo tavęs ga
rės apgarsinimo dien
gu būtum kiek vėliau p
gal būčiau labai ilgai n
nes pas mus Pojevonyj
bałyj paštas neveikia
išvežtas. Tik vakar p
rai savaitei praėjus at
Virbalį laiškus. Išsiųst
kus taip-pat gana sunku
batoj važiuosiu į Bartin
tai iš ten duosiu nuvežt
variją laiškus.

Pas mus dabar labai su
laikai, mat, karė. Žinių
jokių neturim, laikraščio
kio, tik tiek žinom ką gir
me ir matome. O ką mes
dim ir matom? Vien tikta
armotų šaudymus, vo
čių orlaivius lakiojanč
rusų kariuomenę, prūso
besipainiojančius, žmones
tojančius, gaisrų daugybes
t. p.

Kybartuose nei vieno g
ventojo, viskas išplėšta, da
išdegę. Kybeikiai, Matlauky
Remeikiai ir kiti kaimai —
vo porą dienų mūšio vietom
— rusų kareivijos pozicij
Gyventojai tų kaimų prie
mūšį, kada ant jų kiemų arm
tas statė, su gyvuliais bėgo
Pajevonį, po mūšio vėl grįžo
Dabar jau mūšasi kitoj pusė
Eitkunų — žiemiuos. Vaka
sakė rusams sekėsi. Iš Vi
balio daug šeimynų išbėgo
Ten stovi daugybė karių me
nės. Ant jus tėvelio kiemo
stovi 160 dragunų ir vienas
oficierius. Pas mano brol
stovi "podriadčikas" jo sode
karves piauna. Priešai ką tik
gali viską vagia.

Kaip pas mus sunku, tai
sunku aprašyti. Jeigu rusai

(Seka ant 7 pusl.)

...STABOS.

...KIME.

...as iš svar-
...davinių yra
...mūsų kolonijo-
...šakas, išren-
...komitetus, ku-
...jimą ant raš-
...ndo valdybos.
...alu nereikėtų
...na, surinktųjų
... dar negalėtu-
...Lietuvą, tečiau
...odami ruošties
...kyti visą aukų
... Štai jau ar-
...vių Diena'' 26
...a priruošti vie-
...nę prie kuoge-
...nos apvaikščio-
...daryti tai vietai
...varką, ypač va-
...ną. Visa tai ga-
... vietinis komite-
...tos kolonijos pa-

...kės Lietuvos šelpi-
...judinti visų mū-
...ų susirinkimuose,
...nti, kad visi dir-
...tuviai aukotų vie-
...uždarbį. Ir tai ge-
...lės atlikti vietinis
...ndo komitetas.
T. F. komitetai
... tarp Centro Val-
...visų mūsų kolonijų.
...lesnė tąsa to darbo,
...rimtai užmezgė visi
...delegatai, suvažiavę
...s seimą.
...tinių komitetų suor-
...no atidėlioti negali-
... del to, kad mūsų be-
...gų lukuriavimu pasi-
... tie, kurie labai moka
...s kitų apsileidimu,
... tas šunelis, šeimynin-
...žiopsojus, pasiskubina
...agauti ir nunešti.
... laikraščiuose skaito-
...nešimus, kad tie žmo-
...rie prieš patį New
... seimą dar abejojo ar
...uti jame, ar ne, kurie
...incipališkai buvo prie-
...inkimui aukų sušelpi-
...ukentėjusių nuo karės,
...atė tame patrijotizmo,
...o ir despotizmo palaiky-
...Žiūr. ''Lietuvos'' N. 42)
...d tie žmonės, pasisekus
...ti į Tautos Valdybą be-
...vien saviškius — dabar
...radeda uoliai aukas rink-
...pav. Bostone) sušelpi-
...brolių nukentėjusių nuo
...
...kų rinkimo darbą mes tu-
... paduoti į aiškias ran-

...IGKIME MŪSŲ SUSIVIE-NIJIMO APSKRITIS.

...rieš trejetą mėnesių Chi-
...os ir jos apielinkių Susiv.
...pos suvažiavo, sutarė vei-
... iš vien ir sudarė tam tikrą
...anizaciją — Chicagos ap-
...itį. Susivienijusios kuopos
...pirmos dienos pajuto, kaip
...ia organizacija buvo reika-
...ga: atsirado daugiau gyvy-
..., visas darbas eina pilniau,
...liau, pagal tam tikro nu-
...tyto pleno. Nužiūrima, ko-
...se vietose dar stinga Sus-
... L. R. K. A. kuopų — ir
... ten steigiama; nužiūrima,
...ios yra apsilpusios, apsnū-
...sios — ir jos gaivinama. Be
... del geresnio Sus-mo išgar-
...imo, apskritis išleido tam
...rus mažus lapelius, ant ku-
... išspauzdintas trumpas, bet
...vas ir aiškus papiršimas
...s-mo — ir ant kurių palik-
... vieta užrašyti vardui, pa-
...rdei ir gyvenimo vietai
...ns, kurie nori gauti dau-
...u žinių apie susivienijimą.
...ys buvome liudininkais,
...p viename liet. vakare, iš-
...jus kuopos sekretoriui
...tų tų lapelių, 27

pažymėtu adresu turint laiko nueiti ir be abejonės kuopa galės ingyti nemažiau, kaip 27 naujus narius, nes nors kai-kurie iš padavusiųjų savo adresus ir neįstotų į Sus-mą, bet užtat kituose namuose pasiseks prikalbinti ir daugiau, negu vieną.

Toks, ar tam panašus gyvesnis veikimas negalimas buvo patol, pakol kuopos buvo nesusivienijusios: nes juk nei viena kuopa, sakysime, nerizikuos keletą dolerių išleidimui, kad ir tokių reklaminių lapelių; tų dolerių ji gal ir neturi savo kasoje. Susivienijus gi jau tai lengvai yra pasiekiama.

Pereitame ''Draugo'' numeryje paskelbėme jau antantros steigiamos apskrities pranešimą, būtent Bostono, kur kuopų delegatai 18 spalių žadėjo steigti savo apskritį. Lieka tik pageidauti, kad ir kitos šiųmetinio seimo nužiūrėtos apielinkės sukrustų ir pasiskubintų įsteigti savo apskritis. Šiaip ar taip visiems mums turėtų būti aišku, kad mūsų Susiv. — tai stipriausia mūsų čia Amerikoj tvirtovė, nes ji užtikrina mums ekonominę gerovę, prašalina mūsų rūpesnius ir vargus del šio gyvenimo materijališkų reikalų; ji suteikia tvirtą pamatą, ramstį visiems mūsų idėjiniams judėjimams. Jei kūnas bus sotus, jei gyvenimo reikalai bus aprūpinti — tuomet ir dvasia mūsų galės bujoti.

Dabar, kuomet kuopos turi savo bertaininius susirinkimus, labai patogus yra laikas iškelti klausimus apie Susivienijimo apskričių steigimą.

M. YČO LAIŠKAS.

J. M. D-rui K. RUTKAUSKUI, Chicagoje.

Gerbiamasis!

Išvažiuojant mums iš Chicagos sakiai, kad kreiptumės prie jūsų, kuomet bus svarbus reikalas. Taigi dabar kaip tik atėjo toki valanda, kuomet mes turime prie jūsų šaukties. Apie nelaimes, kurios ištiko mūsų tėvynę, sunku rašyti. Be ašarų, be didžiausio širdies skaudėjimo apie Lietuvą negalima manyti.

Mus apgyventa žemelė stojo arena karo susikirtimų. Mirtis, ugnis ir dūmai aptraukė mūsų šalį, kuriems prasiblaivus seka vargas ir ašarų upės. Šiandien dega Suvalkai, Vilkaviškiai, Rytoj Marijampolė, Seredžius, o toliau kas bus — sunku pasakyti. Žmonelės vargšai bėga savo namus, savo mantą palikę, kur akys veda by tik savo gyvastį išgelbėjus. Vilniūje minios pabėgėlių tėvynainių vaikščioja nuliūdę pastogės ieškodami. Vakar turtingas ūkininkas — šendiena vargšas be duonos kąsnio ir be pastogės. Visos lietuvių įstaigos, salės vien pabėgėliais iš karo lauko pritvinę. Kiek galėdami padedame, dalinamės, kiek kas turėdami. Bet sunku bus toliau ištverti. Be žodžių, be gražių atsišaukimų kreipiuos prie jūsų — nuvargintos naikinamos Lietuvos — tėvynės vardu — ištieskite jai pagelbos ranką, sušelpkite Ją. Paaiškinimų nereikia. Aišku. Surinkę aukų siųskite šiuo adresu: Vilnius, Makarjevskaja 15 b. 3 M. Yčui, arba Petrograd, Gosudarstvennaja Duma M. M. Yčui. Yra pas mus susitvėrę keli komitetai, į kuriuos aš kaipo atstovas į visus einu. Gavę pinigus pasiskirstysime juos sulyg reikalo. Atskaitas kuoskaitlingiausias duosiu. Iš jūsų nei jokios žinios negaunu-me. Cenzūra. Būtų geistina, kad aukų rinkimą paimtų į savo rankas Didžiosios Ameri-

note, kaip sutvarkyti. O gal jau ir sutvarkėte. Šį laišką rašau iš Švedijos, kur esu deleguotas Lietuvos komiteto susinešti su amerikiečiais. Specijaliai važiavau per Tornejo ir esu mažam miestely Haparanda. Apie kitus reikalus yra kviečiami pasitarti į Londoną nekurie Amerikos veikėjai. Iš laikraščių jų vardus sužinosite. Meldžiu šį ma-no laiškelį spaudon apskelbti.

Su tikra pagarba

Martynas Yčas,

Liet. Atst. V. Dūmoje.

Red. prierašas. Pinigus dabar siųsti į Lietuvą gal būtų pavojinga, nes niekas negali garantuoti, kad jie pasieks paskirtą vietą. Beto mes gal sulauksime tikresnių žinių, kaip Lietuvoje mūsų broliai susiorganizavo reikale šelpimo nukentėjusių nuo karės. Tada bus aiškiau, kam siųsti surinktos aukos. P. Yčo laiškas yra brangus ypač tuo, kad vaizdžiai parodo tikrąjį Lietuvos padėjimą ir jos reikalus. Idėjai suvažiuoti lietuvių atstovams Londone nuoširdžiai pritariame. To suvažiavimo nutarimus, be abejonės, priims visa rimtoji mūsų visuomenė.

* * *

Be to p. J. Gabrys inteikė mums laišką, atsiųstą jam tūlo žinomo lietuvių veikėjo, kurio pavardės del takto priežasties negalime skelbti; tame laiške jisai praneša apie susidarymą Lietuvoje tam tikro Centro, (nuo visų veikiančių srovių, išskyrus socijal-demokratus) kuriam esą pavesta: 1) sekti dabarties politikos momentą, 2) veikti, derinantis su gyvenamąja politikos valanda. Vardu to centro nurodoma reikalas suvienijimo Lietuvos į vieną politiška kūną, apsigynimo nuo lenkų pasikesinimų — prijungti Lietuva į autonomišką Lenkiją ir k. d. Be to tas Centras norėtų susižinoti su Amerikos kolonija. Tuo tikslu Centras rengia Londone konferenciją, į kurią nuo amerikiečių skiria kun. T. Žilinską, p. Baluti p. dr. Šliupą, ir viešinti čia p. J. Gabrį, kurie ir šaukiami vykti netrukus į Londoną.

Nujauzdami tokios konferencijos didelę svarbą, mes lauksime iš jos svarbių nutarimų ir dar svarbesnių darbų ateityje. Tečiau atsargumo vedami, kol išreikšime pilną tuo centru pasitikėjimą ir jo direktyvomis seksime, mes turėsime palaukti pilnesnių žinių apie tą centrą, būtent, kas ir kaip ji sudaro, kokius uždavinius jisai yra sau pasibriežęs ir tt. Pirmame jo žingsnyje su Amerikos lietuviais mes matome didelę stoką pažinimo vietinių santykių, ir ypač paskutiniųjų čia buvusių atsitikimų. Mes nieko neturime prieš tai, kad Amerikos lietuvius atstovautų kun. Žilinskas, arba kad ir p. Balutis. Tečiau mes manome, jog mūsų visuomenės negali atstovauti tokie žmonės, kurių veikimas yra ne statomasis, bet griaunamasis. Tokiuo žmogumi skaitome dr. Šliupą. Beto turime pastebėti, kad nėra kviečiami tokie žmonės, kurie senai jau čia turi dideli visuomenės pasitikėjima ir kuriuos rimtoji visuomenė Chicagos politikiškame seime ingaliojo veikti tėvynės reikalais. Centras kviesdamas amerikiečius į bendrą veikimą, mūsų nuomone, turėjo mums pranešti šiek tiek daugiau žinių apie save. Dabar mes žinome tik vieno žmogaus pavardę. Ta žmogų mes labai gerbiame, tečiau kada yra rišamas visos tautos likimas — turime būti atsargūs.

''Draugo'' Redakcija.

LAIŠKAS POPIEŽIAUS BENEDIKTO XV Į VISO PASAULIO KATALIKUS.

Viso svieto katalikams: Pakelti ant šv. Petro sosto, nors gerai žinodami savo silpnumą taip augštam urėdui, mes nusilenkiame su visuotinu nusižeminimu prieš paslėptąją Dievo apveizdos valią, kuri pakėlė mūsų menką asmenį į taip augštą garbę. Jei ištikrųjų, nors mūsų užsitarnavimai nepakelia prie taip augštos malonės, mes apsiėmėme valdyti Augščiausiąjį sostą, mes apsiėmėme tik pasitikėdami Dieviškąja Malone, nei kiek neabejodami, kad Tas, kuris ant mūsų uždėjo tą sunkiausiąją naštą suteiks mums reikalaujamos pagelbos ir stiprybės.

štalės augštybės į Viešpaties aveles, mūsų globai pavestas mes esame apimti baimės ir širdies skausmo matydami šitą karę, per kurią didesnioji Europos dalis aplieta krikščioniškuoju krauju ir naikinama ugnimi ir kurdu. Nuo Gero Piemens, Jėzaus Kristaus, kurio vietą užimame Bažnyčios valdyme, mūsų priderystė po tėviškos malonės sparnu priglausti visus jo avinėlius ir avis. Taip-pat paveikslu, kurį padavė pats Viešpats mes turime būti — kaip ištikrųjų ir esame — pasirengę paaukoti net savo gyvybę jų išganymui, mes esame tvirtai ir atsargiai nusprendę daryti viską, kuo tik bus galima, kad užbaigti šią labai pragaištingą karę.

Delto-gi dabar net pirm išsiuntimo enciklikos laiškų visiems vyskūpams, kaip yra paprotys Rymo Popiežių, pradedant popiežiavimą — mes negalime susilaikyti nuo paantrinimo žodžių mūsų švento pirmtakūno Piaus X, amžinosios atminties vertojo paskutiniųjų žodžių, ištartų nuo mirties patalo užgriovus pirmiems karės trenksmams, žodžių kurie buvo ištarti iš jo apaštalės vienystės ir žmonijos meilės. Todel, kada mes melsimės prieš Dievą akis ir rankas iškelę į Dangų, mes graudename ir prašome visų Bažnyčios vaikų, kaipo mūsų pirmtakūnas prašė ir ragino, kad jie visuomet ar tai asmeniškai, ar tai viešai nužemintomis maldomis, melstų Dievo visų daiktų valdytojaus, kad jis savo galybe prašalintų savo bausmę, kurią jis uždėjo žmonėms už jų nusidėjimus. Ir kad jums pagelbėtų Motina Dievo, kurios užgimimas šiandieną prašvito kaip taikos aušra nusidėjusiam svietui — Pana kuri turėjo pagimdyti tą, kuriuo dangiškas Tėvas norėjo atnešti atpirkimą visiems suteikiant savo krauju ant Kryžiaus ramybę ant žemės ir danguje. (Coloss. 1:20).

Bet tuos, kurie valdo dalykus ant svieto mes prašome ir meldžiame Dievo vardu užmiršti visus nesutikimus del žmonijos išganymo, kad jie atsimintų jog užtenkamai yra skurdo ir vargų žmonių gyvenime ir nedirbant jo skurdžiu ir vargingu, kad jie būtų patenkinti netvarka, kurią jie padarė žmonių krauju, kurį jie jau išliejo; kad jie sudarytų taikos susirinkimus, kuriuose susitaikintų tarp savęs. Nes tokiuo būdu jie tikrai užsipelnys malonę pas Dievą ir savo padonuosius ir padarys santaiką tarpe tautų. Ir mums, kurie pačioje pradžioje mūsų apaštališkos valdžios matome sunkius vargus ir baisų suirimą, lai jie žino, jog jie daro maloniausį darbą, kurio iš visos širdies mes trokštame.

Duotas Vatikane, aštuntą dieną rugsėjo, dienoje Šventos Panos Marijos užgimimo, metuose 1914.

Benediktas XV.

KUNIGIŠKA LOGIKA.

Patariame skaitytojams su atyda perskaityti šią indomią polemiką tarp lietuvio kunigo ir lietuvio socijalisto.

''Dr.'' Redakcija.

Newarko, N. J. klerikalams laikant viešą susirinkimą delei prirengimo medegos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacijos Seimui, kun. Dabužinskas, nesenai atvažiavęs iš Europos savo įžengiamąja prakalba besąžiniškai apšmeižė viso pasaulio socijalistus, intardamas, kad ši visuotina Europos kruvinoji karė yra sukelta per Darvino ir Socijalizmo mokslų pasekėjus ir net šios karės vadai yra socijalistai.

Kadangi tvarkvedžiai to klerikališko susirinkimo griežtai užgynė vietiniams socijalistams žodžio laisvę ir nedaleido nei vienam iš socijalistų pasiaiškinti ir apginti savo poziciją.

Todel esu priverstas čionai viešai per laikraštį pareikalauti:

a) kokiais faktais kun. D. rėmėsi, darydamas išvedimą, kad tik nuo to laiko prasidėjo karės ir baisiausi nekalto kraujo praliejimai, kada prasidėjo skleistis laisvoji mintis ir žmonės pradėjo tolintis vis labiaus nuo bažnyčios mokslo?

b) kur faktai, kad ''tie'' (suprask socijalistai), ką čia šukavo per raudonąją savaitę nei puse žodžio nesipriešino priešai Europos viešpatysčių valdžias už surengimą šių didžiausių žmogiškų skerdynių?

c) kada, kokie ir iš kokios Darvino ir socijalizmo mokslo pasekėjų paeina sukilimas šios milžiniškos liepsnų audros, kurioje dega ne vienas kaimas, ne vienas miestas, bet pusė pasaulio?

d) kas yra Rusijos socijalistų partijos vadas ir kokis jo yra vardas ir pravardė, kuris pirmiausia suriko u-r-r-a už karę, kada caras Dūmoje pasakė valstybių atstovams, jog jau apskelbta karė Austrijai?

e) kada, kokiu ir iš kokios priežasties Vokietijos socijalistai pagriebė ginklus į rankas ir pirma visos vokiečių armijos pabėgo ant karės lauko, kad žudyti Belgijos ir Francijos civilizuotus gyventojus, kada Kaizeris parlemente pasakė, kad karė jau apskelbta Rusijai?

f) kas yra tais socijalistais tai yra, koki jų vardai ir pavardės, kurie komanduoja Francijos armija ir vadovauja karėje? Iš kur kun. D. tokias žinias gavęs, ar nuo šventos dvasios?

Jeigu Vokietijos ir Francijos socijalistai miršta ant karės lauko kartu su visais kitais už savo tėvynę, o ne už ''cicilizmą'', anot kun. D. žodžių, tai kame kun. D. piktą mato? Ko kun. D. nori nuo Europos socijalistų?

Delko Rusijos kruvinasis caras apšaukęs karę prieš Austriją tuojaus paliepė savo biurokratiškai valdžiai uždaryti visus iki vienam socijalistiškus laikraščius (''New York Journal'' šią žinią padavė rugpiūčio 3 d. š. m.) Ar delto, kad socijalistai rėkė u-r-r-a už karę?

Delko Vokietijos valdžia išardė socijalistų susirinkimus, demonstracijas ir areštavo daug vadų ir kalbėtojų Berline, Hamburge ir kituose didesniuose miestuose, ir uždarė devyniasdešimts socijalistų laikraščių. Ar delto, kad jie griebėsi už ginklo ir bėgo žudyti Belgijos ir Franc. civilizuotus gyventojus?

Delko Francijos soc. vadas Jean Leon Jaurez likosi nušautas per militarizmo šalininką? Ar delto, kad jis norėjo komanduoti armiją ir vadovauti karėje?

Kunige Dabužinski, tu budamas kaipo ''dvasiškas tėvas'', ką darai? Kur tavo sąžinė! Kur tavo logika, fundamentališki faktai?

Jau jeigu tamista paskaitei Darvino ir socijalizmo pasekėjus barbarais už surengimą šios karės ir dalyvavimą ir vadovavimą joje, tai delko tamista neskaitai tokiais pat barbarais tų kunigų, kurie su dvasiškomis ceremonijomis apkrapino švęstu vandeniu tų kariaujančių ''socijalistų'' ginklus, kuriais jie žudo žmonės?

Jau jeigu visuotinoji Europos karė yra Darvino ir socijalizmo mokslų pasekėjų ir joje šiandien liejasi milijonų krikščionių kraujas ir ašaros ir dega pusės pasaulio turtai, tai delko jus visi ir viso pasaulio krikščioniški vadovai nesusivienijat ir nepakeliat protesto prieš šią didžiausią Darvino ir socijalizmo mokslų pasekėjų sukeltą karę? Delko jūs tylėjot ir vis dar tebetylit? Delko jūs neprotestuojat prieš tuos atskalunus, kurie atsitolinę nuo Kristaus mokslo, surengė karę.

Delto! kad jeigu jūs protestuotumėt, tai būtų prieš jūsų klesos principus. Jau jeigu Darvino ir socijalizmo mokslo pasekėjai surengė šią didžiausią Europoje karę, vien tik delto, kad jie yra atsitolinę nuo Kristaus mokslo, tai delko jūs katalikiški kunigai atsidavę Kristui ir jo geram mokslui inkvizicijos laikuose deginot pusės pasaulio turtus, torturavot žmonės ir liejot jų kraują? Delko jūs kunigai, sekdami Kristaus gerą mokslą, einat ir šventinat kardus tų atskalunų-bedievių ir laiminat galvas tamsių kareivių, kad jie pasekmingiaus ir daugiaus vieni kitų iššudytų?

Delko Rusijos popai, taippat išpažindami ir sekdami gerą Kristaus mokslą, veda kiekvieną pulką Rusijos armijos, su iškeltu kryžium ir ikonais prieš katalikus austrus, o Austrijos katalikiški kunigai veda su iškeltais augštyn kryžiais ir abrozais Austrijos armijos pulkus prieš pravoslavnus rusus?

Delto, kad jus kunigai neesat karių priešininkais, bet šalininkais, ir šiame momente, kad žmonių kraujo ir ašarų praliejimas sujudino kiekvieno žmogaus sąžinę, katalikiški kunigai stveriasi biauriausių priemonių, kad šmeižti socijalistus ir apmulkinti savo aklus parapijonus.

1905—1906 metų Rusijos revoliucijos laikuose katalikiški kunigai garsino, kad Japonija yra papirkus Rusijos revoliucijonierius, kad daryt Rusijoj sukilimą, šiemet jau kun. Dabužinskas pradėjo pasakot, jog socijalistai surengė Europos karę. Ir ištikrųjų, nepadyviju kun. Dabužinskiui, kaipo ignorantui, už jo tokią logiką, nes jis turbut dar mano, kad čionai Amerikoj yra taip kaip ir šventoj Rusijoj, jog ką kunigas pasako, tai kazokas nagaika užtvirtina. Bet aš manau, kad kun. D. tuojaus persitikrins ir pamatys, kada 11-ta kp. LSS. pašauks jį ant debatų, kad čia reikalingi prirodymai, ne vien blevizgos.

Julius V. Sweetra.

(''Kova'' No. 40).

JULIAUS V. SWEETROS MARMALIENĖ.

Gyvenantiems Rusijoje kartais tekdavo patirti ''kazokų nagaikos užtvirtinančios'' masko liškos valdžios draudimus, aiškinti daromas žmonėms neteisybes.

Tą ir pats patyriau. Keliaudamas gi Amerikon, maniau, kad liuosybės šalyje ''kazokų nagaikos'' nebebūsią, ir visokias neteisybes išrodinėti visiems valia tai gi ir man bus galima. Tečiau dikčiai apsivyliau. Š. m. spalių 2 d. ir kitomis dienomis man tapo ''kazokų nagaikos'' ir pagrūmota ir sulig ''kazokų nagaikos'' etika nuteista. Tą ''kazokų nagaikos'' rolę Amerikoje pasirodė bepildąs Julius V. Sweetra, turįs dar ir savo kompaniją ar kuopą, kaip tai jo rašytos į manę gromatos rodo.

Juliui V. Sweetrai matyt nepatiko, kam aš savo kalboje rugsėjo 14 d. š. m. nurodžiau, jog raudonosios sąvaitės agentai stambiai žmonėms primelavo, tvirtindami, kad dabartinėje Europos karėje socijalistai nedalyvauja, ir kad tą karę sukūrę visų kitų partijų žmonės ir visi ''kiti pasaulio parazitai''. Netiko Juliui V. Sweetrai teisybė, kad ir socijalistai visų kovojančių šalių ima dalyvumą šiame kruviname Europos puote. Įsiširdijęs už tokią mano drąsą sakyti teisybę ir neduoti savęs ir kitų mulkinti, Julius V. Sweetra ėmė šaukti, kad besąžiniškai šmeižęs viso pasaulio socijalistus, ir tuo savo šuksmu pramanė man kaltybę kaip, kad ''kazokų nagaikos'' šaukdamos: — griauni caro valdžios atramas, — sudaro žmogui kaltybę ir gauna teisę jį sukapoti. Sulig ''kazokų nagaikos'' mada mane ''nutorturavo'' Julius V. Sweetra.

Trumpumo delei jį vadinsime trimis raidėmis, bet didelėmis — J. V. S. — kaip kad kuopos daro.

Taigi J. V. S. pasirengė pakčiau ''kazokų nagaikos'', nes viešoje opinijoje tų šalių, kurios pasekė jo raštas ''Kunigiška Logika'', jis man atėmė ir sąžinę, ir logiką ir teisybę, palikdamas ''vien blevizgos'', kaip tą rodo jo paties žodžiai ''Kunigė Dabužinski, tu būdamas'' kaipo ''dvasiškas tėvas'', ką darai? Kur tavo sąžinė! Kur tavo logika, fundamentališki faktai''.

Kad tuos savo artimo doros apiplėšimo biaurus darbelius paslėpti ir aklus savo skaitytojus apmulkinti, J. V. S. kelia trukšmą, šaukdamas ''delko jus katalikiški kunigai inkvizicijos laikuose deginot pusės pasaulio turtus, torturavot žmonės ir liejot jų kraują'', ir tuo stengdamas prikišti man nebūtų dalykų, nes aš nei žmonių netorturavau nei svetimų turtų kada deginau, kaip tai daro pats J. V. S. su mano doros turtais, — nei svetimo kraujo liejau, kaip tai padaro kai-kurių kuopų bombos, draskančios nekaltuosius.

Savo ''kazokų nagaikos'' darbams pridengti J. V. S. stveriasi ir tolygios taktikos, būtent, jis kelia trukšmą, kad juo apdumti žmonėms akis, kaip kad daro sukti piktadėjai, kurie, kad išsisukus iš vejančiųjųsių rankų, bėgdami gatve patys visų balsu šaukia: va, vagis! gaudykite turėkite! ir taja taktika kartais visus apgauna. Kad papildyčiau nors vieną J. V. S. pramanytą baisenybę, be abejo nebebūčiau pačiam J. V. S. ''dvasišku tėvu'', bet iš tos garbės išvilktas pūčiau kalėjimo urvuose.

Kaip ir toliau pamatysime, J. V. S. man prikiša dar daug kitų dalykų, kurių aš nei padariau, nei savo prakalboje rugsėjo 14 d. neminėjau. Vis tas parodo, kad J. V. S. sąžinė ir ausys nebuvo arnėra tvarkoje. Gaila, žinoma, ir liūdna, kad besivystančiame dar jaunikaityje ir dora ir kūno pajautimai jau apdilę.

Kad didesnius muilo burbulus paleisti į akis mulkinamiemsiems savo skaitytojams, J. V. S. patetiškai šaukia ''delko viso pasaulio krikščioniški vadovai nesusivienijot ir nepakeliat protesto? Delko jus tylėjot ir vis dar tebetylit'' ir t.t. Tais burbulais J. V. S. matomai nori nuo žmonių akių paslėpti krikščioniškų vadovų ir krikščioniškos visuomenės protestavimo pasauliui žinomus faktus. Vyriausieji ''krikščioniški vadovai'' a. a. Pijus X o po jo Benediktas XV karštai stengėsi jiems prieinamomis priemonėmis tą karą sustabdyti. Patį krikščioniškoji visuomenė abelnai, o katalikų ypačiai, sekdamą savo vadovus, padėjo prieš karą protestą, gyvai dalyvaudama tam tikrose viešose pamaldose taip katalikų, taip kitų bažnyčiose Tos pasmerkiančios karę pamaldos, kuriose dalyvavo ne vien ''krikščioniški vadovai'', bet krikščionių mases, tas masių sielos balsas yra gražiausiu prieš karę protestu, kurį surengti tegal augštos pažangos ir skaisčių idealų visuomenė. Tiesa, tas masių protestas įvyko be trukšmo po gatves, be blevizgojimo ant kitų, be langų daužymo, be skerdynių, — delto gal J. V. S. ir neskaito tokio protesto už protestą. Savo trukšmingumu J. V. S. meluoja per akys, nutylėdamas ir tą faktą, kad Newarke, N. J. mitinge, kur ir patsai su Co. dalyvavo greta kelių kunigų, tapo padarytos rezolucijos su protestais prieš karę su militarizmu ir autokratija priešakyje.

J. V. S. šaukia ant kunigų, kodel jie nekelia protestų prieš tuos, kurie surengė karę. Kuomet gi aš savo kalboje mitinge pakėliau, taip sakant, protestą prieš melagystes, kuriomis kurstoma žmonėse kitų neapykantą, tai pats J. V. S. savo ''sąžinės liepiamas ir savo sveikos logikos vedamas, užpuolė ant manę viešai, plakė, yt ''kazokų nagaika'', tebegrumoja visa ''11 kp. L.SS.,'' ir dar nežinia kada ir kur tam visam bus galas. Turbūt bus taip, kaip šv. Evangelijoje rašo pirma nuves mane pas savo Pilotą, potam pas Erodą ir vyresnybę, ir ant galo pakars kur už miesto akyse visos kuopos!

Tylėk — blogai, netylėk — dar blogiau! Daryk ką nedaręs. Dedasi visai kaip baudžiavos laikuose, kurių papročiais matyt tebegyvena J. V. S.: ar eisi pro dvarą— bizūno gausi, ar neisi, — vis tiek jo gausi iš pono malonės!

Maž daug taip atrodo J. V. S. kaipo mano prokororas, kalbant Rusijos teismo terminologoja. Kiti arčiau jį pažinę, būsų jį vaiz-

(Seka ant 9 pusl.)

"TĖVYNĖS AIDAS".

IŠ GYVENIMO.

I.

Sonetas.

Pilnaja mylėjau širdim, o "Dailija",
Aš aukuro tavo skaisčiausią ugnelę,
Kuri idealų sritin švietė kelią,
Beieškančiai meno – grožybės žmonijai.

Mylėjau.... Nelaimės kad skaldė draugiją,
Krūtim pelikano globojau bedalę...
Ir lengva man buvo — sparnavo kas valią—
Ir žaizdos savaime jau buvo užgiję...

Šventvagiškos rankos jei stygą paliečia,
Mesk, dainiau, į šalį užburtąją lyrą —
Kam žadint akordai užkeikto suokimo?..

Veltui vienas - kitas jį mąsina, kviečia:
Sutraukytos stygos verpetais bestyro —
Jau kankliai sudužę, jų aidas užkimo...

II.

Elegija.

Vėjas ūžia, bangos groja
Ir laivelį daužo, tvoja;
Ant pakrantės gi smiltinės
Stoviu liūdnas, nusiminęs.

Stoviu liūdnas, nusiminęs
Ir bežiūrau į laivelį,
Kaip jį vilnys sidabrinės
In kažkokią iria šalį...

Ant jūružių mėlsvo veido,
Jau saulutė nusileido.
Kas ten? gulbė šmėkštelėjo?
Ne, tai burė sumirgėjo!

Sumirgėjo ir paskendo
In putotą vandenyną,
O su jaja ta šeimyna...
Jokio aido, jokio ganda!

Nuo to laiko vienų vienas
Aš bestoviu kiauras dienas
Pas pakrantę mėlynbangę,
Kur šeimyna nusidangė.

Nusidangė ten šeimyna
Ir jau josios nesurasti!
Nūn pamėgau nerimastį —
Nerimastį ir sietyną...

M. Gustaitis.

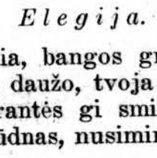

K. M. G.

PASKAITA APIE TĖVYNĖS MEILĘ.

"Lietuvos Vyčių" susirinkime Chicago, Ill. 30 rugsėjo d., 1914 m.

Kad ne tėvynės meilė, visados stipriausiai veikianti, tautos išsilietų iš savo ribų ir užplauktų į tąs šalis ,kur prigimtis malonesnė, kur švelnūs orai ir žemė našesnė, žodžiu sakant, kur lengviaus gyventi. Žinoma, blogiausios būtų pasekmės iš tokio žmonijos susitelkimo vienon vieton. Tečiau Dievo Apveizda apsaugojo žemę nuo panašaus tvano, pririšdama kiekvieną žmogų prie gimtinės sodybos. Dabar nė suledėję Islandijos krantai, nė apdegusios pietų smiltys nėra be gyventojų. Šiaurietis nemažiau myli savo rūstų kraštą, kaip ekvatoriaus laimuoklis savo žydintį rojų. Arabas neapleis beribės tyrų tuštynės, neužmirš nugario ir žirgo, ištikimųjų sau draugų, lygiai kaip murinas brangina molinę savo buklę, o greta jos figos medį ir taką, zebrų ir nuogių numintą.

Be tėvynės meilės nėsą tikrosios dorybės, nė tikro talento, mano Chateaubriandas, kadangi ji stipriausiai žadinanti pasiaukojimą ir inkvėpianti jo garsintojus. Ant karsto rymo-dams Homeras apgieda graudingiausius tėvynės papročius. Virgilijus, gimęs neturte, paskui iš tėviškės pašalintas, kaip vėliaus Dantė, gražiausiai ją apdainuoja. Kaip stipriai veikia tėvynės meilė žmogui, matyti iš to, kad nutolimas nuo gimtinės šalies sukelia ligą — nostalgiją, juo sunkesnę, kad vien sugrįžimas į tėvynę tegalįs tokį likimo tremtinį išgydyti.

Pagalios amžių istorija rodo tėvynės meilę visuomet buvus ir kad visų tautų religija ją žmonių širdyse žadina. Pavyzdžiui atskleiskime Šventąjį Raštą, o daugel rasime atsitikimų, kurie patvirtins šį mūsų pasakymą.

Mozė meldžia Dievą už nusidėjusią žydų tautą, pasiryžęs savo gyvastimi atpirkti jos kaltybes. Jisai sako: "Arba jiems tą nuodėmę atleiski, Viešpatie, arba jeigu tu nepadarysi, išbraukki mane iš tavo knygų, į kurias esi įrašęs" (Exod. 23).

Samsonas už skriaudas, padarytas savo viengenčiams, pats vienas kariauja su filistinais ir drauge su tais tautos priešais krinta po rūmo griuvesiais. (Judic. 32).

Dovidas ima Dievo rūstybę ant savęs, kad jo valdiniai nebūtų baudžiami: "Aš nusidėjau, o šita minia kuo kalta? Viešpatie, mano Dieve, meldžiu — atkreipki savo ranką ant manęs ir ant mano tėvo namų, tik šitų žmonių neužmuški". (Judic. 16).

Senis Matatijas, negana jog pats visą amžių grumėsi su tėvynės priešais, dar prieš mirdamas sušaukia visus šešis savo sūnus ir ingraudina, kad nėviens jų nemirtų savo lovoje, bet, narsiai kovodami už tikėjimą ir tėvynę, karės lauke padėtų galvas. Paklausė sūnūs ir stebėtinas laimėjo pergales. Mūšiuose gi vienas kitą ramino, sakydami: "Kelkime mūsų žmonių nuopolį, ir kovokime už mūsų tautą ir bažnyčią mūsų". (I Mach. 4). Ir visi broliai kovoje su priešais mirė, užtai tėvynei atgavo laisvę. Garbė amžina jiems už tatai!

Netik stiprūs vyrai, bet ir moterys tvirtai tarnaudavo visiems tėvynės reikalams, aukodamos savo sveikatą ir gyvastį, kaip antai: Judita, Estera, Jeftės duktė ir d. k.

Taip-pat ir stabmeldžiai, vien prigimtojo proto vedami, labai vertino tėvynės meilę. Ciceronas sako: "Tėvynė — tai visų miestas; už ją privalome mirti ir su visu - kuo atsiduoti; joje visą mūsų ramybę padėti, ir jai pašvęsti". (II De legib). Romėnų stabmeldės moterys sakydavo: "Delto gimdome sūnus, kad būtų kam už tėvynę mirti" (Ten - pat).

Nemažesnį atsidavimą tėvynės reikalams matome ir pas senovės lietuvius, dar stabmeldžiais buvus ir krikščionimis tapus. Gana priminti kantrybę ir narsumą Margio, Punės pilies vyro, kursai 1278 m. besigindamas nuo kryžiuočių, velijo iki paskuojo pilies griuvesiuose užsirausti, negu neprieteliams pasiduoti. Lygia dalia 1346 m. Vaidotas Kauno pilį nuo meldžionių, o Jurša 1434 m. Lucką nuo lenkų gyniodamu, tūkstančius neprietelių nuveikusių, velijo užsirausus liepsnose sudegti, negu priešams atsiduoti.

Minint mūsų vyrų narsybę, negalima aplenkti moteriškųjų, kurios nevien namuose, išleizdamos vyrus į karę, atlikdavo visus jų darbus, bet neretai ir mūšiuose gindavo tėvynę nemenkiau, kaip vyrai. Čia gana bus priminus narsą Naujapilės moteriškių, kurios 1276 m. išsiuntusios vyrus prieš neprietelius vokiečius, gudus ir totorius, pačios vienos užsirakino pilyje ir kuonarsiausiai ją gynė iš vidaus, iki priešai vieni išguro, kiti galą gavo. Negalima čia nepaminėti tokių karštų tėvynės mylėtojų, kaip Elena (Mirga), kuri savo gyvastimi išgelbėjo Vytautą iš Krevos kalėjimo ir mirties nasrų, taip-pat Živilė, Gražina, vėliaus (1504) Nastazija Alelkienė ir k. (Daukantas. Būdas sen. liet.).

Krikščionystė da labiau sustiprino tėvynės meilę, pakeldama ją į dorybių skaičių ir inkvėpdama jai daugiau idealizmo, daugiau dvasinės prasmės. Krikščionis myli tėvynę, nes pats Dievas indėjęs jam tą jausmą širdin paliepė mylėti savo tėvynę labiau negu save patį. Kiekvienas Evangelijos lapas kalba jam, kaip labai Kristus mylėjo savo tautą: Jisai pėkščias skersai - išilgai išvaikščiojo Palestiną ir savo žodžiu tą meilės jausmą gausiai sėjo.

Kristaus pėdomis pasekė Šventieji. Nors jų prakilni dvasia, nebeišsitekdama tėvynės ribose, skrenda augščiau ir visą pamyli žmoniją bei visą Bažnyčią, tečiau neišskiria savo tėvynės, savo tautiečių ir tos gimtinės šalies, kur jie gimę, augę. Ir delto jie prideramai atlieka visas pilietiškasias pareigas del tėvynės ir saviškių: vargsta jų vargais, meldžias ir gelbsti savo tautą.

Taip pavyzdžiui Palaiminta Orleano Mergelė (1412 - 1431), išgirdusi sąžinėje Dievo balsą, stoja apsišarvavus į kovą, inkvepia drąsą nusiminusiai kareivijai, vadovauja mūšiuose, pergali priešus — apgina tėvynę.

Šventieji ir po mirčiai nenustoja tarnavę savo tėvynei, kaip antai šv. Kazimieras, Lietuvos užtarytojas ir apgynėjas, o Jūsų, Vyčiai, globėjas, XVI am. buvo du kartu apsireiškęs lietuviams, kariaujantiems su rusais ir padėjo saviesiems pergalėti neprietelius. Užtatai Bažnyčia ir skiria kiekvienai tautai savus šventuosius globėjais.

Kas dorai myli tėvynę, tas jos reikalus augščiau stato už savo privatinius, tas supranta, kad nuo tėvynės laimės priguli ir jo laimė, kad atskirų piliečių likimas angštai surištas su likimu tėvynės. Čia labai tinka prisiminti šie Kristaus žodžiai: "Kas myli savo sveikatą, žudo ją, o kas žudo, randa ją". (Jon.). Tai geriausia paaiškins pavyzdis. Kad laivas skęsta, tik neišmanėlis, apglėbęs savo daiktus saugoja, o neina gelbėt laivo, manydamas tuo atsargumu bent save patį ir savo daiktus išgelbėsiąs. Žioply, kaip laivas skęs ir tu drauge su daiktais prigersi. Mesk savo ryšulius ir bėgk laivo gelbėtų, tuomet drauge su kitais ir tu išliksi gyvas. Čia laivas — tai tėvynė, kurią vargų, nelaimių audros blaško. Tame laive visas mūsų turtas sukrautas. Tame laive mūsų šeimynos, ūkėsai ir jūs patys; jame tiek dūšių, kiek lietuvių pasaulyje. Tai didžiausia mūsų nuosavybė. Taigi labai būkime atsargūs, gerai prižiūrėkime laivą, kad būtų sveikas, nepažeistas; o audrai užėjus, visi imkimės jį gelbėti, labiau negu savo turtus, savo sveikatą ir net savo gyvastį, nes "Jeigu Kristus už mus padėjo savo sveikatą, tai mes privalome ją dėti už savo brolius". (Jon. I. I. 3).

(Toliaus bus)

TRYS BALSAI.

"Leisk mane dirbti, kol dar yra diena", sušuko Žmogus. Vakaras ir tamsa ateina, tada nebegalėsiu veikti. Ir nusikreipė prie savo užduoties, užsidarydamas nuo gražaus pasaulio, nuo žydinčių gėlių ir medžių šlamėjimo. Atėjo Tikėjimas ir meldė inleisti, bet Žmogus buvo kurčias.

— Ar tiki manim? vėl jo paklausė.

—Neturiu laiko dogmatams,— atsakė Žmogus. Aš turiu pasitikėjimą savyje ir savo darbe; daugiau aš nieko nercikalauju. Bet tikėjimo balsas nenutilo.

Kokia nauda iš tavo darbo, jei nėra amžinybės—jei tavo menas sutrupės, pavirs į dulkes, nepaliks jokios žymės, nebepakils?

—Aš nebežinau, atsakė Žmogus — nieks nežino. Galima protauti ir filozofuoti, bet nėra jokio išrodymo, kad būtų kas be šio gyvenimo. Sušuko Tikėjimas: Aš esu esmonybė daiktų, kurių žmonija trokšta, liūdijimas daiktų nematytų ir viltis ateities. Bet jis, neatkreipdamas atydos toliau varė savo darbą. Ir nuliūdęs Tikėjimas nuėjo. Staigiai prieš Žmogų atsistojo Simpatija. Aš reikalauju taves! ji sušuko. Ar nežinai, kad be manes, ką tik tu neveiksi bus šaltas ir bespalvis? Niekados nepalytėsi žmonių širdžių. Manai, kad stengiesi pagelbėti žmonijai,bet ištirk gerai savo širdį, ir pasakyk, ar puikybė nepasėjo ten savo sėklos? Bet jis tik pastumė ją į šalį ir Simpatija dingo taip staigiai, kaip buvo pasirodžius. Paskiausiai atėjo Meilė, taip lengvai, kaip vėjelio pustelėjimas, kad Žmogus ir negirdėjo jos žingsnių. Pajuto ją pirm, negu pamatė, sudrebėjo pažvelgęs į jos maldaujančias akis ir sušuko:

—Eik iš čia! nieko negaliu veikti, kol tu esi—slopini mane, Meilė tylėjo. Vėl jis atsiliepė:

Bijau taves. Kankini mane ir negaliu atsiduoti savo darbui. Ko reikalauji iš manes? "Žmogau", pratarė Meilė, "ar nežinai dar to, kad jei nepažinsi manes, tavo darbas yra bevertis? Koki nauda bus iš tuščios garbės, kurią užsipelnysi, jei nepažinsi meilės? Kalbi apie kančią, be kurios nėra tikros laimės. Argi meilė neatlygina už viską?

— Negaliu klausyti dabar, atsakė Žmogus, vėliau — gal...

—Aš neateinu ant kiekvieno pašaukimo ir kada nori, liūdnai atsakė Meilė. ,"Jei atmesi mane dabar, nesugrįšiu niekados. Dar sustojo ant slenkščio ir giliai pažvelgė į Žmogaus sielą, į jo akis ir lengvai, it šešėlis, dingo. Atsipeikėjo jis, galvoje užė, rankos drebėjo. Negalėjo daugiau dirbti tą dieną. Kvailas esu, būti taip sujudintu tokiu silpnu daiktu, kaip meilė — tarė sau piktai. Nieks neturi stoti tarp manes ir mano veikimo. Ir vėl sukando dantis, įniršęs ėmėsi darbo. Daug metų prabėgo ir viskas buvo užbaigta. Jo proto tvarinys gulėjo prieš jį. Garbė ir turtas pylėsi, kaip iš gausumo rago. Vien tik ramumo neturėjo, jo gyvenimas buvo tuščias ir tamsus. Ieškojo Tikėjimo, bet negalėjo apimti to, kas taip suprantama išrodė jaunystėj. Troško Simpatijos, bet ta stovėjo nuošaliai, sakydama, kada aš taves reikalavau, tu šalinais nuo manęs — nepadėjai, dabar kitas tavo vietą užėmė.

Nedrįso jau ištarti Meilės vardo, nes žinojo, kad ji niekados negrįš. Rustybėje atsigrįžo į savo darbą. "Del tavęs aš darbavaus visą savo amžių ir štai, kaip [illegible] kaip ir mano gyvenimas. Taip tave sunaikinsiu, kaip tu sunaikinai mano laimę. Valandžiukę žiūrėjo į griuvėsius savo gyvenimo — vilties ir nulenkė savo galvą po skausmo naštą — nes buvo apleistas ir vienas.

Sfinksas.

BRUOŽAI.

Rimtumo baisiai mums trūksta. Lietuvis ir rimtas darbas tiesiog nesuglaudžiami į vieną esybę. Gali lietuvį pavadinti geru, prakilniu, atjaučiančiu, bet rimtu neskubink, nes tuojaus patirsi, kad mūsų broliai už rimtumą moka vien barties. Išleidžia kas rimtą knygą, — nėra skaitytojų, nuobodu, nežingeidu. Pasirodo rimto turinio laikraštis ir neturi pasisekimo. Parašo kas rimtą straipsnį į laikraštį, buk užtikrintas, kad nedaugiau dviejų trijų ypatų pažingeidaus apie ką straipnis nagrinėja.

Paimkime mūsų dailiąją literatūrą, paganintą visokių "garsių autorių", šimtais egzempliorių jinai platinasi tarp mus lietuvių. Kodel? Nugi, brolau, mūsų lietuviams trūksta kritiškumo. Nesistengia lietuvis įsigilinti į dalyko branduolį. Jisai dažniausiai pasitenkina paviršutine išvaizda. Skamba kur dailūs žodžiai, nors ir tuščiausio turinio, klausosi mūsų tautietis ir gėrisi, ir džiaugiasi proga, suteikusia jam tokį malonumą. Nerūpi jam turinys, forma, apdirbimas — jis ieško smagumo ir bevaikydamas skanumus praleidžia nekartą svarbų momentą ir amžinai dingsta jam proga suprasti kas gera, kas bloga.

Svarsto ir svarsto mūsų veikėjai klausimą, ar lietuvių jaunoji karta galės išlikti gyva, ar nenustos ji tautiškumo? Sunkus klausimas. Į jį galėtų atsakyti pats gyvenimas. Mes matome šiandieną, kad labai mažas skaičius čia augusio jaunimo dalyvauja lietuvių viešame gyvenime. Surandame keletą mergaičių prie mūsų rengiamų teatrų, vakarėlių, vaikinų vargiai sumedžiosi. Kur gi jie dingo? Anglų pramonėlėse, kliubuose ir kitose įstaigose. Ten jiems suteikiama progos gerai prasimankštinti, pasilinksminti, pamatyti tikrai gerų veikalų. Ką gi gali mūsų tautiečiai suteikti savo čia augusiems broliams. Labai mažai. Mūsų teatras dar silpnas, tokie netinkami veikalai vaidinama, kad be abejonės negali nieko patraukti, mūsų publika dar nepriaugus prie rimto veikalo, nemoka užsilaikyti laike vaidinimų. Nesykį net dūmais vaišina svečius. Ir jai tas leidžiama. Jeigu į tokį vakarą ir pakliūva čia auges lietuvis, tai jis tiktai "del foniu" (jų išsireiškimas) dalyvauja. Taigi, jeigu mes norime, kad mūsų čia augusi karta liptų prie mūsų kilkime augštyn ir vykimės kitas tautas, kitaip nieko nenuveiksime.

Nejaugi mes dar negalėsime išvengti to baisaus, nuožmaus apsireiškimo — karės. Jau nuosenai kalbama, tariamos apie panaikinimą karės, net puikūs namai statomi, tūkstančiai klojami tos idėjos įvykinimui. Carai, karaliai, kunigaikščiai dalyvauja taikos posėdžiuose ir net o, likimo ironija! deda savo ranka parašus ant nutarimų. Nespėja dar rankų nuplauti nuo juodylos, nespėja atvėsti nuo taikos jausmų, kaip jau siunčia Kruppui užsakymus kulkasvaidžių, kanuolių, traukia žmones nuo dirvų ir kaimų. Atskiria tėvus nuo šeimynų, vyrus nuo moterų ir su obalsiu: viskas man! kraują lieja, sodžius naikina, nekaltus žudo, ir džiaugiasi savo vaisių darbais. Baisu, kraujas gislose miršta!

Mūsų lietuviška visuomenė susideda iš trijų didesnių srovių: katalikų, tautininkų ir socijalistų. Visos tos srovės veikia savarankiškai, kiekviena savotišku būdu apibūdina savo reikalus. Kada užeina kalba apie bendrą veikimą, kiekviena iš jų iškelia aikštėn tiek argumentų, kad jokiuo būdu negalima kalbėti apie vienybę. Vienybė būtinai reikalinga. Jeigu mes negalime susivienyti visuose dalykuose, tai aprinkime tokį vieną bendrą punktą, prie kurio galėtume neįžeisdami kitų jausmų darbuoties išvien. Juk toks būdas galima surasti, jį galima įvykinti, tiktai reikia ant vienos valandėlės užmiršti, kad prigulime prie tokių ar kitokių partijų, bet esame lietuviais.

Jon—s.

POLITIŠKOJO AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO, 21 ir 22 Rugsėjo d., 1914 m., Chicago, Ill.,

PROTOKOLAS.

(Tąsa)

16. Visuotinas Newarko ir apielinkių Lietuvių susirinkimas (1500 ypatų) ir šios kuopos ir draugijos, Newark'o L. Šv. Trejybės parapija, Švietimo Dr. Žiburėlis, Scenos Mylėtojų Dr-ja, Šventos Cecilijos Dr-ja, Lietuvių Muzikos Dr-ja, Lietuvių Pasilinksminimo Kliubas, Lietuvių Turto Taupimo Bendrovė, Šv. Uršulės Dr-ja, Liet. Dukterų Dr-ja, L. S. S. kuopos, S. L. A. kuopos, S. L. R. K. A. kp., T. M. Dr. kuopos, Liet. Jaunuomenės Politiškas Kat. Kl., Liet. Demokratų Kliub., Liet. Neprigulmingas Kliubas, Šv. Jurgio Dr-ja, Šv. Juozapo Draugija, Šv. Kazimiero Dr-ja, Šv. Mykolo Dr-ja, Šv. Petro ir Povilo Dr-ja, Šv. Jono Dr-ja, Palangos Juzės Drja, Laisvės Dr-ja, Didž. Liet. K. Vytauto Dr-ja, ir kitos.

17. Norwood, Mass. Lietuvių susirinkimas (500 ypatų), Norwood, Mass.

18. Kaz. Mačinauskas, Waterbury, Conn.

19. Petras Saulėnas, Hartford, Conn.

20. Pranas A. Virmauskis, Brockton, Mass.

21. Šv. Laurino Kolegijos Liet. Moksleivių Lit. Šv. Kaz. Dr-ja, Montreal, Canada.

22. Liet. Katalikų Pašalpinės Draugijos, Forest City. Pa.

23. Liet. Dainos ir Dramos Birutės Dr-ja, Kenosha, Wis.

24. Kaz. Miklas ir P. Petrėnas (aukavo $1.00), Rockford, Ill.

25. Šv. Pranciškaus Dr-ja, Šv. Vincento Dr-ja, Sus. Liet. R. K. Am. kuopa, Scranton, Pa.

26. Pašalpinių Draugijų iš Shamokin, Pa.

27. Liet. susirinkimo, Mt. Carmel, Pa.

28. Šv. Jurgio Dr-ja, Jersey City, N. J.

,29. Kun. A. Janušas, Miners Mills, Pa.

30. Parapija ir Draugijos, Maspeth, N. Y.

31. Kun. J. Žebris, New Britain, Con.

32. Šv. Petro ir Povilo Dr-ja, Liet. Dukterų po globa Mot. Šv. Dr-ja, Sald. Širdies Dr-ja, Šv. Kaz. Dr-ja, Šv. Jo[illegible]

Liet. Kareivių Benas, S. 171 kuopa, Liet. J Ratelis, Liet. Kooper kas Benas "Nemunas sų Šventų parapija, D K. Vytauto Dr-ja, Ma ter, N. H.

34. Šv. Jono Krik Dr-ja (su $5.00 auka) bridge, Mass.

35. Liet. parapija (pri dėjo aukauti į "Tautos dą" $100.00) iš New P delphia, Pa.

36. "Aušra" Teatr Dr-ja, Waterbury, Conn.

37. Liet. K. parapija, hanoy City, Pa.

Beveik visos ypatos draugijos savo pranešim pasižada remti šio Seimo tarimus.

Sulyg ankščiau išdirbto gramo, eina dabartinio Lie vių padėjimo apsvarstymas aptarimas būdų, kaip suše pus nukentėjusius nuo kar lietuvius.

Visi kalbėtojai išrodi dabartinį Lietuvos padėji ir pripažino jos gelbėjimo re kalingumą. Nuomonės ski stosi apie būdus, kaip Lietu gelbėti? Nutarta įsteigti 'Tau tos Fondą".

Kun. F. Kemėšis išreiškia pageidavimą, kad tasai fondas arčiau susineštų su įsteigtuoju prie Federacijos "Tautos Iždu", tečiau kaipo visai skirtinga organizacija. Vėliau tūliems atstovams įnešus patarimą, nutarta, kad šitas Seimas neturi ir neprivalo turėti nieko bendro su L. R. K. Federacija.

J. Elijošius kalba toj linkmėj, kad lietuvius reikia šelpti ne vien materijališkai, bet taipgi pagelbėjus jiems ir politiškos laisvės ingijimui. Pataria tuo žvilgsniu kreipties užtarimo prie Suv. Valstijų valdžios.

M. Šlikas kalba apie fondą, kuris rūpintųsi vien politiškais Lietuvos reikalais. Nukentėjusius nuo karės daug pasekmingiau gali sušelpti atskiri asmens.

Kun. J. J. Ambotas išreiškia nuomonę, kad kiekviena lietuvių kolonija turėtų tam tikrus komitetus aukoms rinkti. Gi seimas lai išrenka komisiją, kuri susižinotų su Lietuva ir, atradus kelius nukentėjusių nuo karės sušelpimui, praneštų apie tai viešai ar kokiu kitu būdu vietiniams komitetams.

Kun. A. Skripka nurodo, kad nieko nekenktų turėti du skirtingu fondu, vienas politiškiems Lietuvos reikalams, antras nukentėjusiems nuo karės sušelpimui.

Po kalbų dar keleto delegatų, aptarus ir apsvarsčius dalykus, prieita prie to, kad reikia turėti vienas laikinas "Tautos Fondas", kuris rūpintųsi medžiagišku šelpimu, ir politiškais reikalais, t. y. šio Seimo nutarimų vykinimui. Tą sumanymą kuone visi delegatai vienu balsu priėmė.

Seka rinkimai narių į 'TautosFondo" komisiją. Išreikšta pageidavimas, kad jon ineitų atstovai, kiek galima iš įvairių Amerikos lietuvių kolonijų. Įvardinti, o vėliaus išrinkti į "Tautos Fondo" komisiją: 1. Dr. A. K. Rutkauskas (iš Chicago), 2. Adv. A. Šlakis (Chic.); 3. kun. F. Kemėšis (Chic.); 4. S. P. Tananevičius (Chic.); 5. M. Vabalas (Chic.); 6. B. Vaišnora (Pittsburg, Pa.); 7. kun. V. Taškūnas (Rockford, Ill.); 8. J. Jaroševičius (Boston, Mass.); 9. J. Kovas (Waterbury, Conn.); 10. Kazlauskas (New Haven, Conn.); 11. kun. A. Janušas (Miners Mills, Pa.); 12. kun. J. Jonaitis (So. Omaha, Neb.); 13. kun. [illegible] Darris (

kas (Baltimore, Md) A. Balinskas (Shewisc); 18. Ant. Nau- (Chicago, Ill.); 19. us (, Ind.) J. Gabrys; 21 J. Urb- leveland, O.) 22. kun. aitis; 23. A. Buvel- ttsburg, Pa.) 24. P. na (Brooklyn, N. Y.); Šalaševičius (Detroit,); 26. A. Laukaitis (Bal-, Md.)..

ktai "Tautos Fondo" ai pavesta prirengti projektą ir ant ryto- luoti tą projektą atsto- del užtvirtinimo. Ko- padaryti tai apsiėmė.

o seka spaudos komisi- rio kun. Dr. V. Bartuš- atus pranešimas apie i prisiųstus nutarimus siūlymus. Nutarta visus ui prisiųstus įnešimus ti omenyje svarstant tam us ankščiau sustatyto pro- mo punktus.

tstovai duoda patarimų utos Fondo" komisijai, i sustatant projektą atsi- gtų į tuos nurodymus.

o to sesija uždaryta 5:15 vakare. Sekantis posėdis nutarta pradėti 9 val. ant ojaus.

ANTROJI DIENA.

Sesija III.

Posėdis atidaryta 9:15 val. to. Pribuvo keletas naujų stovų, kurių mandatai tapo iimti.

Sekr. J. Kaupas perstato karykščios dienos darbą ir kaito "Tautos Fondo" komi- jos nutarimus. Komisijos tarimai buvo sekanti:

1) Lietuvių Politiškasis Sei- as, apsvarstęs vargingą de- ei karo Didžiosios ir Mažosios Lietuvos padėjimą, ir paaiškėjus, kad dabartinis momentas yra vienatėlis, kuriame visos dalys mūsų tėvynės gali būti suvienytos į vieną politišką kūną ir gali ingyti autonomiją, — nutarta steigti *Tautos Fondą* sušelpimui lietuvių nukentėjusių nuo karo ir Lietuvos *autonomijos* išgavimui.

2) *Tautos Fondo organizacija.*

Tautos Fondo reikalus ves visa Lietuvių Polit. Seimo išrinkta komisija..

3) *Tautos Fondo Centralė Valdyba.*

Geresniam reikalų vedimui ši komisija išrenka iš savo tarpo valdybą iš penkių asmenų ir organizuoja apskričių komitetus ir kolionijų komitetėlius (į pastaruosius geistina gauti pritarimą vietinių klebonų, kur jie yra).

Į Tautos Fondo Centralę Valdybą išrinkta: pirm Dr. A. K. Rutkauskas, rašt. adv. A. A. Šlakis, iždininku B. Vaišnoras, iždo globėjais kun. F. Kemėšis ir J. Jaroševičius.

Po apsvarstymui komisijos nutarimus Seimas užtvirtino, pritariant balsų didžiumai.

Įnešus klausimą, kad "Tautos Fondas' būtų bepartyvus ir kad šelptų Lietuvius kaip Mažoje, taip Didžiojoje Lietuvoje, tam sumanymui atstovai pritarė vienbalsiai.

Pabaigus klausimą su "T. Fondu", imtasi svarstyti klausimas apie tai, koks privalo būti Lietuvos padėjimas ateityje. Tą klausimą kiek plačiau aiškina kun. M. Gustaitis, adv. J. Gabrys, kun. F. Kemėšis ir daugelis kitų delegatų. Perskaityta prisiųstieji nutarimai tame klausime iš lietuvių kolionijų prieš seiminių susirinkimų. Tarp įvairių išreikštų nuomonių pažymėtina tas, kad beveik visų noras buvo išgauti Lietuvai kuoplačiausią autonomiją, nors buvo nuomonių apie neprigulmingos Lietuvos sutvėrimą. Savaimi iškila klausi- ... antikius su Lat-

kadangi kitos kaimyniškos tautos, išskyrus Latvius, yra slavų kilmės, nutarta svarstyti tiktai Lietuvių padėjimą. Apie Lietuvai autonomijos reikalingumą, jos platumą kalbama nuodugniai, plačiai, nurodoma kokiais principais turi būti vaduojamasi jungiant įvairias Lietuvos etnografiškas srytis į vieną autonomišką kūną; patėmijama, kad reikia vaduotis principais plačiai suprastos etnografijos, t. y. ne vien kalbos, bet taip-pat būdo, papročių, tradicijų, geografijos etc. Kokia dabar kariaujančių valstijų pusė išeitų pergalėtoja, visvien reikalauti sujungimo Didžiosios ir Mažasios Lietuvos į vieną administratyvį kūną. Apkalbėjus dalykus, kiek galima plačiau, įnešama, kad diskusijas tame klausime uždaryti, o rezoliucijų komisijai sustatyti tam tikrą rezoliuciją. Dar duodama patėmijmas, kad komisija ruošiant rezoliuciją, taip-pat atsižvelgtų į 1905 m. Lietuvių Seimo Vilniūje nutarimus.

Kol komisija ruošė rezoliuciją, skaitoma pasveikinimo telegramai, laiškai etc. Po laiškų perskaitymo kalbama apie santikius su Latviais. Patariama išrinkti tam tyčia komisiją, kuri susižinotų su latviais ir pakviesti į seimo posėdžius žymesnius Chicagos latvių veikėjus. Ant galo nurodoma, kad visvien lietuviai negalį rišti latvių likimo, tatai nuosekliai galį padaryti patys latviai, bet pageidaujama, kad Latviai turėtų artimesnius su lietuviais sanryšius. Galūtiunai visas dalykas nutarta pavesti rezoliucijų komisijai.

Po to seka rezoliucijų komisijos pranešimas apie svarstymą Lietuvos autonomijos klausimo ir perskaityta tame dalyke paruošta rezoliucija. Po rezoliucijos geram apsvarstymui, sekanti rezoliucija tapo priimta vienbalsiai:

Amerikos Lietuvių Politiškasis Seimas-Chicagoje 21-22 rugsėjo ,1914 m., atstovaujantis pusę milijono lietuvių vienbalsiai nutarė:

Reikalauti Lietuvai kuoplačiausios politiškos autonomijos, remiantis plačiai suprastu etnografijos principu — ne vien kalbos žvilgsniu, bet taippat būdo, tradicijų ir papročių, inimant ne tik Didžiąją Lietuvą, bet ir Mažąją Prūsų Lietuvą.

Po trumpam apsvarstymui taipgi vienbalsiai priimta rezoliucija Suvalkų gub. nuo Lenkijos atskirimo reikale. Rezoliucija:

Atsižvelgiant į tai, kad Suvalkų gubernija visuomet buvo Didžiosios Lietuvos dalimi ir kad ji tik per Vienos kongresą 1815 metais buvo prikergta prie Lenkijos, nutariame reikalauti atskirti Suvalkų guberniją nuo Lenkų karalystės ir prijungti ją prie visos Lietuvos.

Po to nutarta pertraukti sesiją iki 2 val. popiet. Sesija uždaryta 12:40 dienos val.

Sesija IV.

4-as posėdis atidarytas 2:10 val. popiet.

Atnaujinta klausimas apie santikius su latviais. Atsilankius į posėdžius vienam iš Chicagos latvių, p. Jonui Schimdt'ui, suteikiama jam balsas. Jis pabriežia, kad neatsotvaująs jokios organizacijos. P-as J. Schmidt'as plačiai kalba apie gimininguną lietuvių su latviais, nurodydamas apie latvių norus dirbti iš vien su lietuviais ir pabriežd amas, kaip galima atsiekti gerovės abiem tautom bendrai besidarbuojant. Nurodinėja dabartinį silpną abiejų tautų padėjimą ir vokiečių daromas lat-

kų, vokiečių ir rusų. Paakina, kad atsižvelgiant į lietuvių - latvių silpną padėjimą, sutvėrimas neprigulmingų Lietuvos su Latvija valstijų gali būti pastaromsioms pavojingas. Jo nuomone, geriau būtų sudarius tų tautų autonomiškus kūnus po Rusijos protektoratu.

Po ilgesniam apsvarstymui, išnešta del santikių su latviais sekanti rezoliucija:

Amer. Liet. Polit. Seimas, turėdamas omenyje bendrą lietuvių kiltį su latviais, panašumą kalbos, bendrumą ekonominių reikalų, linkėdamas broliams latviams išgauti Latvijai kuoplačiausią autonomiją, išreiškė pageidavimą užmegsti tarp autonomiškos Lietuvos ir Latvijos federacijos ryšius.

Išnaujo pakeltas klausimas, apie santikius lietuvių su baltgudžiais. Tame klausime kalba daug atstovų. Nurodinėjama, kad baltgudžiai, nors istorišku, žvilgsinu buvo angštai surišti su lietuviais, bet delegatai atrado nepraktišku tą klausimą gvildenti. Tas pat ir santikiuose su kitomis kaimyniškomis tautomis. Tad`ir priimta tuo tikslu pasiulyta sekanti rezoliucija:

Lietuvių Politiškasai Seimas Chicagoje, 21 - 22 d. rugsėjo išreiškė užuojautą kaimynišoms tautoms, kaip tai: lenkams, baltarusiams, ukrainams ir k. jųreikalavime išgauti savo šalims autonomiją.

Eina svarstymai apie priemones Lietuvos autonomijos išgavimui. Kalbama apie Tautos Tarybos įsteigimą. Aptarus dalykus priimta sekanti tame klausime išdirbta rezoliucija, kuri daugumos balsų tapo priimta.

Kad nuolat stovėjus ant sargybos liet. tautos reikalų ir kad pasekmingiau tuos reikalus aprūpinus, Lietuvių Politiškas Seimas Chicagoje 21-22 dienose rugsėjo, išranda būtinai reikalingu kad Amerikoj netrukus (ne vėliau, kaip iki Naujų Metų) susidarytų *"Tautos Taryba"*, kuri susidėtų iš atstovų nuo visų didžiųjų Amerikos lietuvių organizacijų, be pakraipos skirtumo, sudarant ją tokiuo būdu, kad kiekviena organizacija, turinti ne mažiau kaip 1000 narių, deleguotų į "Tautos Tarybą" dviems metams po vieną atstovą, gi organizacijos, turinčios nemažiau, kaip 5000 narių — po du delegatu. Kol susidarys "Tautos Taryba", jos priedermės laikinai pildys šio Seimo išrinktoji "Tautos Fondo" valdyba. (Dr. A. K. Rutkauskas, adv. A. A. Šlakis, p. B. Vaišnoras, kun. F. Kemėšis ir p. J. Jaroševičius).

Adv. J. Gabrys plačiai aiškina apie spaudos galybę, kaipo priemonę sutverti prielankią nuomonę pas kitataučius del Lietuvai autonomijos išgavimo. Tame pačiame reikale dar kalba keletas atstovų. Kad pasekmingiau per kitataučių spaudą veikus, pasiūlyta įnešimas sutverti Pol. Informcijos Biūro skyrių del Amerikos. Taip-pat pasiūlytas ingalioti Informacijos Biūrą Paryžiūje, kad gintų Europoje Lietuvos reikalus svetimtaučių spaudoje. Vienbalsiai tapo priimtos sekančios rezoliucijos:

Informacijos Biūras Paryžiūje yra ingaliotas ginti lietuvių reikalus svetimtaučių spaudoje Europoje. ,

Politiškasai Lietuvių Seimas nutarė steigti Lietuvos Politikos Informacijos Biūro skyrių del Amerikos, sulyg centro išdirbtų įstatų ir išrenka sau komitetą.

Pradžią Informacijos Biū- ... šio Seimo

spaudos komisija ir jai suteikiama kooptacijos teisė.

Kalbama apie išrinkimą tam tikros delegacijos, kuri patogiu laiku pasirūpintų gauti nuo Suv. Valstijų valdžios Lietuvos reikalų užtarimą. Po ilgų ginčų ir svarstymų nutarta tokią delegaciją rinkti. Galūtinai nutarta kol kas rinkti delegaciją iš 5 ypatų, bet suteikiant jai teisę kooptacijos, t.y. teisę pasikviesti reikalui esant daugiau ypatų sulyg tos delegacijos nužiūrėjimo. Į delegaciją Seimas išrinko p. J. Elijošių, Dr. A. K. Rutkauską, kun. J. J. Ambotą, ponią Ant. Nausėdienę ir kun. V. Dargį.

Padaryta pertrauka, kurios laike tapo nuimta delegatų fotografija.

Posėdis po pertraukos atidaryta 5:40 val. vak.. Įnešta klausimas apie išrinkimą šio Seimo atstovų į įvyksiančią kariaujančių tautų Taikos Konferenciją. Perstatytas advokatas J. Gabrys tapo vienbalsiai išrinktas atstovu į tą Taikos Konferenciją. Tuo tikslu taip-gi tapo vienbalsiai išnešta rezoliucija, reikalaujanti, kad Taikos Konferencijoje būtų išklausyti reikalavimai Lietuvos atstovų.

Mandatą į taikos Konferenciją adv. J. Gabriui išduos Seimas, pasirašant Seimo Valdybai.

Pakelta klausimas apie įsteigimą Liet. Dienos Amerikoje, kuri būtų apvaikščiojama prakalbomis, parodomis, pamaldomis, aukų rinkimu Tautos reikalams ir tt. Susirinkusieji tam sumanymui vienu balsu pritarė. Iškilo karštos diskusijos vien apie laiko paskirimą tai Lietuvių Dienai. Galop balsų didžiuma tapo nutarta šiemet Lietuvių Dieną turėti "Padėkojimo Dienoje", o visais kitais metais šv. Kazimiero dienoje (4 d. kovo).

Taip-pat nutarta atsišaukti į visus Amerikos lietuvius, kad jie bent vienos dienos uždarbį paaukautų Tautos Fondui.

Nutarta reikalauti nuo Rusijos valdžios amnestijos politiškiems prasikaltėliams, taippat pabėgusiams nuo kareiviavimo.

Užprotestuota prieš nuožmius pasielgimus visų kariaujančių šalių, laužančių Haagos Taikos Konferencijų nutarimus.

Buvo apskelbta šio Seimo lėšos. Delegatai teikėsi suaukoti 63 dol. 47 cent. Užmokėjus už svetainę, Tautos Fondui liko -18.47, kurie įduota iždininkui p. B. Vaišnorai.

Pakelta klausimas apie "T. Fondo" iždininko kauciją ir kol kas nutarta reikalauti nuo iždininko kaucijos 10.000 dol. Pasirodžius reikalui kaucija bus padidinta.

Įnešta, kad Seimas išrištų lietuvių vėliavos klausimą. Kilo ginčai, galop tas dalykas atidėta, o ypač laukiama iš Liet. Mokslo ir Dailės Dr-jų Vilniūje nusprendimo, nes Seimas nesijaučia kompetentišku tą klausimą baigti.

Išreikšta padėka Seimo valdybai ir delegatams už pasekmingą darbavimos seime. Po to sekė karštas raginimas, darbuoties, kaip išrinktoms Seimo komisijoms, taip ir visiems dalyvavusiems delegatams. Paskutinė sesija uždaryta 9 val. vakare.

Be to viso, Seimas pasiuntė sekančios turinio telegramą į Suvienytų valstijų prezidentą W. Wilsoną:

Ekselencijai Woodraw Wilsonui, Jungtinių Valstijų Prezidentui, Washinton, D. C.

Lietuviai delegatai skaičiuje 300 atstovaujantieji pusę milijono lietuvių Jungtinėse Valstijose, susirinkę Lietuvių politiškame seime, 21 ir 22 d. ... 1914 m. išreiškė savo užuojautą delei įvykinimo tarptautinės taikos ir Amerikos lietuviai turi viltį, kad Jungtinės Valstijos užjaus ir pritars nukentėjusiems lietuviams Europoje ingyti autonomiją savo tėvynės, pasibaigus karei.

Liet. Pol. Seimo pirmsėdis Dr. A. K. Rutkauskas.

Seimo pirmininkas
Dr. A. K. Rutkauskas,
Seimo Sekretoriai:
Julius B. Kaupas,
Juozas S. Vasiliauskas.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

"Draugo" 42 num. Pol. Liet. Seimo protokole įsiskverbė klaida, nes veitoje: 207. S. L. R. K. A. 56-ta kp. Petras Montvila — turi būti: S. L. R. K. A. 56-ta kp., Karalienės Aniolų Draugystė, S. L. R. K. A. 134-ta kp. ir Blaivininkų Draugystė, Brooklyn, N. Y., atst. P. Montvila.

KUN. J. DOB. ATSAKYMAS P. SWEETRAI.

(Pradžia ant 4 pusl.)

džiaų ir nupiešę. Aš gi visai neseniai pažinojau J. V. S., ir tai tik iš kai-kurių jo plunksnos darbėlių, kuriomis jis kaž kieno yra "priverstas apginti savo poziciją."

Taigi, spaudžiamas ginti savo poziciją, J. V. S. ir mane spaudžia, taip sakant, prie sienos, sudaręs su visais savo prasimanymais šešius stambesnius apkaltinimo punktus ir ištisą eilę smulkesnių, iš kurių vienus jau minėjome, o kitus dar paminėsime!

Pavartodamas viršminėtą priespaudą, J. V. S. matomai aklai laikosi savųjų žinomos programos, kad del apgynimo savo pozicijos ir susistiprinimo, reikia kitus žūtbūt apšmeižti ir suspausti.

a. Į pirmąjį apkaltinimo punktą abelnai apie karių priežastis kalbant krikščionijos eroje, galima abelnai pasakyti, kad tuo baisesnis kildavo žmonėse barbariškumas, kuo daugiau jie nutoldavo nuo krikščioniškųjų idealų. Tuomet pas žmonės atsirasdavo nuožmesni kariškieji instinktai su visomis savo mirtimis, kuomet žmonės virsdavo liuosesni nuo tikybinių principų To. Kursai gelandantiems kalavijas - aiškiai liepė jas makštin dėti. Krikščioniškoji civilizacija savo bėgyje tuo skaudesnių kariškų suiručių patirdavo, kuo smarkiau jai užeidavo kelį laisvoji mintis.

b. Antras apkaltinimo, gan trukšmingas punktas, manc prokuroro paties yra aiškiai pramanytas. Nebuvo indomu, ar tie du vadinamu kalbėtojų, "ką čia (Newarko svetainėje) šūkavo per raudonąją sąvaitę" protestavo prieš Europos valdžias, ar ne; ir jei protestavo, tai ar tą atliko visu žodžiu ar tik jo puse. Aš gi po šiai dienai labai abejoju ar tie du kalbėtoju yra buvę pas "Europos viešpatyčių valdžias" užprotestuoti joms prieš "didžiausias žmogiškas skerdynes".

Taigi aš apie tokius protestantus savo kalboje ir minėti neminėjau.

Tame punkte benebus apsireiškusi prokororo nekalta silpnybė prie porinių skaitlinių, ir tąja silpnybę vedamas, jis pramanė man nebūtą kaltybę, kad sudaryti išviso jųjų porinį skaičių — 6 vieton 5. Tame pat punkte kaip tik poroje su minėtaja silpnybe pas prokurorą eina ir kita. Jis ne tik kad bent ką prasimano, bet dar savo raštu stengiasi kitus suklaidinti tyčia pakišdamas aiškinimą, kad "tie, ką čia (svetainėje) šūkavo per raudonąją sąvaitę" yra socijalistai! Mano gi ir turbūt kitų nuomone , tiems, kurie šūkauja po svetainės geriau pritinka vardas paprastų šūkautųjų, trukšmadarių, kurie niekam garbės nedaro; dykai ar už pinigus eidami kam nors del reklamos pašūkauti. Jei J. V. S. tokius visuomenės gaivalus socijalistais paskaito tai jo šventa valia, bet ar socijalizmui iš to garbė, tai klausimas!

c. Pramanydamas iš savo seilės mano prokuroras sudarė ir tą punktą, kur mane klausia, kurie socijalistai "komanduoja Francijos armija". Čia turiu pasakyti, kad tokių nesąmonių, jog socijalistai komanduoja Francijos armija man net galvon niekuomet neateidavo, ir niekuomet ar tai viešai kur ar tai privatiškai apie tai nepasakojau ir žmonių nestebinau. Delko tas nesąmones man pramamano J. V. S. sunku supaisyti! Turbūt delto, kad jo galvelėj tas lengvai sekas.

Aš netikėjau ir netikėsiu, kad Francijos socijalistai savo darbais būtų taip augštai iškilę Francijos visuomenės akyse, kad ji taip svarbioje šio karo valandoje skirtų socijalistus savo armijos vadais ir jiems į rankas atiduotų likimą savo brangios Francijos. Jog toji visuomenė turbūt dar nepamiršo Paryžiuje prieš 2—3 menesius socijalistų garsų susirinkimą, kuriame tapo aikštėn išvilkta, kad socijalistai, vedami visokių Karpelų, Šležingerų, Jauresu, ir kitų Jeruzolimos bajorų, savo steigiamomis socijalistų darbininkų profesijonalinėmis sąjungomis tarnauja ne Francijai, bet visokių kosmopolitų žydų kapitalistų reikalams ir tikslams.

Jeigu gi tikrai prancūzų armijos vadų eilėn šioje karėje būtų įsiskverbęs koks socijalistas, tai jo vardą ir pavardę, kurių J. V. S. manęs klausinėja, galima sužinoti pas prancūzų armijos vyriausiąjį šefą, kuris apie savo armijos vadus tur visokių žinių. Taigi J. V. S., kaip matome, karšto žingeidumo vedamas, užklydo ne ten, kur reikia. Šefo, "office" ne pas mane!

d. Į paklausimą apie Darviną ir jo pasekėjus, kaipo karės priežastį, kad nevarginus J V. S. jaunos galvelės, nes apie klausiamąjį daiktą būtų galima metus rašyti, pasakysiu trumpai, jog Darvinas ir jo pasekėjų mokslas visą pasauležvalgą nugramzdino skaudžian materijalizman, kuriuo tai vedami galingieji pamėtė Kristaus tikėjimo dėsnius ir liuosai rija silpnesniuosius, jų lavonais žengdami prie savo idealų.

e. Į tai, kas yra Rusijos socijalistų vadu, kurio vardo ir pavardės ieško J. V. S., reikia pasakyti, kad savo vadus geriausiai pritinka žinoti patiems socijalistams ir jų kuopoms. Taigi ir J. V. S. su savaja kuopa pačiam reikėtų vadus žinoti, kad sekiojant viso pasaulio socijalistus neduoti bent kam save vedžioti. Gi aš nėsu socijalistu ir nesudarau jų kuopas, kaip kad yra pas J. V. S. Apie trukšmingą gi dūmoje karo pagarsinimą ir apie nepaprastą atstovų sukeltą entuziazmą J. V. S., gal sužinoti tos dienos dūmos susirinkimo aprašymą stemografų raštuose arba laikraščiuose, o visų dūmos atstovų vardus, neišskiriant ir socijalistų partijos paduoda dūmos atstovų sąrašas. Vis tai už pinigus gaunama knygynuose, kurių, išanksto perspėju J. V. S., aš neužlaikau.

f. Į paklausimą J. V. S., kokie vokiečių socijalistai ginklus pagriebę pirma visos vokiečių armijos nubėgo žudyti civilizuotų žmonių, aš galiu šiek tiek atsakyti, kad ir pirmą dar sykį savo amžiuje imdamas tą dalyką gvildenti. Socijalistai kiek žinoma, per savo kuopas yra gerai disciplinuoti ir gerai išmokyti aklo paklusnumo savo partijų vadams ir jų paliepimams; taigi, kaipo tokie disciplinuoti žmonės, socijalistai beabėjo užlaiko tvarką ir armijoje, šviesdami visiems kitiems geru paveikslu savo nuomonės atsižadėjimo ir aklo paklusnumo armijos leitenantams ir kitokiems viršininkams. Tuo jie padeda militarizmo strategijai veikti kaip reikia ir už tą gauna iš valdžios dovanų, kaip kad va pats Bavarijos socijalistų unijų prezidentas gavo iš kaizierio geležinį kryžių. Jei koks iš kuopos karštesnis socijalistas, nelyginant kaip koks pramuštgalvis, pirma kitų armijos eilių iššoko žudyti prancūzus, belgus ar net lietuvius, tai apie jį geriausiai sužinoti pas jo artimiausius vadus, kurie savo kareivius prižiūr, tvarko ir veda. Aš gi toje karėje, kaip ir pats J. V. S. gerai žino, nedalyvauju ir reikalaujamųjų iš manęs žinių niekam negaliu suteikti dabar, nei aš jų kada nors pirma turėjau.

"Iš kokios priežasties Vokietijos socijalistai pagriebė ginklus į rankas", kada kaizeris paskelbė karę, aiškina jų pačių laikraščiai, rašydami, kad Vokietijoje nėsą nei partijos, nei žmogaus, kuris norėtų, kad Vokietija šiame karę pralaimėtų. Platesnių gi tam dalykui paaiškinimų J. V. S. gal gauti iš tų socijalistų, kurie patys iš liuosos valios stojo į tas žmonių skerdynes, jų gi tarpe girdėtis esama net paties parlamento socijalistų vadų. Man gi socijalistų mintys neprieinamos ir negaliu tikrai pasakyti, ką jie manė eidami talkon kaizeriams ir carams.

Aš apie socijalistus daugiau galiu pasakyti iš jų darbų ar raštų, kuomet gaunu nusitverti kaip už ilgų ausų.

Be abejo, aš galėčiau J. V. S. papasakoti apie visą, ko jis gero norėtų, jei tikrai būčiau vedamas šv. Dvasios, kaip tą mini J. V. S. Tuomet ir aš visokių žinių turėčiau apščiausiai ir J. V. S. nereikėtų klajoti taip, kaip dabar kad klajoja iš vieno krašto į kitą. Deja, manin kadaise įsigavo socijalistų raugas, kurio vis dar negaliu nusivalyti, kad pilnai tikčiau šv. Dvasios malonei. Taigi ir visas reikiamas žinias turiu susilasinėti kaip paprastas žmogus, ir tų žinių turių ne apie viską, kaip kad yra plačiausiose enciklopedijose, prie kurių visai neteisingai priskaitė manę J. V. S., ieškodamas pas mane paaiškinimų visokiems Europos karo metu dedantiems dalykams.

Kad žmonės, o su jais ir socijalistai (taipo-gi žmonės) savo galvas guldo už tėvynę, tai aš ne tik čia nieko pikto nematau, kaip tai prikiša man J. V. S., bet tą drąsumą skaitau nepaprastai garbingu daiktu. Piktą-gi aš matau tame, kame J. V. S. gera mato, būtent, kam socijalistai veidmainiauja, monydami ir be to suvargusius darbininkus visokiomis raudonomis sąvaitėmis, raudonomis vėliavomis, aštriausiais protestais prieš militarizmą ir visus jo šalininkus, jei gerai progai atsitikus jie savo raudonas vėliavas degina ir net niekino neverčiami o savo valia eina tarnauti tam pačiam militarizmui su visais jo šalininkais, ir savo ginklus kaitina kraujuje tų žmonių, iš kurių jie pinigus rinko ir raudonus laikraščius leidinėjo, kad paliusuoti juos nuo prakaitavimo pas kapitalistus!

Aš piktą matau tame, kad vis... tas keliamas į padanges ir ikalbamas nesusipratusiems žmonėms raudonumas, suesdamas ... darbininkų tiek brangių aukų, ga... lutinai križisų momentais pasirodo muilo burbulais, viena agitacijinė priemonė drumsti visuomenės gyvenimą kokiems tai tikslams, kuriuos tik vieni gal didžturčių pinigai težino. Aš piktą matau tame, kam socijalistai savo agentams už pinigus ar veltui leidžia po svetainės purvais drabstyti į tas partijas, kurių vėliavos svarbiose valandose patys griebiasi sudeginę sąvasias. — Aš piktą matau tame, kam raudonosios sąvaitės agentams socijalistai leidžia žmonėms per akis meluoti, kad karėje socijalistai nedalyvauja. Štai pati gi "Kova" — organas lietuvių socijalistų sąjungos Amerikoje — rašo, kad Europos žmonių skerdynėse dalyvauja net įžymūs socijalistai, kaip va: Feldmanas, Kasparavičius, Klemensevičius ir kiti. Nuo savęs gi pridėti galima, kad Gorkyj, tas garsusis iš darbininkų socijalistas ir visuomenės darbininkas, liuosanoriu nuėjo pas carą į skerdynės laukus.

Aš pikta matau tame, kad "mūsų socijalistai", visaip šmeiždami tuos, kurie jiems nesiduodą mulkinti, siūlija visokių gėrybių, giriasi savo partijų prakilniausiu būk tai mokslu, kuris daras galą visokiems žmonių prakaito ir kraujo liejimams, o ištikrųjų gi patys jų darbai ką kitą rodo. Štai, ligšioliai dar neutrališkoje Italijoje, kur pati valdžia vengia kraujo liejimo, susirinkę Neapolyje socijalistai stoja už karę. ("The Sun" New York šią žinią padavė spalių 5 d. š. m.). Taigi tuo pasielgimu patys socijalistai, vieton protestavę, padrąsina savo valdžią ginkluoti milijonus darbininkų ir eiti į žmonių kraujo... tas gi Battisti važinėja po Itaiijos... en. Vietomis keliamos trukšmingos už karę demonstracijos, ku... riose dalyvauja socijalistai, šau... miestus ir kursto minias stoti ka... audynės, našlėms ir našlaitėms ... palikant badą ir marą! Socijalis... ... "Te gyvuoja armija!"

Štai socijalistų antimilitarizmas! Savo raudonas vėliavas keičia į gyvų krauju raudonas kalavijas.

Kad iš socijalistų sunku laukti žmonių kraujo liejimo galo, tai aišku ir iš to "Kovoje" vaizdelio kur visą socijalistų partija gelanda kalaviją prieš savo priešus. Gal netrukus susilauksime naujo žmonių kraujo tvano, užleisto jau vienų pačių socijalistų, kuomet, Europai nurimus, jie insitaisys patogesnes kalavijas už tas, kurios šiandieną žmonių kraują kaista rankose kaizerių ir carų!..

Kad Rusijos "caro biurokratiškoji valdžia" anot J. V. S. uždarė socijalistiškus laikraščius, tai čia nieko ypatingo. Caras galėjo intarti savo socijalistus veidmainiavime, ir kol jų taktiką suprato, prispaudė. Tą pat gavo paragauti ir kitos partijos. Bet gi tas pats caras išleido manifestus ir suteikė visiems net politiškiems prasikaltėliams, neiškiriant ir socijalistų visokių liuosybių. Taigi ar už "ura" ar už ką kitą ir socijalistai gavo iš caro visokių mylistų ir be abejo jomis kaip galėdami naudojosi! Tas pats beveik atsitiko ir Vokietijoje, kur valdžia, kaip rašo J. V. S., suareštavo daug socijalistų vadų ir jų devyniasdešimts laikraščių. Būta ir kitokių baisesnių žinių, kad šimtais socijalistų kaizeris sušaudęs, tos gi žinios pasirodė neteisingos. Galutinai paaiškėjo, kad kaizeris netiktai šimtais socijalistų nešaudęs, bet ir suimtuosius paleido, matydamas kad net jų vadai savo liuosa valia eina talkon kaizeriui ginti jo militarizmą ir žudyti jo priešus. Už ištikimybę kaizeris net leido socijalistams toliaus išleidinėti žymiausį Vokietijos socijalistų partijos organą "Vorwarts" (Pirmyn), kuris ir šiandieną sveikas eina.

Aš tikiu kad Vokietijoje galėjo būti socijalistų laikraščių daugiau, negu kad suskaitė jų kad ir per akinius pa[illegible] J. V. S. Ne veltui visas pasaulis su pasibiaurėjimu vien tik ir kalba apie vokiečių barbarizmą ir nuteriotos Belgijos skundas.

Jei socijalistas "Jean Leon Jaurez", kurį mini J. V. S., žuvo norėdamas kitą nužudyti, tai paprastai dalykas, bet jei jis žuvo beginkliu dėdamas galvą už savo raudonąją vėliavą tai jam privalomas tam tikras garbės vainikas, kuriuo vainikuodama pagerbti idėjos kankinius. Beabejo, tokio pat vainiko, o gal dar skaistesnio susilauktų sau ir J. V. S. jei jis kada už savo idėją padėtų galvą, kaip tą padaręs anas socijalistas. Susilauktumėm iš lietuvių tarpo gal pirmą jauną raudonumo "mūčelninką". Dėja, šią gadynę daugiau yra liuosanorių už savo idėją kitiems galvas kirsti, o ne savo guldyti.

Tik krikščionys už savo idėją maudydamiesi savo pačių kraujuje atsispiria visokiems Neronams.

Ką mano dvasiškiai, kurie anot J. V. S. "apkrapino šventu vandeniu galvas tamsių kareivių", tikrai nežinau. Pats-gi spėju, kad jie tą daro del to, ydant "tamsiems kareiviams" priminti, kad jie būtų ištikimi savo sąžinei, kurią yra surišę prisiega, ir neveidmainiautų kaip tie iš visoliu kuopų šviesūs kareiviai, kurie prieš karę tur vieną sąžinę, karėje vėl kitą, o po karei — gal ir trečią. Trumpai sakant, popų įkonos ir kunigų kryžiai, kaipo teisybės ženklai, saugoja žmonės nuo besąžiniškumo, kurio tur būt neužtaria ir J. V. S., jei jį parna to kaip reikia ar nujaučia pas save ar kitur.

Visokie kraujo liejimai, tortūravimai, žmonių skerdynės su visa dabartinė karė akyvai parodo, kaip toli žmonės yra atsitraukę nuo Kristaus mokslo mylėti savo artymą. Taigi viesiems, kuriems rūpi daryti galą žmonių skerdynėms, svarbiausia priedermė grįžti prie Kristaus ir pildyti Jo įstatymus, o neplatinti žmonėse artymo neapykantos ir šmeižimų, kaip kad daro J. V. S. ir Co.

Iš kur J. V. S. galvon atėjo 1905-1906 metai su kunigų pasaka, kad Japonija papirkus Rusios revoliucijonierius, ir pats išmisločius turbūt nežino. Papliauškino bent papliauškinti ką seilė jam atnešė, pasinaudodamas kantrumu popiero, pigumu juodylų ir gal dar savo skaitytojų aklumu. Pasakė J. V. S., užtvirtino ignorantų kuopą, — ir šventa teisybė, "Nepadyvijų", kad taip gal but tenai, kur veikia J. V. S. sąžinė, J. V. S. logika, ir J. V. S. fundamentališki faktai. Kur to viso J. V. S. nėra, tenai viskas kitaip ir dedas. Anais metais Rusijos revoliucijos laikuose, kiek žinau, Rusijon o ypač Sibirijos kareivijai revoliucijonierių leidiniai nuo Japonijos šalies, pačioj gi Japonijoje ėjęs rusų kalba leidžiamas koks tai laikraštis, dalinamas Rusijos kareiviams patekusiems japonų nelaisvėn. Taigi nestebėtina, kad Rusijoje galėjo būti kalbų, kad revoliucijonieriams padedanti Japonija, kuriai kaip tik rūpėjo šiaip ar taip įvesikti savo priešą.

Kokiuo tikslu čia J. V. S. daro marmalienę, maišydamas jon Japoniją, revoliucijonierius ir kunigus, sunku būtų suprasti, jei jau anksčiau nebūtumėme pažinę ir jo galvelės karštumėlio ir jo sąžinės ypatybių nebūtų daiktų lengvai kam pramanyti, sumeluoti ir pablevizgoti, kurios tai ypatybės ir sudaro jo sąžinę ir logika ir pundamentališkus faktus.

Baigdamas savo žodį aš turiu patėmyti, kad rašydamas čia tyčia tik vienoje vietoje nurodžiau iš kur paėmiau žinią. Visur kitur tą apleidžiau, kad nepažeminti J. V. S., kuris lygiai vieną tik vietą nurodė. Be to aš nenorėčiau po savo raštus jį vedžioti yt kačiuką, kurį reikią tąsyti už nosies, kad parodyti kur kame dalykas. Lygiai vengdamas kokių nors kitų Juliui V. Sweetrai padaryti nemalonumų, aš savo raštą nesiunčių į "Kovą", kaip tai padaryti privalėčiau.

Kun. J. Dabužinskas.
Newark, N. J. 8. X. 1914.

MOTERŲ DIRVA.

ATYDAI CHICAGOS IR APIELINKĖS MOTERŲ KATALIKIŲ DRAUGIJŲ.

Seniai jau yra manyta apie Lietuvių Rymo-Katalikių Moterų Sąjungą Amerikoje. Del įvairių kliučių to sumanymo vis nebuvo galima vykinti. Per Federacijos IV-ąjį kongresą, kada susivažiavo iš įvairių valstijų moterys delegatės, moterų sąjungos klausimas buvo pakeltas, ir po nuodugninio apsvarstymo, buvo pripažinta, kad sąjunga netik pageidaujama, bet stačiai reikalinga.

Įvykinti tą nutarimą liko išrinkta komisija iš 13 narių. Kadangi 9 narės yra iš Chicagos ir apielinkės, joms ir buvo pavesta, susižinojus su vietiniems moterų draugijoms tverti Chicagoje moterų Sąjungos centrą. Mūsų sesučių, čia Amerikoje yra nemažas skaičius ir svarbią vietą turi užimti mūsų visuomenės gyvenime. Tečiau ikišiol dar neužėmė ir kodel? Nes ta galinga jėga dar tebėra suskaldyta, ir išskirstyta tarpe įvairių mažų draugijėlių. Moterų sąjungos tikslas ir yra sukoncetruoti tas išblaškytas pajėgas, suvienyti visas Amerikos lietuves katalikes ir jų draugijas del savitarpinio susišelpimo medžiagiškai, auklėjimo tautiško susipratimo, apšvietos tarpe lietuvių katalikių. Rūpinsis pavyzdingu auklėjimu būsinčios kartos; mokinimuisi gaspadinystės, naminės aidlės higijienos, apsaugojimui atkeliavusių lietuvaičių ir čion gimusių nuo ištautėjimo; nuo darbdaviečių arba gyvenimo vietų nupuldančių dorą; parūpinimui darbo nedirbančioms sąjungos narėms ir atkeliavusioms lietuvaitėms iš tėvynės. Dalyvavimui politikoj, valstijose kur moterų teisės lygios su vyrų, vietose kur teisės nėra lygios — reikalauti išvien su kitomis moterimis teisių pripažinimo padoriu būdu(ne militariška kova); steigti, kur tik galima, pensijonatus, ir rūpinties platinti blaivybę abelnai tarp lietuvių, o ypač tarp savo narių, kaip tai rengiant savo vakarus be svaiginamųjų gėrimų ir tt. Sąjungon yra manoma įvesti du pomirtiniu skyriu: ant $150.00 ir $250.00 ;taip-pat ir du pašalpos skiriu: ant $3.50 savaitėj (su mėnesiniu mokesniu 25 c.) ir ant $7.00 (su mėnesiniu mokesniu 50 c.).

Todel mes, komisijos narės, atsišaukiame į moterų draugijas, kad jos išrinktų delegates, kurios aptartų ir užmegstų Lietuvių Rymo Katalikių Moterų Sąjungą Amerikoje. Delegates galima skirti nuo 10 narių po vieną. Susirinkimas bus Apveizdos Dievo parapijos svetainėje, lapkričio 8 d., 1914 m., 3 val. po pietų. Delegatės turės paimti ingaliojimus ant rašto nuo savo draugijų valdybų su antspauda ir parašais pirmininkės ir raštininkės. Taip-pat kviečiame ir tas kurios priguli prie S. L. R. K. A. ir L. R. K. P. Blaivininkų A., kad susitarusios paskirt savo delegates. Jos irgi privalo turėti ingaliojimus.

Su pagarba Komisija
Pirm. U. T. Jokubauskiutė, Dr. Z. Šlakienė, A. Nausėdienė, F. Nutautaitė, F. Macijauskaitė, M. Janušauskienė, V. Stalijonaitė, V. Skudienė, Raštin. M. L. Gurinskaitė.

WORCESTER, MASS.

Spalių 4 d. buvo lietuvių katalikių moterų susirinkimas, kuriame A. Jakaičiutė išdavė raportą iš atstovavimo Lietuvių Politiškame Seime Chicagoje ir Federacijos Kongrese. Prie to pasakė prakalbą, nurodydama gyvą reikalą tverti Moterų Sąjungą su centru ir ragino prie darbo, prie vienybės. Minėjo apie karę, kuri veikia Lietuvoje ir ragino prisidėti aukomis sušelpti nelaimingąją tėvynę. Čia patarė moterims išsirinkti iš savo tarpo komisiją, kuri agituotų visuomenę dėti aukas, tuo būdu moterys parodytų savo darbštumą ir atjautimą reikalų ir pakeltų savo vardą. Susirinkimas sutiko ir tuojaus išrinko komisiją, kurion inėjo: M. Kupstienė — pirm., Mag. Landžiutė — rašt., Magd. Grigaitienė — kas., Ona Stasevičienė — kasos globėja. Dienos uždarbis pažadėta aukoti per draugijų susirinkimus ir per "Padėkos Dieną". Delegatei į Pol. Seimą ir Kongresą buvo paskirta kelionei lėšų $28.25, bet deleg. p-lė Jakaičiutė atsisakė priimti, patardama paaukoti tuos pinigus į Tautos Fondą. Susirinkimas tečiaus nepristojo ir patėmijo, kad ir kitų reikalų neužmirš savo aukomis remti. Tada p-lė Jakaičiutė nuo savęs pavedė tuos pinigus į Tautos Fondą. Taigi moterys jau turi kasoje $28,25c.

Antgalo nutarta surengti moterims prakalbas ir parsikviesti kalbėtojas. Prakalbų rengimu pavesta rūpinties p-lei A. Jakaičiutei. Geistina, kad ir kitų miestų moterys neatsiliktų nuo worcesteriškių, ir apreikštų veikimą.

Girdėjusi.

MŪSŲ JAUNIMAS.

PROTOKOLAS.

"Lietuvos Vyčių" Draugijos Centro Valdybos bertaininio susirinkimo, kuris įvyko rugsėjo 8 ir 9 d., 1914 m., šv. Edvardo salėje, Brockton, Mass.

Susirinkiman pribuvo: pirmininkas M. A. Norkūnas, prot. rašt. Al. M. Račkus, finansų rašt. Ona Kašetaitė, iždininkė M. Juškienė, litert. komisijos nariai F. Virmauskis ir Jonas J. Ramanauskas, ir ingaliotasai čarterio reikale Pr. Juškaitis.

Visų-pirma perskaityta laiškai nuo kitų Centro Valdybos narių ir įvairūs raportai. Paaiškėjo, kad kuopos didėja; ypatingai, su pasišventimu darbuojanties p. A. Kneižiui, Hartfordo ir apielinkėse kuopos puikiai gyvuoja ir atsižymi savo veiklumu.

Raportas p. M. A. Norkūno apie nesusipratimą tarp X kp. Atholyje ir Centro raštininko (nūnai ex-raštininko) p. Bugnavičiaus apie pinigus. Pastaroji kuopa pasiuntė pinigus p. Bugnavičiui Lewiston'an, bet kadangi šiuo kartu p. Bugnavičius persikėlė Norwoodan, tai krasa laišką su "Money Orderiu" nurodytu antrašu pasiuntė jam Norwoodan. Bugnavičius "Money Orderį" gavęs nežinojo ką padaryti, važiuoti atsiimti pinigus Lewistonan nenorėjo, nes kelias atsieina brangiai, taigi jis tą "Money Orderį" pasiuntė atgal kuopai.

Raportas A. M. Račkaus. Išlaidos "L. Vyčių" Dr-jos reikalams sekančios: Už krasos ženklelius registruotiems, "Special Delivery" ir paprastiems laiškams užmokėta 84 centai; išsiuntinėjimas agitatyvių laiškų — 96c.; popiera ir konvertai 15c. Viso išlaidų $1.95: Vienbalsiai nutarta išlaidas atlyginti.

Iškila klausimas apie konstitucijas. Po gana ilgų svarstymų nutarta atspausdinti 2000 ekzempliorių konstitucijos be apdarų. Darbas pavesta "Draugo" spaustuvei. Nariai norintieji konstitucijos mokės po 5c. už egzempliorį, — gi ne nariams indomaujantiems "L. V." konstitucija bus pasiųsta dykai.

Posėdis uždarytas 7:45 val. vakare, kuris tęsėsi apie pusantros valandos..

ANTRA DIENA.
Sausio 9 d.

Antras posėdis atidarytas 7 val. iš ryto.

Centro pirmininkas peržiūri visas "L. V." Centro knygas. Viskas randasi geroje tvarkoje, tik protokolų raštininkas nusiskundė, kad nekurios kuopos delei nežinomų priežaščių neprisiunčia raportų. Nutarta dar kartą atsišaukti į kuopas per organą "Draugą", kad be atidėliojimo prisiųstų savo raportus.

Raportas Pr. Juškaičio ir M. A. Norkūno apie čarterį. Paaiškėjo, kad čarterio negalima gauti be išverstos angliškon kalbon konstitucijos. P. Juškaitis konstitucijos vertimą jau pradėjo ir trumpu laiku čarteris bus parūpintas.

Apie ženklelius. Ženklelių trys piešinėliai pasiųsti Chicagon, kitiems Cetro Valdybos nariams pasirinkimui ir aprobavimui, ir neilgtrukus bus gatavi.

Svarstoma apie ženklelių apdraudimą. Paaiškėjo, kad "patentas" daug brangiau ir reikalingas tik tam, kad kitas kas neturėtų teisės tokių pat ženklelių padirbti, — gi "register'is", kad kita firma ar organizacija neturėtų teisės tokio pat ženklo vartoti; taigi nutarta "L. V." ženklelius užregistruoti Washingtone ir Centras ingalioja rūpinties šiuo dalyku pp. J. J. Ramanauską ir M. A. Norkūną.

Pasirodo, kad neatbūtinai reikalinga Centrui antspauda. Nutarta vienbalsiai padaryti antspaudą su parašu, Vyčių ir metais kuomet susiorganizavo.

Nutarta atspausdinti aplikacijų lapelius. Aplikacijų suformavimas pavesta literatiškai komisijai.

Nutarta atspausdinti laiškams popieriaus su pagražintu antgalviu. Nupiešti vinjetę pavesta Al. Račkui.

Organizatorių klausimas. Apsvarstyta ir nutarta tam tikrų organizatorių nepaskirti, nes dar peranksti. Kiekviena ypata norinti organizuoti savo kolonijoje "L. V." kuopą, gali kreipties prie Centro Valdybos, kuri ir nurodys specijalistus kalbėtojus, organizatorius ir kitus šioje organizacijoje sandarbininkus.

Posėdis uždarytas 10 val. rytą.

Pirm. *M. A. Norkūnas,*
Rašt. *Al. M. Račkus.*

VYČIŲ NAUJOMS KUOPOMS.

Gerbiamieji! Žinome, jog kai-kurios kuopos jau yra susitvėrusios pat pradžioje Vyčių judėjimo, bet vis dar tebesilaiko nuošaliai nuo centro, taigi šiuomi norime pranešti, jog tos kuopos vadinties Vyčiais negali, kaip lygiai nėra skaitomos prie Vyčių bnedro darbo. Ar gi ne keistas apsileidimas tuo laiku, kuomet tūkstančiai jūsų draugų laukia ištiesę rankos ir šaukiasi prie tos tąip nuo seniai pageidaujamos organizacijos. Taigi malonėsite pasiskubinti, nes kurios atsiųs savo duoklę pirmiau, tai gaus pirmesnį numerį kuopos. Ogi užpakalyje per toli nelabai kas mėgsta atsilikti. Taigi pasiskubinkite. .

Su pagarba
M. A. Norkūnas.

VYGIŲ PRIEDERMĖS.

Gerbiamieji Vyčiai!

Jūsų gabumai jau šviečia lietuvių išeivybei Amerikoje. Jau šimtai tūkstančių mūsų tėvynmylių džiaugiasi ir gėrisi už jūsų nuopelnus, bet dar su vienu dalykėliu kreipiamės prie jūsų su prašymu, kuris bus jums lengva atlikti. Organizacija yra tų privalumų reikalinga. Kai-kurios kuopos dar neatsiuntė savo pilno sąrašo narių, kas trukdo Centro raštininkui sutvarkyti knygas, taigi meldžiamieji, laikykite sau tai už svarbią priedermę, kuogreičiausiai prisiųsti; taip-pat ir visos kuopos yra prašomos padaryti paantrinimą.

Gerbiamieji padėkime mūsų Centro Raštininkui Al. Račkui sutvarkyti galūtinai centro knygas, neturint gi sąrašo visų narių negalima to padaryti.

Su tikra pagarba
M. A. Norkūnas.

BROCKTON, MAS. VYČIAI.

Po vasaros vakacijų viskas aprimo, būk tai po karei, Vyčiai vis taisosi, vis su naujais užmanymais, ką nors parodyti. Pagirtina ir apleist negalima nuopelnų vytės, p-lės M. Raipaitės, kuri turi puikų būrį mergaičių tarp 9 ir 14 metų, kurias mokina įvairių žaislų ir taip-pat turi paskyrus vakarus mokinimui darbų: siuvimo, mezgimo ir įvairių kitų. Motinos tų mergaičių išreiškia viešais ačiū panelei M. Raipaitei.

Vytis.

Kare nieko nereiškia

Mes padarėm sutartį su Rusijos bankomis ir galiame išsiųsti jusų pinigus į Lietuvą kaip ir pirma. Delto nieko nelauk, bet padėk savo giminėms Lietuvoje. Didelia kare ten besitęsiant jiems reikalingi dabar pinigai.

PEOPLES STOCK YARDS
STATE BANK
Ashland Ave. & 47th St. Chicago

Seniausia, didžiausia ir stipriausia banka vakaruose nuo Stock Yardų.

Teisu Skyrius.

Advokatas A. A. Šlakis

Norėdami gauti teisišką patarimą, malonėkite aiškiai ir pilnai, iki mažiausios smulkmenos, parašyti reikalą, ir ką norite žinoti, ir pasiųskite laišką, šiuo antrašu:

Advokatas A. A. Šlakis.
"Draugo" Teisių skyrius, 1800 W. 46th st., Chicago, Illinois.

PIRKO KNYGŲ ANT IŠMOKESNIO.

Gary, Ind., spalių 8 d., 1914 m. (Į teisių patarimų skyrių). Šeši mėnesiai atgalios aš gavau knygų ant išmokesnio. Tos knygos nepasirodė tokiomis, kokiomis aš maniau jos bus, ir aš jas sugrąžinau, užmokėdamas prisiuntimo lėšas. Ta kompanija dabar rašo, kad ji nenori tų knygų priimti ir reikalauja, kad aš mokėčiau sulyg sankalbos. Meldžiu duoti man patarimą, ar ta kompanija gali mane laikyti atsakomybėje už tas knygas, už kurias aš susiderėjau mokėti kas mėnuo iki išmokėsiu visus pinigus.

Juozas Puškys.

ATSAKYMAS.

Tamsta turėsite užmokėti už tas knygas, dabar nėra kaip išsisukt iš to kontrakto. Turėsite atsakyti už tas knygas nuo tos dienos kada pasirašėte ant kontrakto. Faktas, kad jus permainėt savo nuomonę del tų knygų neduoda jums tiesos sugrąžinti tas knygas.

A. Š.

NEUŽLAIKO SAVO PAČIOS.

Chicago, spalių 5 d., 1914 m. (Į teisių patarimų skyrių). Meldžiu man duoti patarimą ką reikia daryti su vyru, kuris neduoda užlaikyma savo pačiai per keturius mėnesius. Ji tiktai gavo $2.00 per keturius mėnesius ir dabar yra vargingame padėjime. Žiema ateis ir moteris neturės kur pasidėti šalčiams užėjus. Jos vyras nieko neatboja. Jis vis vėlai naktimis girtas pareina. Lauksiu atsakymo.

T. M.

ATSAKYMAS.

Tamsta apie tai praneškite pavieto advokato offisan (čia Chicagoje: — ant 5-tų lubų County Bldg., Clark ir Randolph str.). Jisai greitai pasirūpins tai moteriai pagelbėti. Taip-pat praneškite apie tai į teismą, kuris vien užsiima parūpinti moteriai pagelbą, jeigu vyras ją taip apleidžia. (Čia Chicagoje to teismo biūras randasi rume 900, City Hall, La Salle ir Randolph str.) Šis biūras patrauks vyrą teisman ir reikalaus, kad jis turi savo pačiai duoti užlaikymą; jeigu vyras neapsiims tai daryti, teismas ji nusiųs kalėjiman, o pavietas duos moterei tuo laiku užlaikymą.)

A. Š.

(Seka ant 3 pusl.)

sumuš vokiečius, tai Dieve jiems padėk, bet jeigu vokiečiai, tai nors gyvas lįsk į žemę. Jau žmonės taip ir daro, kasa duobes, slepia ten daiktus ir patys lįs, kaip prūsokai užeis, kad patiems išlikus gyviems. Bet man rodosi, kad prūsokai nors ir užeitų, tik jau labai blogai nebūtų; juk jie ne tokie barbarai, kad viską naikintų ugnimi ir kardu. Visgi Lietuvai prisieis labai nukentėti.

Prekyba pas mus dabar visai sustojo, krautuvės uždarytos, traukiniai į Kybartus nebeina. Arklius, kurie tiko į kariuomenę paėmė, užmokėjo labai žemai. Retas gavo pusę tikros arklio vertės. Virbalyj perka galvijus, avis kariuomenei, žmonės parduoda labai pigiai. Jeigu karė prasitęs, tai gal kaip kam ir bado teks susilaukti. Jau ir dabar yra tokių žmonių, kurie maitinasi tik iš žmonių malonės, kaip antai gyvanašlės iš Kybartų, išleidę savo vyrus į karę. Tik mėnuo liko man iki važiuosiant į Seinus. Gal, kitąsyk, mokslo šįmet Seinuos nebus. Dieve saugok! Bučiuoja tave tavo mamytė. Vakar pas juos buvau užėjęs. Jau jie viską susidėjo į krepšius, kaip tik prūsai ateis, tai jie viską į vežimą ir bėgs, bet kur bėgs patys nežino... Jau buvo išbėgę į Mažučius, bet pernakvoję ten vėl sugrįžo. Sesutė tavo Mažučiuose.

Viso labo! Tave myliș
, Petras Alk.
Pajevonys, 13 d. rugpiūčio.

3) Kazimieras Tarvainis gyvenantis Chicagoj prie Wood St. po num. 4437 inteikė mums laišką, gautą iš Lietuvos nuo savo motynos iš Viduklių, Kauno gub.

Mielas sūneli, Kazimierai!

Aš tavo motina rašau ne atramentu, bet ašaromis, nes turime visi baimę—gyvybė mūsų visų kibo ant plauko. Pas mus karė su prūsais. Viską atima, karves, avis, kiaules ir arklius, kas tik tinka kariuomenei atima. Atima mėsą, lašinius, šieną, šiaudus ir drabužius ir palieka mus ant bado ir dar prūsai su maskoliais apiplėšę mus gali mums mirtį padaryti, visi drebam ir aš ir dieną ir naktį baimėj praleidžiu. Verkiame, raudame ir vien mirties laukiame. D[illegible] dė Juozapas Petkus ir m[illegible] prašėme atleisti jam šifkartę, Jisai taip jus myli, bet jus neatleidote, dabar jis paimtas kariuomenėn ir daugiau jo gal neregėsite, gal paskutinio tei-

(Seka ant 8 pusl.)

RAULO SU KAZIU PASNEKOŠ

CICILISTO MILITARIZMAS.

(Kaip ir Raulo monologas).

(Uždangai pakilus, iš dešinės pusės žengia į scenos vidurį mūsų cicilistas. Vyrukas jaunas, augšto ūgio. Ant nosies akiniai. Kalba per nosį. Po pažastim laiko skribėlę. Nervingai išsitraukia iš kišenės rašomąją knygutę, paskum piktai trenkia į žemę knygutę su skribėle ir sugniaužęs abi ranki iškelia augštyn).

O, tos prakeiktos davatkos! Gal patys devyni velniai jas ten suvarė ant to susirinkimo! Virš tūkstančio! Tai pasiutimas! Ir gal pats nelabasis prikusė tą politiško vakaro rengimo komitetą indėti programan tąjį supuvusį militarizmą. Kas tai yra militarizmas? **Kaip sau norite, o koks gyvulys, paukštis ar žvėris jis** visgi negali būti. **Turi jis jūk** turėti kokią nors gyvo žmogaus panašystę! (Patylėjęs). Na, jeigu, padėkim sau, kad tai ir paukštis, bet jau koks nors užrubežinis, nes anas politiškas vakaras neturėjo nieko bendro su šios šalies paukščiau. Tikras galvosukis!

Aš maniau, kad ten susirinkusios davatkos apie militarizmą nei gu-gu nesupranta ir atsistojęs tuojaus joms pradėjau aiškinti kas tai yra tas militarizmas. Atsistoti atsistojau, bet kas iš to, kad neteko nei išaiškinimo pabaigti, kaip pašokęs iš kitos pusės juodskvernis ir tept man, kaip blynu per akis, buk aš nieko nežinąs kas tai yra militarizmas! O tokia daugybė davatkų tik ploja rankomis ir iš manęs juokias. Kas jiems sakė buk aš nežinąs? Kaip jie drįso tokią dėmę ant manęs mesti? Gal jie visi akli ar kurčiais buvo, kad nematė ir negirdėjo, kaip aš per raudonąją savaitę toj pačioj vietoj rėkiau tol, kol gerklė neužkimo. Kraipiaus į visas pusės, rankomis mėčiau ir galva taip mosikavau, kaip tas, nelyginant, arklys vasarą nuo musių besigindamas. Tos pačios davatkėlės, kurios mane šiandien drįso taip baisiai išniekinti, tada man visos galvutėmis lingavo ir nuo mano išvadžiojimų šaipėsi. Kur dingo jų sąžinė, žmoniškumas, širdis, kantrybė? Kur jų geraširdystė? Kur-kur? ir dar kartą kur?!

(Kiek apsiraminęs). Pamerkiau arčiau sėdinčiam draugui, kad jis atsistojęs paaiškintų kas tai yra militarizmas. Kas tau davė! Vos suspėjo pasakyti kokį penkioliką žodžių, kaip sukliko, suūžė visa svetainė, kad jis kuogreičiausiai sėstų.

Mano draugas nei kalbos nepabaigęs su ašarų pilnomis akimis turėjo sėstis. Nebagas po to vakarą mirkčiojo, kaip katė dūmuose patupdyta. Ne! Taip daugiau negali būti. Netikėsiu jų išvadžiojimams! Jie tai gali pasakyti tik savoms davatkoms, o ne mums, idėjos žmonėms — cicilistams! Jie to mums neprirokuos, kad koks ten militarizmas pagimdo kariumenę, karškus laivynus ir visokius kitus galus. Bala tų jų visų pasakų! Militarizmą aš jiems pilnai išaiškinau taip, kaip mes visi cicilistai pripažįstame. Aš jiems aiškiai pasakiau, kad **tai yra ne kas kitas, kaip carai-kraugeriai, kapitalistai-lupikai, vyskūpai, kunigai,** davatkos — **klerikalai, katalikai, špitolninkai, žakrastijonai** ir visi kiti **panašios rųšies** surbėlės. Ot kur mums baisiausias militarizmas! **Jis tai stovi mūsų** akyse kiauras dienas ir naktimis sapnuose ramumo neduodą. Tas tai militarizmas mane kankina, širdį ėda. Tas tai militarizmas neleidžia plėtotis mūsų geriausiam, ir garsiausiam mokslui — ciciliškmui.

Kad tas viskas yra tiesa, aš jiems visiems galėčiau akis tikrais faktais uždrėbti. (Sugniaužia kumštis ir išsišiepia). Ar-r-r-r! Atsakykite jus man, prakeiktos davatkos, kas nuriedeno trepais mūsų apaštalą ir stebūkladarį Perkūną? Kas, jei ne davatkos?

Kas nuvilko-nutempė nuo pagrindų mūsų garsiausį kalbėtoją, kalbanti po 300 žodžių į minutą? Kas jį išvijo pro užpakalinės duris? Kas į mūsų didžplaukį Antonovą mėtė žaliais kiaušiniais? (Atsisukdamas). Davatkos!

Bet ne! Ne jums išnaikinti cicilizmas! Taip. Jus visi išnyksite nuo šio žemės skritulio. (Žiuri į augštį su iškeltom rankom. Ekstazoje). O, ateis brangūs laikai, laikai laimės, gerbuvio, laisvos meilės, daugpatystės. Ateis laikai cicilizmo, cilil..... cil..... cilil. lil... (Staiga nuleidžia rankas, piktai susiraukia. Į publiką).

A—a! Davatkos! Plokit, juokitės, bet aš jus nei vieno nesibijau!

(Uždanga).

Dūda.

ŠIS TAS.

Kariškas ūpas kįla! P-as V. Račkauskas, išsivaizdinęs, kad jo ūsai panašūs į Vokietijos kaizerio ūsus, per "Tėvynę" paskelbė karę... "Draugui". Nors jis ir tesako, kad tai bus tik kova, bet tas jau tiek pat reiškia. Dėja, nei ultimatumo nepasiuntė. Apskelbė ir gana. Kaizeris nors ultimatumą pasiunčia prieš apskelbsiant karę.

* * *

Beje, čia turiu skolintą anekdotą apie kaizerį.

Pasišaukė kaizeris savo kanclerį ir sako jam:

Pasakyk tu, ištikimas tarne, ar dabar yra viešpatija su kuria aš dar nepradėjau karės?

Taip, šviesūsis viešpatie, — atsakė kancleris, — tokių viešpatijų yra, kaip antai Kynija, Brazilija ir dar kelios.

— Ką?! — sušuko kaizeris, — Kynija? Brazilija? Tuojaus pasiųsk joms ultimatumą!

Matote, didysai p. Račkauske, kaip reikia elgties.

* * *

Turime dar vieną partiją —tai tautiškoji pažangiųjų partija (atsiprašau, jei ne taip užvardinau, nes jos vardas kas dieną mainėsi; šiandien taip, o rytoj kitaip). Tik vienas keistas dalykas. Kaip sau norite, o juk pažangiais užsivardino tie patys, kurie tvėrė tą partiją. Matai, nors New Yorko seime tos pačios ypatos kelia triukšmus, o ant rytojaus už tai duoda sau pažangiųjų vardą, kiekvienas gali paabejoti apie jų "pažangumą". Ant galo, kas save negiria?

* * *

Bala žino, kas Lietuvoje dedasi! Vokiečiai skelbia, kad jie nugalėjo rusus, o rusai didžiuojasi, kad jie supyškino vokiečius. Išrodytų lyg, anot pasakos, du jaučiu viens kitą prarijo. (Nemanykite, kad čia koks gudrumas, tai tik sulyg girdėto pasakymo).

* * *

Dr-as Šliupas visur didvyris. Net laike New Yorko seimo, sako, didvyriškai nusispiovė. Vien apgailestavo, kad nesimatė aplinkui nei vieno kunigo — tuoj būtų į ji savo nelemtą šuvį nutaikęs.

Pastaba: Anuomet Puriškevičius Dūmos posėdyje apgailstavo, kad Bulota per toli sėdįs ir per tai negalįs į ji daspiauti.

* * *

"Lietuva", užmiršus taip dabar jai reikalingą liogiką, pradeda ją kartoti: "Ar pametei ragus? Jei ne, tai tu juos tebeturi". Matai, kaip gudriai. Patikrina, kad mes savo ragus tyčia pametėme ir, kaip pasirodo, "Lietuva" juos rado, na, ir jais kitus gązdina.

* * *

"Tėvynėje" atsirado kaž koki ypata, kuri pridėjus piršta prie makaulės vis sako "čia suks." Susimildamas, nustok į ten berodęs, nes jau seniai pastebėjome, kad makaulėje kas nors negerai — ten netik ką **suks,** bet jau **sukas.**

* * *

Sako, kad vienas nesenai iš Lietuvos atvažiavęs svečias apsiverkė bežiūrėdamas į New Yorko seimą. Nedyvai, kad pagailo delegatų. Juk per tris dienas triukšmus kelti ir nieko nenuveikti, tikrai bile vieną į desperaciją gali įvaryti.

Pužas.

(Pradžia ant 7 pusl.)

smo dienoj pasimatysite. Išėjo jis ant karės ugnies. Gaila jo buvo, baisiai persimainė ant veido, išblyškęs ir nepanašus ant žmogaus, taip buvo susirūpinęs.....

Esame visi sveiki, jeigu mirsime per tas nelaimes tai atminkit sūneliai už mūsų dūšias pasimelsti. Nevažiuokit tėvynėn, galite čia smertį sutikti, tik jūsų paveikslų ne galim sulaukti. Laiminu jus vaikeliai, mano balandėliai, nes gal paskutinį laišką jums rašau.....

Jus mylinti motyna Ona Tarvainienė.

4) Jonas Drieža gyvenantis Chicagoj ant Hermitage ave. num. 4559, gavo nuo savo švogerio iš Tauragės sekantį laiškelį.

1914 m. Tauragė.

Aš Juozapas Paulauskis tavo švogeris nutariau parašyti keletą žodelių pas savo mieliausį švogerį Joną Driežą. Visų-pirmiausiai sveikinu Dievo žodžiais ir velinu.....

Toliaus duodu žinoti, kad pas mus blogos naujienos. Aš kaip sergu, jau šešea savaitė.... Duodu žinoti kas girdėties Tauragėj. Visus prūsupadonus išvežė taip-pat ir tamstos prietelka turėjo išvažiuoti, bet nesirūpinkit. Gaus pašalpos ant dienos po 35 kap. Mes Tauragėj kiekvieną minutę gyvename baimės apimti. Daug žmonių iš Tauragės išvažiavo. Ir mes ko ne viską išvežėme į Šaukienus ir aš pats Šaukienuose guliu sergantis. Tauragėj už bažnyčios iškasti dideli grovai ir padaryti šančiai, kuriuose guli kareiviai iš kitur parėję. Tauragė pilna kareivių, ulanų ir dragunų. Ulanai su pikėmis atrodo kai kazokai. Už Tauragės prie Skaudvilės randasi pėstininkai, kazokai ir artilerija su armatomis. Armija susidedanti iš 25 tūkstančių ateina ant Tauragės, diena iš dienos laukiame mūšių. Ant rytojaus, kada laišką rašiau tai laukėm, kada ateis visa armija su armatomis ir kulkasvaidžiais ir tiesiog pro Tauragę eis ant Tilžės. Kiekvienos dienos rytmetį kareivių būrelis susidedantis iš 20, 10 arba 8 joja Prūsų rubežių link. Ir prūsokai atjoja iki Tauragės dvaro kelio, kur eina į Tirelius, supiaustė telegrafo vėlas, išvartė stulpus. Mūsų kareiviai buvo nujoję už trisdešimts verstų netoli Tilžės ir išardė gelžkelio šinas. Visur supiaustė telegrafo vėlas ir sudaužė paštą ir dažnai pradeda šaudyties su prūsokais. Tauragėn jau atvežė 8 kareivius sužeistus karėje. Kiti labai baisiai sužeisti, o kiti tik truputėlį. Tris arklius sužeidė ir vieną kareivį ant vietos užmušė. Kiekvieną dieną Prūsų parubežyj rusų šnipai šaudosi su prūsais, o prie Virbalio buvo didelis mūšis. Rusai prūsus nuvijo toli Prūsų pusėn, bet ruso spėkos buvo visai mažos, o prūsams tuojau pribuvo pagelbon daugiau kareivių ir rusus atgal nuvijo, tai ir mes laukiame diena iš dienos, kada prasidės mūšis. Tie, kuriuos išvežė iš šių apielinkių, nematys karės. Nematys ir tamstos prietelka, nes insidėjo 40 rublių pinigų. Žmonės gyvenantieji sodžiuose ir miestuose turėjo atiduoti savo karves ir dar nuvaryti jas į Šaulius. Mes miestelėnai buvom priversti visi savo paršus, kiaules nuvaryti prie policijos. Ten juos į vežimą sudėjo ir išgabeno.

Išvarė į karę Joną Popendikį ir jis jau išvažiavo, bet kur, mes nežinome. Tauragėj darbai niekur neina. Malūnas stovi. Nedirba nei siuvėjai nei šiaučiai. Skolininkai savo skolų nemoka ir skolintojai jokiuo būdu negali atsiimti. Kurie pinigus sudėjo pašte, nebegali jų dabar išgauti. Mieste visi varguoliai, kitiems jau dabar duoda pašalpas. Sodžiuose irgi nemaža atsirado varguolių, delto, kad į miestą dabar nieko neįleidžia vežti. Į miestą važiuoti nieks negali. Žmonės vakarais tegali vaikščioti iki 8-tos valandos ir nuo to laiko iš miesto niekas negali išeiti, ir net tie, kurie vežė kiaules, vedė karves į Šiaulius.

Toliaus pranešame, kad Žentuką, kurį tikrai nesužinojome, turbūt, kad Antaną ir dar vieną prūsą sugavo bešnipinėjant. Tai pas mus tokios naujienos. Daugiau neturim ko rašyti, sudiev, pasilikit sveiki ir linksmi, mes nelabai sveiki nei linksmi laukiame nuo tamstos atsakymo.

Su pagarba

M. ir J. Paulauskai.

5) Konstantas Žvinklis prisiuntė mums iš Baltimorės, Md. laišką gautą iš Lietuvos nuo tėvo iš Kauno gub.

Nutariau parašyti keletą žodelių pas savo mieliausią seselę ir sūnelį aš brolis K. Žvinklis ir brolienė Petronėlė sveikindami brangiausiais ir garbiningiausiais Viešpaties Dievo žodžiais.... Mano brangiausieji rašau šį laiškelį ne atramentu, bet kruvinomis ašaromis, kurios krinta ant šio popierėlio ir linkiu geros sveikatos jums mano brangiausioji seselė ir prašau atiduoti labas dienas mano sūnui jeigu jam Dievas padėjo nukeliauti pas jus. Negaliu sulaukti nuo jo jokios žinios nuo jo išvažiavimo į Ameriką. Jau yra mėnuo kaip išvažiavo pas jus brangi seselė. Jeigu mano sūnelis yra pas savo tetą, tegul širdingai padėkoja savo tetai už gerą širdį. Dabar miela sesutė ir brangus sūneli mudu tėveliai sakom sudiev, gal ant šios ašarų pakalnės daugiau nepasimatysime, jeigu Dievas užleis savo rykštę ant žemės. Jau smarkiai baudžia Lietuvos žmonelius. Prasidėjo smarki rusų su vokiečiais karė. Išgabeno visą zapasą į karę. Visiems reikėjo stoti ir kontoras ir visus išvarė į karę. Atėmė nuo kaimynų arklius ir kurie turėjo dvi karves, vieną iš jų turėjo atiduoti, kitą dar paliko, bet jau pradeda šnekėti, kad atims paskutinę ir dar kiekvienas ūkininkas turės pristatyti vežimą delei nuvežimo iš magazinų grudų į Mažeikius. Dvaruose paliko po 10 arba 15 karvių. Labai skubino vežti vasarojų, kulia su gariniomis mašinomis ir grūdus tuojaus paims karei, o gyventojams reikės atiduoti Dievui, nes nebus ko valgyti ir reiks badu mirti. Šneka, kad ir žmones gabens į Maskoliją, kur bus šalčiai. Esame Dievo valioj, gyvi nerim lįst į žemę, arba save nužudyti. Jeigu Dievas atitolins nuo mūsų savo rykštę, tada galėsime pasimatyti.

Liepojui buvo atplaukę 2 vokiečių laivu ir pradėjo bombarduoti miestą, bet šuviai nepadarė jokios skriaudos. Rusų kariuomenė iškėlė baltą vėliavą ir tada vokiečių laivai turėjo grįžti (?). Rusai irgi išvažiavo iš Liepojaus su visomis armatomis nežinoma kodel ir kur. Turbūt nori palikti Lietuvą vokiečiams, kad viską atimdami nuo žmonių traukiasi iš Lietuvos.

Rusų kareiviai ima iš kiekvieno namo daugybę plonų audeklų ir abrūsų, staltiesių. Miela sesele ir mielas sūneli, gal paskutinį rašau laiškelį drebančiomis rankomis. Prašau jūsų žemai, kad neturėtumet rūstos širdies ant viens kito. Sudiev, sesele ir sūneli.

Aš tėvas K. Žvinklis.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE.

BALTIMORE, MD.

Senoji močiutė — Baltimore, išsipuošė vėliavomis, išsidabino tūkstančių-tūkstančiais elektros žiburiais laukdama svečių—Amerikos katalikiškųjų draugyščių Federacijos suvažiavimo. 29 d. rugs. buvo didelė katalikiškųjų parapijų ir draugyščių paroda, kurioje dalyvavo apie 30,000 žmonių.

Paroda prasidėjo apie 2 val. po pietų ir tęsėsi iki 6 val vak. Pirmiausiai važiavo jo M. vietinis kardinolas Gibbons'as. Jo M. kar. Gibbons'as matomai, **buvo labai linksmas ir dėkingas matydamas tokią didelę minią** tikinčių žmonių. Muzika tik groja, **žmonės rankomis ploja. Linksma** neišpasakytai.

Toliau sekė seminarijos klierikai, parapijos su savo uniformuotomis draugystėmis, jas vedė klebonai; parapijinių mokyklų vaikai su įvairių įvairiausiais parėdalais, vėliavomis, o jų visa jurė, tik linguoja, nes vien iš Baltimorės buvo nuo 50 suviršparapijų, o buvo dar iš Washingtono ir kitų miestukų.

Juodveidžiai katalikai, skaičiuje apie 4,000 žmonių savo uniformose ėjo parodoje, jų daugumą iš Washingtono.

Lietuviai ir-gi dalyvavo parodoje. Turėjo puikią muziką. Priešakyje ėjo klebonas, kun. J. Lietuvninkas, su juomi maršalka Grebliauskas, dr-stė šv. Kazimiero, dr-stė šv. Jurgio, Nekl. Pr. Panelės šv., "Vyčių" kuopa, ir šiaip parapijonys, viso apie 400 ypatų.

Gerbiamas klebonas, kun. Lietuvninkas norėje suteikti garbę ir tautiškoms dr-stėms, kvietė jąsias imti dalyvumą išvien. Bet tos sužinojusios, kad tai katalikų bus paroda, atsisakę dalyvauti. Žinoma, katalikai apsiėjo ir be jų. Tik iš to štai ką galima išvesti: jei lietuvis atmes lietuvišką kalbą, o priims lenkišką, tai virs jau nebe lenku, bet aršiausiu endeku, darys bažnyčioje skandalus del lenkų kalbos, guldys galvą už lenkystę; jei užsikrės pirmeivyste — tai bus didžiausis cicilikas, fanatikas, neapkęs tėvų tikėjimo, kunigų, išsižadės net paties Dievo. Pereitą metą buvo "biznieriška" paroda. Lietuviai, nariai nuo socijalistų ir tautiškų draugijų vėžino po miestą žydą vietoje mulų. Tai faktas.

Taigi, jie sutinka geriaus žydą vežioti mulo arba arklio vietoj negu su doru lietuviu kataliku dalyvauti.

Ant. Ramoška.

BOSTON, MASS.

4 d. spalių m. Lietuvių parapijos salėje buvo susirinkimas delei sutvarkymo aukų rinkimo Tautos Fondo reikalams, sulig Amerikos Lietuvių Politiškojo Seimo reikalavimo. Buvo taippat svarstoma apie būdą kaip tinkamai apvaikščioti "Lietuvių dieną" 26 lapkričio. Pripažinta, kad šiais liūdnais metais nėra tinkama apvaikščioti tą dieną trukšmingoms demonstracijoms, bet vien maldomis už žuvusius karėje mūsų brolius ir rinkimu aukų gyviems lietuvių reikalams. Todel, Lietuvių dienoje (26 Lapkričio) Bostono lietuvių bažnyčioje 9 val. bus iškilmingos gedulingos (želaunos) pamaldos, o tuojaus po pamaldų parapijos svetainėje bus prakalbos ir rinkimas aukų Tautos Fondo reikalams. Žmonės yra raginami tą dieną sunešti vienos dienos pelną sulig Chicagos Seimo nutarimo. Taip-pat išrinktas tapo komitetas, kuris rūpinsis aukų rinkimu. Komitetan inėjo: p. J. Adomavičius pirmininku, p-ni A. Strakauskienė pirm. pagelbėja, p. A Zaleckas kasierium, kun. T. Žilinskas ir p. J. Galinis kasos globėjais, sekretorium p. V. Mickevičius, p. Armakavičius sekr. padėjėju.

Pas mus dabar atsiranda nemaža nepašauktųjų aukų rinkikų. Publika yra persergiama, kad aukų neduotų neturintiems tam tikro įgaliojimo žmonėms.

Bastenis.

MONTELLIO, MASS.

Šis mietelis yra pagarsėjęs kaipo laisvamanių lizdas, bet atsiranda ir gerų žmonių. Jau tie žmonės pradėjo judėti, veikti ir jau sparčiai dirba. Baigia statyti savo naują bažnyčią ir dažnai surengia gražius pasilinksminimus ir puikius vakarėlius, bet apie tai geruose laikraščiuose mažai tematyti, nes žmonės, kurie su atyda dirba neturi laiko kada save girti. Bet tą darbą atlieka del jų vietos "cicilistai", kurie rašo korespondencijas į savo organus dieną ir naktį. Matai, katalikų ir t. v. tautininkų veikimas labai nepatinka ir jiems pasidaro karšta ir kailį pradeda neišti ir tada griebiasi jie už savo paprasto ginklo, — purvo, ir jį į visas puses drabsto. Bostono šlamšte yra net dvi korespondencijos iš šios vietos. Abidvi apie "Vyčius", nes "Vyčiai" tai "cicilistų" didžiausi priešai. Vienas korespondentas "Mokslo Vyras", rašo apie diskusijas parengtas vietinės "cicilistų" kuopos. Tema tų diskusijų buvo, "Ar Vyčiai neša darbininkų klesai naudą ar ne?". Į tas diskusijas atsilankė apie 100 "cicilistų", kurie ten "doros" mokslą platino, pasakodami vienas kitam riebius žodelius. Šį vakarą jiems ant nelaimės, pasitaikė "Vyčiams" išgirsti apie tas diskusijas. Taigi apie 18 vaikinų iš "Vyčių" tuojaus po savo debatų ir atsilankė pas "cicilistus". Kada "Vyčiai" pradėjo eiti į svetainę tai tuo tarpu kalbėjo susirietęs senis, bet kada jis pamatė "Vyčius" staigiai pritrūko žado, smarkiai nurijęs kelis kartus porą žodžių sumurmėjo ir užbaigė. Po jo kalbėjo ir kitas draisuolis, bet ir jis jokių "faktų" neprirodė. Viena tik užmetimą teturėjo ant "Vyčių" ir tas ęsąs, kad "Vyčiai" mokina gimnastikos. Kažin ko jie to taip bijosi? Gal jie bijo delto, kad gimnastika padaro drūtus raumenis. Ką tas jiems gali kenkti? — Argi nežinot, kad cicilikpalaikiai mėgsta eiti ant katalikiškų, bei kitokių susirinkimų ir kelti trūkšma, jeigu jiems kas nepatinka. Dabar tas jau nebegalima, kaip jau gerai Montello "cicilistai" žino, nes tie "Vyčiai" atsilanko ant visokių susirinkimų ir kaip tik kokis cicilikėlis pradeda meluoti, tuojaus turi susičiaupti ir sustoti. Kada per minėta susirinkimą vedėjas paaiškino, kad kalbėtojų daugiau nebęsa ir kad bus leista "Vyčiams" kalbėti tai ta proga vienas iš "Vyčių" pasinaudojo. Jis aiškino dalyką ir kritikavo priešus kalbėtojus. Kada jis pabaigė kalbėti tai vedėjas aiškina, kad dar keturi "cicilistai" kalbės. Prieš tą "Vyčiai" protestavo ir reikalavo, kad vedėjas palaikytų savo žodį ir vestų tvarkoje diskusijas, bet jis to viso nepaisė ir varė pagal savo norą. "Vyčiai" matydami vedėjo taktiką sulig jo ir patys elgėsi. Vienas vytis kritikavo kiekvieną iš "cicilistų", kurs tik bandė ką neteisingo pasakyti. Stebėtina buvo, kad toks "tamsus" vytis tokius "**Mokslo vyrus**" taip sukritikavo, kad nei vienas iš jų antrą kartą nebestojo į ginčus. Jie visais būdais bandė tą vytį sukritikuoti, bet jiems nepasisekė. Antgalo klausimas buvo leidžiamas per balsus. Vedėjas taip prabilo: "kurie manot, kad "Vyčiai" nieko naudos neatneša darbininkų klesai-pakelkite rankas". Viens ar du pakėlė rankas. "Draugai", meldė vedėjas, "jus nesuprantate dalyko, aš dar leisiu per balsus". Tokiu būdu vedėjas stengėsi, kad visų rankos būtų pakeltos prieš "Vyčius".

Tokios diskusijos, kokios dažnai pas mus atsibūna tai tikrai gėda lietuviams, nes vietoje kalbėjimo rimtai apie kokį nors dalyką mūsų tamsuoliai praleidžia laiką del pagirimo ištvirkimo. Kada pradeda koks nesubrendėlis, šlamštų prisiskaitęs, rėkauti tai doram žmogui net ausys pradeda kaisti iš tokios begėdiškos kalbos. Taip kalbėti terp vyrų būtų papeiktinas dalykas, bet kada pradeda taip nešvariai kalbėti į publiką, kurioje nemažai moterų ir merginų, ir kartais net mažų vaikų tai jau didesnės gėdos nėra. Gal jie mano tokiais būdais pagerinti darbininkų klesą. Dorą, kurią mūsų bočiai laikė augščiau už savo gyvastį mūsų iškrikėliai — mindžioja po kojų. Rimtas žmogus tą matydamas visai turi nusiminti mąstydamas apie Lietuvos ateitį ir kartu su Ciceronu šaukti: "O tempora! O mores!

H. N. Armonas.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Tai mainų kampelis, beveik vien lietuvių apgyventas, — net miesto vyriausybė iš lietuvių renkama. Vienok čia lietuviai apsileidę, visai nesusipratę žmonės. Tą jų apsileidimą labai pastebėjo J M. Philadelphijos vyskūpas Mc Cort, kai 28 rugs. čionai buvo apsilankęs suteikimui dirmavonės Sakramento. Jo Mylista išvydęs didelį vaikų būrį (jų padirmavota 204) labai nusistebėjo, kad lietuviai dar ligšiol neįsitaisė savo katalikiškos mokyklos — gėda apie tai nesirūpinti. Tikrą tiesą, J. M. vyskūpas pasakė. Airių šiame miestelyj trečdalio nėra, kai lietuvių, bet jie turi savo bažnytinę dailę mokyklą, kur jų vaikai gražiai auginami; lietuviai gi visai parsidavė anglams ir nesirūpina savo vaikų lietuviais užauginti. New Phil. jaunimas beveik visai anglais virto: lietuviškai nei skaityti, nei rašyti nemoka, savo gi tarpe vien angliškai ževernoja, o kai užauga su anglikais rišasi: jau ne viena lietuvė už anglo ištekėjo, ne vienas lietuvis anglę pačią vedė. Mokyklai esant visai kitaip būtų, vaikai gražiai išmoktų lietuviškai kalbėti, lietuviškai rašyti, skaityti — būtų lietuviais — skaisti lietuvių ateitis prigulėtų nuo jų pačių apsukrumo. Apsnudimas gi ir apsileidimas juos išnaikins.

P. Pipiras.

HARTFORD, CONN.

Rugsėjo 25 d. buvo surengtas koncertas, lietuvių parapijos naudai. Taigi pirmas dar toks koncertas buvo šiame mieste. Ačiū pp. Čižauskams iš Worrcester, Mass., kurie neatsisakė at-

važiuoti ir palinksminti savo gražiais ir žavinčiais balsais. Čia kaliata ištraukų iš programo, geriausiai pavykusių: 1) "Lopšynė dainą", solo sudainavo p. Jonas Čižauskas, 2) "Meliodija" — p-ni M. Čižauskienė, "Laivynė" — p. Juozas Čižauskas, Dueto "Skambančios Stygos" sudainavo p-ni M. Čižauskienė ir Jonas Čižauskas, ši daina užžavėjo publiką, kuri rankų plojimu iššaukė atkartoti. Taipgi vietinis bažnytinis choras sudainavo keletą dainelių, kurios puikiai nusisekė. Buvo ir muzika pp. Norkevičių. Koncertas visus patenkino ir bus gerai atmintyje, nes dar pirmas mūsų mieste. Gaila kad publikos buvo mažai. Rodos, jeigu dar Hartfordiečiai surengtų kitą tokį koncertą ir pakviestų pp. Čižauskus, kurie taip sužadino ir atgaivino tautiškus jausmus, tai turbūt nei vienas nenorėtų kur į "karčiamą" arba ant kampo gatvės trynties, bet visi eitų pasiklausyti. Taigi nereikia snausti, bet darbuoties, ir kada mes dirbsime ir parodysime kitiems, kad ir lietuviai gyvuoja, tokiu būdu neatsiras pas mumis tiek pakrikusių ir nesubrendusių visokių įžmo pasekėjų.

WATERBURY, CONN.

4 dieną spalio atsibuvo prakalbos, kurias parengė W. L. J. Kliubas. Kliubas pagarsino, kad kalbės (Prof. Geo. Spiess iš Hartford, Conn) apie socijalizmą ir karę, ir advokatas F. J. Bagočius iš Boston, Mass., aiškys apie trustus. Paskirtame vakare ir nuėjau pasiklausyti, kaip mes galime išsisukti nuo trusto, bet nemaniau daug apie tai išgirsti, nes gerai žinojau, kad F. J. Bagočiui daugiau patinka bedievystę platinti. Kaip nuėjau į svetainę tai L. S. S. choras jau dainavo. Chore matėsi merginų, kurios tą dieną pasisakę, kad jos katalikės, ištikrųjų aš ir patikėjau, nes kas nedėle eina į bažnyčią. Jos sake, kad numesią socijalistų vardą nuo choro, o kaip išgirdo, kad atvažiuos "garsus" kalbėtojas socijalistas, tuojaus visos užsidėjo raudonas juostas, pasirodyti, kad ir jos socijalistės. Choras pabaigė dainuot. Perstate kalbėtoją Mr. Spiess, angliškai kalbėti. Apsidairiau, vienoje pusėje sėdėjo dvi svetimtautės merginos, o antroje pusėje du žydeliu. Kalbėtojas, kad ėmė kalbėti, daužyties po sceną, jog paniaau, kad Amerika karę apskelbė. Užbaigus kalbą pasipylė garsingi delnų plojimai. Pažingeidavau sužinoti turinį jo kalbos ir pradėjau teirauties pas karščiausiai plojančius vaikinus, kurie atsakė, kad nežiną apie ką kalba ėjo. Pasirodo, kad mūsų "cicilistai" patys nežino, ką daro. Paskui pradėjo p. Bagočius, ir gi angliškai kalbėjo. Dauguma jau ėmė nekantrauti. P-nas Pruselaitis inešė, kad kalbėtų lietuviškai, ir p. Bagočius galų-galę atsisakius prakalbų vedėjui paaiškinti jo kalbą, sutiko. Svetimtaučiai pradėjo eit namo, norėjau pamatyti ar daug tų laimingų žmonių buvo ką suprato tą kalbą, suskaičiau 10 žmonių. Lietuvių gi buvo kokis šimtas, tai parodo, kad socijalistai svetimtaučius pagodojo. Pradėjo F. J. Bagočius kalbėt lietuviškai, bet ne apie trustus, bet apie Dievą. Jis turbūt pats nežino, kaip nuo trustų išsisukt, tai ir kitus nemokėjo pamokyti. Negana to, ėmė ir kunigus pešioti. Būtų geriau patikę jei F. J. Bagočius būtų paaiškinęs apie savo gerus darbus, bet ne — tuojaus kitus ėmė juodyti. Petėmyta, kad kalbėtojas klysta savo kalboje, nes ant plakatų pagarsinta, jog kalbės apie trustus o ne apie Dievą ir paklausta ar Dievas tai yra trustas! Kalbėtojas neatsakė, bet kitas žmogus prikišo, kad žadėjo neužgaulioti tai kalbėtojas pasiaiškino, jog neužgauna, ir ėmė kalbėt apie trustus, bet į pabaigą inešė, kad ne tikėjimas tai mes kurių neturėtum, viską ant tikėjimo apvertė. Paklausta ar buvo nors vienas iš tų karalių, kuris pripažino Dievą. Tai jis pasakė, kad ne. F. J. Bagočius ant pabaigos prilygino mus, kurie jo ...bai nepritarėme, prie aklo ...ogaus, mes geriau nuo jo ir ...tikėjom. F. J. Bagočiui, jeigu tik pasakysi, kad Dievo nėra tai jis tuojaus pasakys, kad tu esi apsišvietęs žmogus. Tai bent išmintingas kalbėtojas!

A. E. Petrauskiutė.

CLEVELAND, OHIO.

Vakarinė mokykla. C. L. T. D. Choro 5 m. sukaktuvės. Šventaikos pamaldos.

12 d. šio mėnesio prasidės vakarinė mokykla. Kaip pernai, taip ir šią žiemą, bus du lietuviu mokytoju. Mergaitės mokysis anglė mokytoja. Visiems galima uždyką pasimokyti anglų kalbos, rašyti, skaityti, skaitlinių ir šiaip reikalingų kasdieniniame gyvenime dalykų. Ketvergais bus tam tyčia pašvenčiamas vakaras, kambarys ir anglas mokytojas, kuris rengs prie pirmųjų ir antrųjų pilietiškų popierų.

Širdingai kviečiama jaunus ir senus, berniukus ir mergaites, skaitlingai lankyties į St. Clair Public School, netoli lietuvių bažnyčios.

Mokytojais bus: C. W. Sadauskas ir V. A. Greičius, pas pastarąjį galite kreipties su reikalais per laiškus ar ypatiškai šiuo antrašu: 8117 Belevue ave.

C. L. T. D. Choras rengia savo draugijos penkių metų sukaktuves, kurios bus 25 d. spalio. Programas bus įvairus ir užimantis, be puikaus vaidinimo bus viso choro dainų, solų, ir vienų mergaičių; eilučių ir prakalbų. Tarp kitų kalbėtoju bus ir mūsų gerb. klebonas, kun. J. Halaburda, kuris prakalbės į mūsų jaunuomenę. Kas norite žinoti, ką Clevelando jaunimas nuveikė per praeitus penkerius metus — atsilankykite.

4 d. šio mėnesio, iškilmingai atlaikytos pamaldos, kurias pres. W. Wilson'as paskyrė išmeldimui Dievo, kad įvyktų santaika tarp viso pasaulio tautų, ir, kad užsibaigtų ši žiaurioji karė. Gal tai ir bus geras raktas del suminkštinimo keletos valdonų ledinių širdžių, kurie susipras ir duos ramybę vargdieniams žmoneliams.

V. A. Greičius.

CHICAGOJE.

Dievo Apveizdos parapijoj buvo du nelaimingi atsitikimai, kurie įvyko iš tėvų neapžiūrėjimo ir apsileidimo. 8 metų Rimkų sūnus, pasivogė nuo močios 35 centus ir nusipirkęs už visus pinigus cukrainių taip apsivalgė jais, kad netrukus mirė. Nieko nebepadėjo ir pašauktas daktaras. Tėvams reikėtų daugiau daboti vaikai ir neleisti jų vienų be priežiūros bėgioti gatvėmis.

Antras atsitikimas buvo dar baisesnis. Jisai pasitaikė Šabunų šeimynoje. Tėvas išėjo darban, palikęs namie moterį su maža dukterimi Alena Šabunaitė. Motynai kažin ko prisireikė į krautuvę, ir paliko mergaitę kambaryje ant grindų. Mergaitė bežaizdama su popiera, nežinia kaip prikišo popierą prie gazo ir nuo popieros pati užsidegė. Sugrįžus motyna rado dukterį taip apdegusią, kad tuojaus ir mirė.

Mažuks.

Dievo Apveizdos parapija. Darbai prie bažnyčios statymo eina gana pasekmingai, sklepo mūrai jau augštai pavaryti. Matyti, kad yra kam rūpinties apie greitą bažnyčios statymą.

Labai jau ir reikia čia naujos bažnyčios, senojoj žmonės vargiai besutelpsta. Nedėldieniais prieina tiek daug žmonių, kad daugima laike mišių negauna sėdynių ir turi stovėti.

Beje, bažnytinis choras Dievo Apveizdos parapijos kuo tolyn eina geryn. Matyti p. A. Aleksandravičius choro vedėjas nesigaili triūso; kad geriaus išlavinus savo giesmininkus. Malonu nuėjus bažnyčon klausyties sutartino ir dailaus giedojimo.

Gaila tiktai, kad Dievo Apveizdos parapijoj randasi nemažai "byro" ir "viskies" naikintojų.

Taip įpykę tie mūsų lietuviai ant gardžiųjų skystimėlių, kad žovada bėga iš vieno saliūno į kitą, kad tiktai daugiau tų nelabųjų priešų, išnaikinus. Žinoma ir moterėlės neatsilieka nuo vyrų puikiai varo sutartines prie "dinerkės" ir "pantės". Ar ne laikas būtų su saliūnais atsisveikinti.

Matęs.

Bridgeport. Tarp vietinių draugijų labai jau atsižymėjo nesenai susitvėrusi "Vyčių" kuopa. Gyvuja dar rodosi antras mėnuo, o jau buvo parengus kelias paskaitas, prakalbas, kurios rimtai atliekamos daugiau pritraukia jaunimo prie savęs. Vyčių kuopa jau turinti apie 50 narių, ir vis tai šauniausis Bridgeporto jaunimas.

Žadama ir ant tolesnio laiko rengti prakalbas, paskaitas ir teatrus.

Švirplys.

AUKOS SURINKTOS LIETUVOS REIKALAMS, kurios bus paskirtos į fondą 100=100.000 rublių.

I. So. Chicago, Ill.

Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje, 4 d. spalių š. m.

Tamas Aleksunas $5.00.

Po $2.00: Juozas Valuckis, Jurgis Kantautas, Mar. Cickevičienė, Juozapas Savičius.

Po $1.00: davė: Melanija Jautokitė, Juozapas Beinora, Blažiejus Tobera, Konstantas Makauskas, Kazimieras Kilpelis, Pranciškus Andriuškevičius, Stanislovas Starneckis, Antanas Stulgevičius, Antanas Burba, Petras Pirveneckis, Kazimieras Benevičius, Kazimieras Zavadskis, Antanas Adomaitis, J. Janušaitis, Adomas Piepulis, Kazimieras Grytė, Povilas Šimonėlis, Andrius Jasiulis, Jonas Bagočiunas, Antanas Mažielauskas, Jonas Karvelis, Antanas Kundrotas, Antanas Žebrauskas, Nikodemas Vaitkus, Dominikas Gudaitis Jonas Rimkus, Adomas Matazevičius, Jurgis Krištapaitis, Kazimieras Šėrius, Antanas Tinkevičius, Anzelmas Bielinis, Liudvikas Pietelis, Vaitkevičius, Petras Bielinis, Alfonsas Čiulna, Jonas Klonis, Mykolas Moiža, Juozas Kuodis, Ronualdas Kadrina, Petras Povilonis, Juozapas Urbonas, Vincentas Žiedelis, Povilas Masiokas, Adomas Šažinis, Vaclovas Ribikauskas, Vincentas Žiogas, Jonas Visockis, Dominikas Adomaitis, Pranciškus Oršauskis, Juozapas Žukauskas, Nikodemas Kriščiunas, Pranciškus Misiaunas, Pranciškus Černius, Povilas Sterneckas, Petras Masiokas, Jonas Burblys, Jonas Šimkus, Jonas Galijonis, Petras Liudvytis, Anufras Macas, Scholastika Gornaitė, Stefanija Kalminienė, Barbora Pipirienė, Agnieška Šėgždienė, Marijona Paulauskienė, Jieva Stumkaitė, Michalina Vištortienė, Ona Strankienė, Agota Kazakevičienė, Marija Jasionowicz, Izabelė Adomaitienė, Kazimiera Linkevičienė, Ona Mockienė, Anielė Žebrauskienė, Konstancija Krumplewska, Monika Tulauskienė, Katarina Jonelienė.

$90.00.

Smulkių aukų $15.55

Išviso $105.55.

II šv. Mykolo parapijos bažnyčioje 11 d. spalių Chicago, Ill.

Jurgis $5.00, Kasperas Butkevičius $2.00 ir Jakubauskas Jonas $.50c.

Po $1.00 davė: Jonas Ramoška, Stanisl. Bytautas, Jonas Bagentavičius, Simonas Ramanavičius, Juozapas Jogmantas, Juozapas Karlikauskas, Juozas Liaudanskas, Juozapas Gerdžiunas, Vincentas Jonikas, Vincas Kudirka, Juozapas Brundza, Kasperas Repšys, Juozapas Žekaitis, Adomas Babičius, L. Glioženis, P. Moreikas. Dom. Maksvytis, Myka, Dominikas Maksrytis, Mykolas Drumsta, Juozapas Valaitis, Jonas Lapinskas, Jonas Rimkūnas, Konstantinas Adomonis, Anicetas Šlapelis, Bronislovas Trečiokas, Povilas Baranauskas, Antanas Šimkūnas, Motiejus Mažeika, Vladislovas Diržis, Antanas Repšys, Pranciškus Kižonas, Juozapas Juškevičius, Vincas Dovidaitis, N. N, Jonas Diržis, Antanas Malkevičius Paulina Dzešulskienė, Marcelė Karaliutė, Juozas Valaitis, Katrina Juškytė, Marijona Simonaitienė, Petronėlė Rozmauskienė, Kazimieras Vileika, Marijona Gatelienė, Magdalena Kilikevičienė, Ona Morkūnienė, Viktorija Daugirdienė, Bernardas Kizalavičius Marijoną Vinikaičiutė, Pranas Alekna.

$56.50

Smulkių aukų $33.28

Išviso $90.32.

Aukas priėmiau.

Kun. M. Gustaitis.

"Žiburio" pirm.

TAUTOS FONDO REIKALAI.

Tautos Fondo Komitetas susiorganizavo sekančiose vietose:

Worcester, Mass.

Pirmininkė: Marijona Kupštienė.

Rašt: Magdalena Gandžiutė.

Iždi.: Magdalena Grigaitienė.

Iždi. Globėja: Ona Stasevyčienė.

Priimta aukų iš šių vietų: $10.00 iš šv. Onos Draugijos nuo Bridgeporto, Chicago, Ill.

$9.15 iš St. Charles, Ills. (Perdavė Adv. J. Gabrys.)

Chicagoje Douglas-Park apielinkės Tautos Fondo Komitetas susiorganizavo spalio 12, 1914.

Pirm. Jonas Biežis.

Pirm. padėjėjas Franciškus Balčiūnas.

Iždininkas Juozapas Raugevičia.

Raštininkė Marijona Jaukštienė.

Nariai: Aleksandras Gimbutas, Juozapas Rokas.

Roseland, Ill.

Tautos Fondo Komisijon išrinkti:

Prez. Ig. Stankus.

Rašt. St. Kačinskaitė.

Kasininkas K. Klimas.

Tautos Fondo Valdyba:

Pirmininkas. Dr. A. K. Rutkauskas, 2302 S. Leavitt st., Chicago, Ill.

Raštininkas Adv. A. A. Šlakis, 3255 S. Halsted, st., Chicago, Ill.

Iždininkas B. Vaišnoras ,1514 Carson st., S. S. Pittsburgh, Pa.

Iždo Globėjai:

Kun. F. Kemėšis, 717 W. 18 st., Chicago, Ill.

Jonas Jaroševičius, 1048 Washington st., Norwood, Mass.

S. L. R. K. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI.

South Boston, Mass.

Šiuo pranešame ir užkviečiame visas kuopas Susivienijimo L. R. K. A. Bostono apskričio, pribūti ant apskričio seimo, kuris atsibus 26 dieną lapkričio (Thanksgiving Day) 10 val. ryte, South Bostone, lietuvių bažnytinėj svetainėj ant penktos gatvės; kiekviena kuopa privalo nuo 20 narių atsiųsti vieną delegatą, bet ir neturinčios minėto skaičiaus ir-gi gali po vieną delegatą atsiųsti.

Užprašom visas Massachusetts, New Hampshire ir Maine valstijų kuopas.

Vardan minėtos organizacijos šaukia organizatoriai.

Chicago, Ill.

100-toji kuopa S. L. R. K. A. laikys bertaininį susirinkimą 25 d. spalio, Aušros Vartų parapijos svetainėje, 1 val. po pietų.

Rašt. Jurgis Lobikis.

Aurora, Ill.

Nauja kuopa S. L. R. K. A. laikys susirinkimą (mitingą) 25 d. spalio, š. m. 12 val. Germania svetainėje (toj pačioj, kur pirmą sykį).

Kviečiame visus narius atsilankyti, nes kaip nauja kuopa turiame daug svarbių reikalų apsvarstyti. Taip-gi atsiveskite su savim ir naujų narių prisirašyti.

Pirmininkas, **A. Balczikonis.**

North Abington, Mass.

143 kuopa S. L. R. K. A. laikys savo susirinkimą 25 d. spalių, visus kviečiame atsilankyti ir atsivesti naujų narių. Susirinkimas atsibus pas Petrą Dravinską, 57 Batrey st.

Ashley, Pa.

69 kuopa S. L. R. K. A. laikys susirinkimą 25 d. spalių. Mokama bertainė mokesnis į susivienijimą. Kviečiame visus susirinkti ir naujų atsivesti. Susirinkimas prasidės 3 val. po pietų, 103 South Main st., Ashley, Pa. — Luzerne Co., pas sekretorių Antaną Malinauską.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

Tiems, kurių raštai netilpo šiame numeryje. Malonėkite palaukti. Po seimų ir šjamė karės laikė pritrukstame vietos. Stengsimės viską kaip galima greičiausiai sunaudoti.

Aušriečiui. Korespondenciją atidėjome sekantin "Draugo" numerin. Prisieis kiek trumpinti.

Kudliui. Korespondenciją gavome. Ačiū. Beje, galas reiks apleisti, nes apie Bagočiaus "prakalbas" gavome ankščiaus žinių.

P. Aušelkauskiui. Piršlybomis mes neužsiimame. Taigi skelbimo netalpinsime.

A. Tamoliunui. Už visą glėbį medžiagos nuoširdiai ačiū.

Beržo lapeliui. Apie prakalbas 6 d. spalių žinutę gavome daug angščiau, nuo kito korespondento. Teiksies mums ką daugiaus parašyti.

T. K. P—s. Plepalų moterėles reikėtų kokiais nors būdais sudrausti, bet kaipo vietos atsitikimai dėti į laikraštį nenaudinga. Lauksime ką nors indomesnio.

H. N. Armonui. Visų žinučių nedėjome antsyk. Kitos patilps vėliaus. Ačiū. Lauksime daugiau.

B. Jokubauskui, A. Gudavičiui, J. Valinčiui. Kuopų apsiskelbimai per vėlai prisiųsta.

J. L—s, Vyčių korespondentui, Beržo lapeliui, Volnugėliui. Apturėjome. Ačiū.

SKELBIMAI.

IŠVENGIMAS.

Geriausieji pasaulio gydytojai sutinka, kad mes visuomet privalėtume bandyti išvengti ligos, pirm negu jinai ingija stiprią papėdę mūsų kūne, vieton to, kad ligą paskui gydžius. Pirmas žingsnis, kurį mes turėtume padaryti, ištikus kokiam nors sirguliavimui, yra paimti Trinerio Amerikoniško Kartaus Elixiro Vyno ir jį vartoti sulyg nurodymų, kol sirguliavimas nėra palengvintas. Užkietėjime ir nuo jo paeinančiose betvarkėse, skaudėjimuose ir gazams viduriuose, staigame susilpnėjime šisai vaistas turėtų buti vartojamas kaipo pirma pagelba. Jisai išvalys kūną ir sustiprins jį ir tuo suteiks paprastai veikų palengvinimą. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Raumenų ir sunarių skaudėjimuose ir štyvumuose,pailsime po sunkaus darbo kūno trinimas Trinerio Linimentu patenkins jus. Trinerio Linimento kaina 50c., per pačtą 60 c.

PASKAITA LIETUVIAMS VELTUI.

Paskaita apie Swigarto žemės plotus Michigane buvo ketvergo vakare, 15 d. spalių Mark White square salėse, 29 ir Halsted gatv. Atsilankė apie du šimtu lietuvių. Paskaita buvo lietuviškai. Skaitė p. M. Valinčius lietuvis kalbėtojas ir atstovas p. George W. Swigarto, valdytojo Swigarto žemės plotų Mason, Manistee, Lake ir Wexford pavietuose, Michigane.

Paskaita buvo iliustruota 175 stereoptiškais spalvuotais paveikslais. Paveikslai buvo rodomi ant didelios drobės išėjo 8 pedų didumo taip naturaliais, kad į juos veizint išrodė lyg būtumei pats tose vietose. Kad pamatyti tuos paveikslus reikia nuvažiuoti ir pamatyti savo akimis vaikščiojant arba važinėjant, po tas žemės. Paskaita buvo veltui ir jų buvo visą eilė. Kiekvienas, kuris nori paskaitą girdėti teatsišaukia į p. Swigartą 1247—48—49—50 First National Bank Building, kad sužinoti kada ir kur bus kiti susirinkimai.

Yra gerai žinoma, kad p. Swigartas inkūrė didžiausią žemdirbystės sėdybą lietuvių ūkininkų Amerikoj. Jis samdo lietuvius savo ofisuose Chicagoje ir Michigano stotyje Wellstone. Jis išleido lietuviškų raštų ir jei jam pasiųsi savo vardą ir adresą jis prisiųs lietuviškų paaiškinimų visai už dyką. Rašydamas adresuok:

GEORGE W. SWIGART.
A 1247 First National Bank Building, Chicago, Ill.

TURĖK OKĘ IR BUK NEPRIGULMINGU.

Europoj gimę žmonės jau parodė gerus pasisekimus išdirbime Arkansas ir Louisianos ūkių. Šeimyna pradėjus su dešimts—dvidešimts akrų skinimų žemės visi gerai gyvena, kai-kurie net turtingi. Tas pats laukia tavęs šiandieną. Žemė pigi ir lengvus išmokesniai. Rašyk arba ateik del informacijų, L. M. Allen P. T. M., Rock Island Lines. Patarnavimai mūsų aprikultūros departmento suteikiami visiems naujai apsigyvenusiems.

LIETUVIŲ DOMAI.

Jau atėjo rudens dienos, laikas, kada vakarai yra ilgesni ir praleidžiami namie. Beabėjo kiekvienas nori, sunaudoti tą laiką kuogeriausiai. Kuonaudingiausiai ir smagiausiai galima jį praleisti, jei neskaitant kokį gerą laikraštį, ar knygą? Tuo tikslu "Draugo" knygynas ir gali patarnauti. Jame galima gauti įvairių, populiariškų ir naujausios laidos knygų, kurių čia keletą paduodame.

Beletristika.

Adomienė: Gyvenimo piešinėlis Šatrijos Raganos. Pusl 24 10c.

Algimantas: arba Lietuviai XIII šimtmetyje. Istoriška apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penkiuose tomuose. Pusl. 488 $2.50

Auka: Apysaka iš žmonių gyvenimo. Parašė M. Gastauskienė. Pusl. 72 $.20

Ave Patria, ir Ilgėsis: Dvi gražios pasakaitės. Pusl. 39 $.15

Bangos šiaučia: Parašė I. Šeinius. Šių dienų apysaką. Vienas geresniųjų mūsų jauno rašytojaus veikalų. Pusl. 212 $1.20

Čenstechavos apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės. $.30

Dainavos šalies, senu žmonių padavimai. Surašė Vincas Krėvė. Tu padavimų surinkta čia šeši, visi jie gražūs ir stilizuoti, visi tautinės poezijos žiedais papuošti. Pusl. 158 $1.15

Darbininkų Vargai, ir rupesniai, parašė A. Grabštas. Gana vaizdingai išdėsto lietuvio darbininko gyvenimą Rusijoj. Pusl 65 $.25

Dievaitis. Parašė M. Radžievičiutė. Vertė Kazys Puida. Knygą pilna gyvumo ir veikimo. Paėmęs į rankas nepadėsi kol visą neparskaitysi. Pusl. 308 $.85

Huckleberry Finnas. Parašė Mark Twain. Vertė Jonas Kmitas. Mark Twain žinomas kaipo geriausis Amerikos humoristas. Vertimas geras ir Huckleberry Finnas laimės ir vargai visus prilinksmins, Pusl. 284 $.75

Fabiole. Arba katalikų bažnyčia katakumbose parašė kardinolas Wiseman. Vertė Vytautas. Pusl. 353. $1.00

Dievo Žvaigždė. Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallac'o "Ben Hur" iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 216 $.40

Religiškos knygos.

Tikėjimo Dalykai. Parašė kun. P. Būčys, penkiuose perskyrimuose: 1 Įžanginiai daiktai, 2. Apie Dievo buvimą, 3. Apie stebūklus ir V. Jėzaus atsikėlimą iš numirusių, 4. Apie atlaidus, 5. Atsakai į įvairius klausimus. Knygą begalo svarbi ir naudinga visiems su atyda perskaityti. Pusl. 110 $.50

Kristaus Bažnyčią. Jos esybė, ženklai ir veikimas. Parašė kun. A. Alekna. Pusl. 66 $.20

Mūsų tikėjimas išmintingas. Keletas žodžių tikėjimo apgynimui. Lietuvių kalbon vertė kun. Juozas Juozaitis. Pusl. 132 $.35

Trumpa katalikų Bažnyčios istorija. Parašė kun. A. Alekna. Paaiškina katalikų tikėjimo pradžią ir išsiplėtimą. Bažnyčios likimas įvairiais amžiais, ir dabartinis stovis įvairiuose kraštuose. Pusl. 186 $.50

Platosnis Katakizmas. Arba svento Rymo-katalikų Bažnyčios Mokslo išguldymas. Patvirtintas Žemaičių ir Vilniaus vyskūpijoms. Iš lenkų kalbos vertė vysk. Antanas Baranauskas. Pusl. 462 $1.00

Trumpas įvedimas. (Introdukcija) į šventąjį raštą, parašė kun. Juoz. Skvireckas. Pusl. 62 $.40

Trumpi nedėlinių. Evangelijų paaiškinimai visiems metams. Parašė kun. P. Žadeikis. Pusl. 208. $.70

Trims Dienoms, rekolekcijų vadovėlis, su rytmetinėmis ir vakarinėmis prieš ir po meditacijų maldomis. Pusl. 92. $.20

Išpažintis arba spavėdnė. Kokia turi būti išpažintis ir kaip reikia prie jos prisitaisyti. Lenkiškai parašė F. Cozel, Jezavita. Vertė kun. F. Martišius. Pusl. 159 $.25

Dvasiškoji Kova. Parašė, kun. Laurynas Skupolis Teatino. Iš lenkų kalbos vertė Paparonis. Pusl. 181 $.35

Pirmos Komunijos atminimas. saugojimas arba tikrojo gailesčio le vaikams. Pusl. 22 $.05

Krikščioniškas gyvenimo apsaugojimas, arbatikrojo gailesčio reikalingumas. Iš lenkiško vertė kun. P. Kazukauskis. Pusl. 24 5c.

Kodel neini išpažinties? Parašė kun. Aloyzius J. Warol, J. D. Vertė kun. V. D. Pusl. 66 $.25.

Reikalaukite šiuo adr.:

"DRAUGAS" PUB. CO. 1800 W. 46th STR., CHICAGO, ILL.

Reikalingas vargoninninkas, mokantis vesti chorą. Atsišaukti:
Rev. A. Balinski,
929 Erie ave., Sheboygan, Wis.

KAS ATSIŲS mums adresų savo pažįstamų tam siunčiame puikių dovaną.
EUROPA BOOK CO.
57 Dey str., New York, N. Y.
42—45

Pardavimui piono krautuvė su visais rekandais. Parsiduoda pigiai.
Atsišaukitė:
4604 Paulina gatv. Chicago, Ill.

DRAUGIJŲ REIKALAI.

Susiv. Lietuvių R. Kat. Am. valdybos antrašai:

Prezidentas: K. J. Krušinskas, 59 Ten Eych st., Brooklyn, N. Y.

Vice-prezidentas: J. Riktoraitis, 91 Congress ave., Waterbury, Conn.

Sekretorius: J. S. Vasiliauskas, 112 N. Greene st., Baltimore, Md.

Kasierius: Pranas Burba, 456-58 Main st., Edwardsville Kingston, Pa.

Knygius: Kun. J. Inčura, P. O. Freeland, Pa.

Dvasiškas Vadovas: Kun. J. Jakaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Kasos Globėjai.

J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa.

V. Lukoševičia, P. O. Minersville, Pa.

"LIETUVOS VYČIŲ" CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI.

2) Dvasiškas Vadovas: Kun. F. Kemėšis, 717 W. 18th str., Chicago, Ill.

Pirmininkas: N. A. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.

Vice-pirmininkas: A. Aleksandravičius, 732, W. 19th str., Chicago, Ill.

Prot. raštininkas: Al. M. Račkus, Gilbertville, Mass. P. O. Box 65.

Finansų raštininkė: Ona Kalėtaitė, P. O. Box 58, Montreal, Mass.

Iždininkė: M. Juškienė, 23 Broad str., Brockton, Mass.

Kasos globėjai:

K. Pakštas, 1644 Wabansia ave., Chicago, Ill.

A. Visminas, 315, 4th ave. Homestead, Pa.

J. Naginevičius, 186 Madison st., New York, N. Y.

Literatiška komisija:

A. Kneižis, 41 Capital ave., Hartford, Conn.

J. J. Ramanauskas, P. O. Box 58, Montello, Mass.

F. Virmauskis, 22 Broad str., Montello, Mas.

"Motynėlės" valdybos nariai.

Pirmininkas — Kun. V. Varnagiris.

213 S. 4th st., Brooklyn, N. Y.

Raštininkas — Kun. M. A. Pankauskas.

443 Park ave., Bridgeport Conn.

Kasininkas — Kun. A. Kodis, 225 High st., Brooklyn, N. Y.

Antrašai Administracijos Draugystės, Šv. Kazimiero Kar. (ant Town of Lake).

Pirmininkas — V. Paukšta, 4451 S. Marshfield ave.,

Vice-pirm. — A. Mikalauskis, 1660 W. 47th st.

Rašt. — L. Abaravičius, 3252 So. Hermitage ave.

Knygvedis — Jonas Ceraiauskas, 4459 So. Wood st.,

Iždininkas — Kaimieras Vanagas, 4351 So. Wood st.,

Organo užveidėtojas Juozas Palakas, 1902 W. 46th st.

Drover 3473

J. G. KAWALLS

LIETUVIS FOTOGRAFAS

1624 w. 47th St. Kertė Marshfield Ave. netoli nuo Ashland Ave.

Naujausi ir geriausi paveikslai vestuvems ir kitiems atsitikimams. Ateik ir pats pamatyk

EXTRA **$$$ Jums**

7 reikalingi dalykai vertės **$25.00** tik už **$5.85**

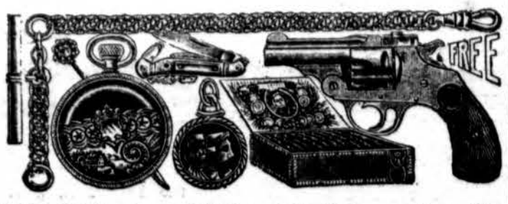

PINIGŲ NESIŲSK. Didžiausias pasiulijimas, koks kada nors buvo. Vienintelis atsitikimas amžiuje. Kad supažindinti su mūsų naujais geležinkelio laikrodžiais ir kitais dalykais, mes siunčiame augšto laipsnio gražiai įspaustytą su puikiais akmenais moterų arba vyrų laikrodį už $5.85. Su gražinimų, spilką dykai. Pilnai gvarantuojame. Vienas laikrodis vertas gražinimų, spilką lykai. Pilnai grarantuojame. Vienas laikrodis vertas $15.00 kiti dalykai $10.00. Nepirk pigių dalykų kur kitur, bet pamatyk mūsų laikrodžius. Specijalis pasiulijimas. Sugrąžink šitą apskelbimą parašydami savo vardą, pavardę ir antrašą ir mes išsiųsime visus augščiau pažymėtus dalykus jums peržiūrėti ir išbandyti. Jei tiks užmokėk agentui $5.85 ir expreso kaštus. Rašyk tuojaus **FISHLEIGH and Co. ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILLINOIS.**

ŠALIN SU NUSIMINIMU!!!
GRAMAFONAS ANT IŠMOKESNIO 10C. KASDIENA.

Jeigu apsilmate mokėti po 10c. kasdien, tai išsiųnsime Jums ant išmokesčio labai puikų Gramafoną sykiu su 16 rekordais (32 kavalkais) visokių dainų, valcų. maršų ir t. t. kuriuos patįs išsirinksite Gerumas mūsų gramafonų gvarantuotas kiekvienam rašyta gvarancija. Išsiųsime naujus specijališkus rekordus Lietuviškus, Lenkiškus, Rusiškus ir Maža-Rusiškus, Rašykite tuojau reikalaudami katalogų ir paaiškinimų įdėdami krasos ženklelį atsakymui:

LIBERTY COMMERCIAL CO
233 E. 14 ST., NEW YORK.

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN
BANKING ASSOCIATION

ĮKURTA 1867 M.

S. E. COR. CLARK AND W. MONROE STR.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Priimam Depozitus pradedant nuo VIENO DOLERIO ir dangiau, už kuriuos mokam 3 nuošimčius ant metų, kurį pridedam kas pusė metų.

Atdaras **Šubatos Vakarais** nuo 6-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda propertes ant komisijos; iškolektuoja randas ir prižiuri propertes; parduoda geros vertės morgičius; skolina pinigus ant įtaisytų savasčių (properčių).

Telephone Drover 5326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specijalistė moterų ir vaikų ligose

VALANDOS: 9—12 prieš piet; 4:30—7:30 vakare, Nedėliomis 9—12 prieš piet.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ills.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero

Seseru Seminarija

CHICAGOJE.

Vienuolyne yra: prirengiamoji mokykla, aštuonių skyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High Schoo).

Lietuviškosios Sesers priima pas save mergaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijoje prie reguleriškojo mokslo, arba ir atskyriuin, yra mokinama: muzika, paišymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. PIGUS UŽLAIKYMAS.

Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Išejo antra laida kun. R. A. Mc Eachen Katekizmo

iš anglų kalbos vertė

Kun. M. Krušas

Antroji laida žymiai padidinta ir kunigų Marijonų pataisyta

Kaina ..... 15 centu

Imantiems daugiau duodamas geras nuošimtis

Reikalaukite

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th Street Chicago, Illinois

Yards 1741

J. F. EUDEIKIS

GRABORIUS

Parsamdo karietas ir automobilius dėl pagrabų, vestuvių ir krikštynų. 4605 Hermitage ave. Chicago

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vezel (Vezelis)

Lietuviškas Dentistas

4712 So. Ashland Ave.

arti 47tos gatvės

Tel. Yards 1594

ED. REUTER

Didžiausė siuvamų mašinų krautuvė. Mašinas parduodame nuo $3.00 ir augščiau.

1616 W. 47th St. Chicago, Ill.

Telefonas Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas

2302 So. Leavitt St.

Telephone Drover 1924

O. JONIKIENE

Geriausia Akušerka

3364 So. Halsted St., CHICAGO

(kampas 34tos)

Tel. Drover 5052

DR. K. DRANGELIS

LIETUVIS DENTISTAS

VALANDOS: nuo 8 iki 11 rytą, nuo 1 iki 4 po piet, nuo 7 iki 9 vakare.

Nedėlioms ir Seredoms pagal sutartį.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

TEMYKITE!

Mes prosijame visai veltui per visus metus kiekvieną mūsų krautuvėje pirktą siutą.

Ateik ir pažiūrėk mūsų puikių siutų ir čeverykų.

Atmink, kad mūsų kainos yra pigiausios ir tavorą duodame geriausį.

S. Kulvinsky

4558 So. Ashland Ave.

Du-kart Savaitinis Laikraštis

"SAULE"

Jau 25 metai, kaip išeina kas Utarninkas ir Pėtnyčia. Prenumerata kasztuoja metams: Amerikoje $2.50 metams, pusei metų $1.25. Rusijoje ir Europoje $3.50 metams, $1.75 pusei metų.

Rašykite šiądien, o gausite vieną numerį pasižiurėjimui dykai, adresuojant

W. D. BOCZKOWSKI — CO.
Mahanoy City, Pa.

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perviršiu

$165.000.00.

Šitoji Banka prižiuromo Suvienytųjų Valstijų valdžios. Moka 3 nuošimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susišnekėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, išdininkas.

Mandagus patarnavimas

28 metų senas laikraštis

VIENYBE LIETUVNINKU

EINA KAS SEREDA, BROOKLYN, N. Y.

Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metams tik $2.00; pusei metų $1.00. Užrubežiuose; metams $3.00; pusei metų $1.50.

RAŠYK ADRESU:

J. J. Paukszlis & Co.
120-124 Grand Str.,
Brooklyn, N. Y.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokiu ženklu draugystem. o ypatingai: kokardu guzikučiu metaliavu, anameliotu ir padengtu celluloid'u, šarpu, veliavu ir karunu.

Man pavestus darbus atlieku artiškai.

M. A. Norkunas

166 MELROSE, ST., MONTELLO, MASS.

Bell System

Didelės kanuolės yra reikalingos kad pataikinti tolimoj vietoj.

Didelė telefono sistema reikalinga, kad pasekmingai pasiekti asmenis tolimose vietose.

Pasakyk mums vietą, kurią nori pasiekti; mes tuomet padarysim tam tikrą pritaikymą; suteiksime spėka ir galėsime taikinti per didelę.

Bell Sistemą

Tolumos yra neaprybotos; akuratnumas yra tobulas. Nėra aplinkomis kelių ir kas kartas pataikinsi į pageidaujamą vietą.

8,100,000

vietų iš kurių gali siekti arba į kurius gali siekti per vietinį arba lonk distance linijas.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

NAUJIENA!

Ką tik išejo iš spaudos nauja knyga

Oliveris Twistas

Angliškai Parašė

CHARLES DICKENS

Lietuvių Kalbon Vertė

Jonas Kmitas

Yra tai labai graži ir interesinga apysaka Pradėjus skaityti, sunku yra atsitraukti nuo knygos. Kiekvienas, norintis smagiai ir naudingai praleisti laiką, lai skaito šią knygą. Yra tai stora knyga, turinti 520 puslapių, o kainuoja

TIKTAI $1.00

Tokios geros, naudingos ir drauge taip pigios knygos dar nebuvo pardavime!

Prisiuntę dolerį, reikalaukite knygos OLIVERIS TWISTAS, o niekuomet nesigailėsite. Rašykite atrašu:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, - Chicago, Ill.

Gerų lentų pigiai

EIK PAS

Carr Bros. Wrecking Co.

(Inc)

Vartotas namams statyti medžiagos naujų lentų, stogams poperas, vynių, plumbingų ir t. t.

3005-3039 So. Halsted St.

Phone Yards 1294 CHICAGO

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600--4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Priimame pinigus į Banką užčėdyjimui nuo vieno dolerio ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siuučiame pinigus į visas dalis svieto pigiai, greitai ir teisingai, svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Amerika ir Europa.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Naujos "Draugo" spaustuvės Knygos

Šiomis dienomis išejo iš spaudos:

Huckleberry Finnas, parašyta garsaus Amerikos raštininko humoristo **Mark Twaino.** Gražiai lietuvių kalbon versta **Jono Kmito.** Labai puiki apysaka iš amerikiečių gyvenimo. Daug juokingo ir puikaus skaitymo.

Stora knyga, kaina tik ..... 75 centai

Reikalaudami kreipkities:

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St., Chicago, Illinois

Daktaras Ignotas Stankus,

Lietuvis daktaras. Gydo įvairiauses ligas Vyru, Moterių ir Vaikų. Daro operacijas. Turėi savo locna ligonbuti. Lekarstas sutaiso pats del kiek vieno sergančio. Ofiso Valandos: Nuo 9 iki 11 iš ryto; 2—4 po piet. 7—8 vakaro. Nedel. iki 3 po piet.

Kreiptis reik visumet ant to tikro adriso taip:

DR. STANKUS, 1210 S. BROAD ST., PHILADELPHIA, PA.

"ATEITIS"

Naujas Sąvaitinis Laikraštis.

Skiriamas daugiausiai jaunimo reikalams. Kadangi visos žmonijos geresnės ateities viltimi yra jaunimas, todėl kiekvienas privalo rupintis jaunimo apšvietimu.

"ATEITIS" yra bepartyviškas jaunimo laikraštis ir bepartyviškai tarnaus kultūriškiems jaunimo reikalams.

"ATEITIS" gvildena ir kitokius gyvenimo klausimus.

"ATEITIJE" tilpa kodaugiausiai žinių apie mūsų jaunimo judėjima ir veikimą. Taipgi tilpa daugybė ir kitokiu žinių ir žinėlių iš Lietuvos ir iš viso pasaulio.

"ATEITĮ" išleidžia nuo Nauju Metų kooperativiška bendrovė.

"ATEITIS" inkorporuota ant $25,000.00 pagal Massachusetts valstijos tiesų reikalavimą.

"ATEITIS" yra 8 puslapių didumo ir prekiuoja tiktai $1.50 metams ir 85c. pusei metų. Į Lietuvą ir kitas užrūbėžinės viešpatijas $2.00 metams ir $1.25 pusei metų.

"ATEITIS" galima užsisakyti šiuo adresu:

"ATEITIS"

366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

(kas prisiųs savo adresą gaus vieną numerį pažiurėjimui dykai).

Visi užsisakykite

Amerik. Lietuvių Dienraštį

"KATALIKĄ"

Dienrastyj "Katalike" žinios tilps daug greičiau ir plačiau; į visus pajudintus mūsų gyvenime klausimus kuoplačiausia atsiliepsime.

Dienraštis 'Katalikas' yra bepartyvis laikraštis ir prisilaikys ramaus kultūrinio darbo.

Todel dienraštyj "Katalike" bus galima aiškiai ir plačiai nušviesti lietuvių, o ypač Amerikos naujokynuose gyvenančių, S. Valstijų ir kitų šalių gyvenimas, paduoti daugiausia žinių iš Europos karo lauko ir visuomenės gyvenimo.

Suv. Valstijose ir Canadoje metams $5.00
pusei metų .. $3.00
trims mėnesiams .. $1.75
Užsienyje, Europoje ir kitur metams $7.00
pusei metų .. $4.00

Prenumeratą siųsti šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
"KATALIKAS"
3249 So. Morgan St., Chicago

Jei nori žinių iš

Škotijos ar Anglijos

Išsirašyk dvisavaitinį laikraštį

"IŠEVIŲ DRAUGĄ"

Vienintelį Didžiosios Britanijos Lietuvių-Katalikų organą.

Kaina metams vienas doleris

Pusei metu 50 centu.

Adresas: Rev. Jos. Norbut
Mossend, Lanarkshire,
Scotland.

Ar Skaitei Kada Laikraštį "LIETUVA?"

Gal nežinai kur ją gauti?

"LIETUVA"

Eina jau 21 metus Chicago, Illinois kas Pėtnyčia ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių žinių iš Amerikos, Europos ir viso svieto, o prenumerata kaštuoja metui tik **$2.00**, pusei metų **$1.00.**

Rašyk adresu:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

SAUGOKIES pamėgdžiojimų, ir visada reikalauk tikro Richterio Pain — Expeller su inkaro **ženklu**, kaip ant paveikslo.

25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš

F. Ad. Richter & Co

74-80 Washington Street,

NEW YORK.

P. A. MAZEIKA

Seniausias lietuviškas graborius Chicagos mieste. Per 15 metų mane graborystės tarnavau savo broliams lietuviams. Grabai yra numažinta kaina: dideli nuo $12.00 ir augščiau, o maži grabeliai nuo $3.00 ir augčiau. Meldžiu atvažiuoti į mano krautuvę, o persitikrinsite, kad ne reikia sunkiai uždirbtus pinigus mėtyti, jie paliks našlaičiams, kurie bėdnais palieka. Žinokite gerai, jei norite mokėti $100.00 tai pas mane galite gauti už $50.00 Neklausykite agentų ir kokių bobelių, bet nueikite pas kitą ir persitikrinkite kas pigiau daro. Darome pigiau, nes turime savo dirbtuvę, savo karaboną ir daugybę automobilių.

Su pagarba P. A. MAŽEIKA.
3315 Aubrun ave. Tel. Yards 1138

FARMOS! FARMOS!

Galima lengvai ingyti su mažu kapitalu, ir būti neprigulmingu ir nebijoti bedarbės nei streikų, arba sužeidimų dirbtuvėse ar kasyklose arba ligų miestuose. Atvažiuok į **Arkansas,** čionai laukia tamstos neprigulmybė ir malonus ir sveikas gyvenimas, lietuviškoj kolionijoj, kurioj jau gyvenam keletas lietuvių ir kas kartas vis atvažiuoja daugiaus lietuvių ir perka sau žemės. Tai kodel tamsta neatvažiuoji pas mus apsigyventi? Žemės čionai yra derlingos, del visokių augmenų, javų, sodnų, fruktų ir auginimo gyvulių. Dabar tos žemės yra parduodamos pigiai ir ant lengvų išmokėjimų, arti prie gelžkelių ir turgaus miestų ir gerų mokyklų del vaikų. Klimatas malonus, vanduo čistas ir sveikas. Žiema trumpa, šalčių visai nėra; auginama dviejus javus ant metų. Kompanija pabudavoja budinkus ir duoda ant lengvų išmokėjimų, jeigu kas to reikalauja, nereikia mokėti procento nei taksų per pirmus dvejus metus.

Rašyk tuoj, arba atsilankyk ypatiškai, gausi visokias reikalingas žinias — mes prisiųnsime vietinių gyventojų adrisus, kurie tamstai viską aprašys apie tuos kraštus.

ARKANSAS FARM COMPANY.

J. D. Simanowski Manager, 239 Railway Exchange Chicago, Ill.

LIETUVA.

Judomuose Paveiksluose jau amerikoje! Pirmu kartu Lietuvos judėjimas gyvuose paveiksluose mūsų historijoj.

Nepamirškit ateiti ant šio perstatymo, pažvelgti į savo gimtinį kraštą, kurį apleidot. Nekartą apgailaujam mūsų paliktos tėvynės Daugumas sako: "troškta mano širdis dar kartą Lietuvą pamatyt.."

Pamatę prieš savo akis vaizdą, perstatantį Lietuvoje gyvenančius mūsų likusius brolius ir sesutės bei senelius dar prieš karės laiką. Prisiminsim ir šių dienų Lietuvoje mūsų brolių kritiškąjį gyvenimą su visoms karės baisenybėms, nes Lietuva, tai karės laukas!

Paveikslai bus rodomi iš Suvalkų, Kauno ir Vilniaus gubernijų. Taipgi ir iš Mažosios Lietuvos (Prūsų).

Tarpuose paveikslų rodymo bus illustruotos dainos ir deklemacijos dainuos solo pone Elz. **Račiūnienė.**

Paveikslus rodis gabus mašinos operatorius p. J. M. Danielius, kuris ilgą laiką prie to praktikavosi.

Apart šių vaizdelių bus perstatyta visoki vasaros laukų darbai Lietuvoje. Kinemotografistas A. T. Račiūnas.

Perstatymai atsibus šiuose vietose:

Utarninko vakare spalių (Oct.) 20 d. 1914 m. Lieuvių bažnytinėje salėje. Ansonia, Conn.

Pėtnyčios vakare, spalių 23 d. 1914 m. Conway Hall; 460 Main str., Hartford, Conn.

Spalių 24—25 Lietuvių svetainėje, 354 Park str., New Britain, Conn.